

Butlletí del Consell General

Any 2021 – VIII Legislatura – Núm. 148/2021

15 de desembre del 2021

SUMARI	pàgina
2. PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ	
2.1 Projectes de llei	
379/2021	Admissió a tràmit i publicació del Projecte de llei de modificació de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública , i obertura del termini de presentació d'esmenes. 3
392/2021	Admissió a tràmit i publicació del Projecte de llei de mesures per a la seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació , i obertura del termini de presentació d'esmenes. 53
372/2021	Tramesa del Projecte de llei de modificació de la Llei de declaració del Dia de la Constitució, del 8-10-1998 , així com l'esmena a l'articulat que ha estat presentada a la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports. 100
3. PROCEDIMENTS ESPECIALS	
3.6 Tractats internacionals	
386/2021	Publicació de l' Intercanvi de cartes que modifica l'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera . 100
4. IMPULS I CONTROL DE L'ACCIÓ POLÍTICA DEL GOVERN	
4.4.1 Preguntes	
400/2021	Publicació de les preguntes amb resposta escrita del Govern presentades pel M. I. Sr. Roger Padreny Carmona, conseller general del Grup 105

Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 14 de desembre del 2021, relatives **a la mobilitat a Andorra**, (Reg. Núm. 1161).

5. ALTRA INFORMACIÓ

5.3 Altres

Publicació d'un Edicte pel qual es fa pública l'adjudicació del subministrament de carburant de calefacció per als edificis del Consell General. 106

Publicació d'un Edicte pel qual es fa pública l'adjudicació del subministrament i configuració del nou sistema de còpies de seguretat. 107

2. PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.2 Proposicions de llei

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 15 de desembre del 2021, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 2 de desembre del 2021, sota el títol **Projecte de llei de modificació de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. Atribuir als articles 21 a 29 i a la disposició final tercera del Projecte de llei el caràcter de qualificats.
3. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 7 de gener del 2022, a les 13.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 15 de gener del 2022

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

Projecte de llei de modificació de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública

Exposició de motius

La sentència del Tribunal Constitucional de 14 de maig del 2019 (causa 2019-1-L) va declarar que els articles 11.4 i 72 de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública vulneraven l'article 40 de la Constitució i, per tant, havien de ser declarats nuls i sense efecte. En concret, el Tribunal Constitucional dictaminà que la remissió al poder reglamentari per determinar la composició del Comitè Tècnic d'Organització i Gestió de la funció pública i per establir la jornada i l'horari de treball dels funcionaris vulnerava la reserva de llei inclosa a l'article 40 de la Constitució, de tal forma que tant la composició del Comitè Tècnic esmentat com les modalitats de treball dels funcionaris havien d'estar degudament previstes i fixades per llei.

Aquesta sentència evidenciava la necessitat de modificar la Llei de la funció pública per afegir-hi la regulació dels aspectes indicats pel Tribunal Constitucional, però el Govern va emprendre una tasca més ambiciosa de revisió del text amb els representants dels treballadors públics amb la voluntat de recuperar el diàleg i incloure-hi aspectes de millora

com a resultat de l'aplicació pràctica del text legislatiu, mantenint la visió en l'optimització dels recursos i la modernització de la gestió pública.

Tanmateix, cal recordar que l'article 11.4 ja fou modificat mitjançant la disposició final cinquena de la Llei 9/2020, del 25 de juny, de mesures de racionalització econòmica i de recursos humans del sector públic i de reducció salarial dels càrrecs electes i de lliure designació de les entitats públiques, que determinava la composició del Comitè Tècnic d'Organització i Gestió de la funció pública. Fou necessari efectuar aquest canvi ràpidament per tal de poder desenvolupar plans d'ordenació que permetessin desplaçar els treballadors públics allà on fos més necessari durant els moments més crítics de la gestió pandèmia del SARS-CoV-2 i implementar mesures de racionalització econòmica.

La modificació de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública que ara s'aprova és, per tant, la culminació i el resultat d'un intens treball de revisió de tota la Llei en què han intervingut i s'han escoltat els representants del personal del Cos General i dels cossos especials de l'Administració general, així com els comuns.

Un dels canvis més significatius és el fet d'homogeneïtzar la condició de funcionaris, suprimint els treballadors públics de caràcter indefinit, evitant que es generin dubtes sobre la igualtat de tractament de tot el personal estatutari en les condicions de treball, i optant per reservar als funcionaris de nacionalitat andorrana determinats llocs de treball per les prerrogatives i atribucions especials que impliquen.

D'altra banda, es mantenen els treballadors públics interins, nomenats per acomplir funcions pròpies de funcionaris, amb caràcter temporal i en els supòsits expressament previstos en la Llei. Però s'hi ha afegit la possibilitat que el ministeri de funció pública, amb la finalitat de respondre a les necessitats urgents de contractació de personal interí d'alguns departaments de l'Administració general, pugui convocar processos de selecció específics per crear borses de personal, per tal d'agilitzar la contractació, reduir la despesa en el nombre de convocatòries per a llocs similars i les contractacions directes urgents sense convocatòria pública. També s'obre la possibilitat que totes les administracions públiques, amb acords específics, es puguin sumar als programes d'ocupació que el Govern pugui establir.

Una altra de les modificacions essencials és recuperar dins el sistema de classificació de la funció pública els grups funcionals, ocupacions professionals tipus i nivells de classificació que havien estat implantats amb l'antiga Llei de la funció pública del 15 de desembre del 2000 i que van ser vigents fins a l'entrada en vigor de la Llei 1/2019, del 17 de gener. La finalitat de recuperar aquests sistemes de classificació del personal és facilitar la definició dels supòsits de progressió dins la carrera professional.

En relació amb la mobilitat dels funcionaris, és objecte de modificació en aquesta Llei per tal de facilitar la promoció interna dels treballadors dins la mateixa administració on es trobi orgànicament la plaça vacant o de nova creació, i posteriorment a aquest oferiment serà en segona convocatòria quan es promoció la mobilitat entre altres administracions.

En compliment dels requeriments del Tribunal Constitucional, es modifica l'article 72 per fixar la jornada i l'horari de treball. Tenint en compte les especificitats requerides per a la prestació dels serveis públics, s'estableix una jornada legal ordinària en còmput anual, d'un màxim de 1.800 hores anyals de treball efectiu, sense perjudici de qualsevol altra jornada que pugui fixar-se per disposició legal especial.

També la modificació específica que els representats de les associacions de funcionaris i de sindicats del cos on es convoqui la plaça pugui assistir a les reunions del Comitè Tècnic de Selecció amb veu i sense vot de forma potestativa i s'amplia l'excedència amb reserva de plaça als funcionaris esportistes d'alt nivell que representin al país en competicions internacionals.

La modificació de la Llei estableix una novetat significativa en relació amb el treball no presencial que avui dia s'ha incorporat de manera important en el desenvolupament del treball de l'Administració, i en aquest sentit es preveu que es dugui a terme el desenvolupament del treball no presencial mitjançant reglament.

S'introdueixen millores al procediment disciplinari. Entre les modificacions, s'estableix quins són els òrgans competents per incoar i resoldre un expedient disciplinari en cas que aquesta competència recaigui sobre la mateixa persona o existeixi una causa que impossibiliti la seva intervenció, i es concreta quins són els òrgans competents per efectuar les actuacions prèvies. A més, durant la instrucció de l'expedient s'especifica que després de practicar o de rebutjar motivadament les proves, la persona expedientada tindrà un període de deu dies per tal d'al·legar el que estimi oportú per defensar-se. Finalment, pel que fa a la resolució de l'expedient, també es concreta que el terminis que té l'òrgan competent podran ser prorrogats d'acord amb els termes establerts al Codi de l'Administració.

La modificació de la Llei inclou entre les disposicions addicionals la possibilitat que les administracions públiques puguin contractar en règim laboral persones amb discapacitat, en situació de vulnerabilitat o risc d'exclusió social o persones desocupades inscrites al Servei d'Ocupació, o que estiguin donades d'alta a programes d'inclusió sociolaboral o als programes per a la millora de l'ocupabilitat.

Aquesta Llei es compon de 97 articles i compta també amb dues disposicions addicionals, per especificar la situació de tots els funcionaris del Cos de Duana que van passar al Departament de Tributs i Fronteres i per regular la contractació en el marc dels programes d'inserció laboral. Seguidament, s'afegeix una disposició transitòria, que concreta la situació dels secretaris dels membres del Govern. La disposició final primera té per objecte concretar el desenvolupament reglamentari del treball no presencial. La disposició final segona modifica els apartats 1 i 4 de l'article 5 de la Llei 5/2004, del 14 d'abril, del Codi de Duana. En la disposició final tercera s'efectua una nova modificació de la Llei del Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments, que reforma les lletres a) i b) de l'apartat 1 de l'article 33 de la Llei 7/2017, del 20 d'abril, pel que fa a la provisió de places vacants o de nova creació. Finalment, la disposició final quarta encomana al Govern la publicació dels corresponents textos consolidats afegint l'obligatorietat de revisar el llenguatge emprat a la llei amb perspectiva de gènere; i la disposició final cinquena fixa la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei, amb les corresponents excepcions envers el còmput del complement d'antiguitat per quinquennis i sobre l'aplicació del complement de productivitat i les faltes disciplinàries associades als resultats de l'avaluació de l'acompliment.

Article 1. Modificació l'article 3 de la Llei de la funció pública

Es modifica la lletra *b* de l'apartat 4 de l'article 3 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 3. Àmbit d'aplicació de la Llei

[...]

4. Així mateix, la Llei no és aplicable als òrgans de direcció administrativa següents:

- a) Alts càrrecs del Govern.
- b) Ambaixadors que no tinguin la condició de funcionaris.
- c) Interventor general que no tingui la condició de funcionari.
- d) Secretaris generals dels comuns i interventors comunals.

Article 2. Modificació de l'article 4 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 4 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 4. *Tipus de relació*

1. El personal de l'Administració pública es classifica en:

- a) Funcionaris.
- b) Treballadors públics interins.
- c) Personal de relació especial.

2. Els funcionaris i els treballadors públics interins estan vinculats amb l'Administració pública per una relació de treball estatutària, regulada pel dret administratiu, que està definida per aquesta Llei i per les normes que la desenvolupen.

3. La relació especial és una relació de confiança que es caracteritza per la lliure designació i destitució, regulada per aquesta Llei i les normes que la desenvolupen, i per la normativa específica relativa a la relació concreta, quan sigui el cas.

4. Els funcionaris i els treballadors públics interins i el personal de relació especial poden ser-ho a temps complet o a temps parcial, en funció de les necessitats de l'Administració general.”

Article 3. Modificació de l'article 5 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 5 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 5. *Funcionaris*

1. Són funcionaris els nomenats per ocupar llocs de treball de caràcter permanent amb atribucions que impliquen l'exercici de l'autoritat o la participació directa o indirecta en l'exercici de les prerrogatives de potestat pública de l'estat.

2. Són reservats als funcionaris de nacionalitat andorrana els llocs de treball que corresponen als interventors, als cossos especials de Duana, Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments, Penitenciari, Policia i Banders, i Diplomàtic, així com els altres que s'estableixin per llei. Tot cos especial ha de ser regulat per la seva pròpia llei.

3. Els funcionaris, després del nomenament definitiu, queden vinculats a l'Administració pública per una relació d'ocupació de caràcter estable, subjecta al dret administratiu, i

només poden ser separats del servei per les causes i en les condicions que s'estableixen en aquesta Llei.”

Article 4. Supressió de l'article 6 de la Llei de la funció pública

Se suprimeix l'article 6 de la Llei de la funció pública.

Article 5. Modificació de l'article 7 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 7 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 7. *Treballadors públics interins*

1. Els treballadors públics interins són nomenats per acomplir, amb caràcter temporal, funcions pròpies de funcionaris d'acord amb el que està previst en aquesta Llei.
2. Els treballadors públics interins queden vinculats amb l'Administració pública per una relació d'ocupació de caràcter temporal, subjecta a dret administratiu.”

Article 6. Modificació de l'article 8 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 8 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 8. *Personal de relació especial*

El personal de relació especial presta, en virtut del lliure nomenament del cap de Govern, d'un ministre, del president del Consell Superior de la Justícia o d'un cònsol, i amb caràcter temporal, serveis d'assessoria o d'assistència personal de confiança, no reservats a un funcionari.”

Article 7. Modificació de l'article 11 de la Llei de la funció pública

Es modifiquen els apartats 3 i el primer paràgraf de l'apartat 4 de l'article 11 de la Llei de la funció pública, que queden redactats en els termes següents:

“Article 11. *Comitè Tècnic d'Organització i Gestió*

[...]

3. El Comitè Tècnic d'Organització i Gestió ha d'informar preceptivament, abans que siguin adoptades per l'òrgan competent, de les decisions següents:

- a) Les propostes de reubicació o adscripció temporal d'un funcionari a una plaça d'un lloc de treball diferent de la que ocupa, quan aquest funcionari no hi doni la seva conformitat.
- b) Les sol·licituds dels funcionaris d'exercir altres activitats professionals diferents; ha de verificar que no s'incorri en supòsits d'incompatibilitat i que es compleixin les condicions establertes.

4. El Comitè Tècnic d'Organització i Gestió està integrat per la persona responsable del Departament de Funció Pública, que la presideix; els directors o responsables dels departaments concernits, i dos membres tècnics del Departament de Funció pública, un

dels quals fa les tasques de secretari, nomenats pel ministre que té atribuïdes les competències en matèria de funció pública.

[...]

Article 8. Modificació de l'article 13 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 13 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 13. *Elements del sistema de classificació*

Els elements que componen el sistema de classificació del personal de l'Administració general són els següents:

- a) Cossos: segons la naturalesa de les funcions desenvolupades, els llocs de treball corresponen al Cos General o a un cos especial.
- b) Grups funcionals o trams de contingut organitzatiu homogeni: agrupen els llocs de treball per raó de la funció que desenvolupen d'acord amb criteris d'avaluació organitzativa.
- c) Famílies professionals: agrupació de llocs de treball amb característiques comunes, responsabilitats organitzatives similars, i competències homogènies per raó de l'àmbit organitzatiu on estan adscrites.
- d) Ocupacions professionals tipus: agrupació de llocs de treball amb funcions similars, que permeten identificar, a través del lloc de treball que integra, intensitats de responsabilitat similars dins d'un contingut diferent i uns requeriments necessaris per a l'accés.
- e) Nivells: el nivell és la posició que s'assigna a un lloc de treball dins el sistema de classificació, segons el seu contingut, funcions i responsabilitats.
- f) Llocs de treball: són la unitat bàsica de l'estructura administrativa de l'ocupació pública.
- g) Places amb dotació pressupostària: nombre d'ocupacions d'un determinat lloc de treball que figuren pressupostades.”

Article 9. Modificació de l'article 15 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 1 de l'article 15 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 15. *Integració dels funcionaris i dels treballadors públics en cossos*

1. Els funcionaris i els treballadors públics de l'Administració general s'integren en el Cos General o en els cossos especials segons la naturalesa de la seva prestació; en qualsevol dels casos, la integració esmentada implica l'adscripció a un lloc de treball classificat dins d'un grup professional i vinculat a una plaça amb dotació pressupostària.”

Article 10. Modificació de l'article 17 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 17 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 17. *Grups funcionals, ocupacions professionals tipus i nivells de classificació*

1. El sistema de classificació professional inclou els grups següents:

a) Grup A: integra els llocs de treball de director que tenen com a funcions principals dirigir, planificar i organitzar el treball dels departaments, i definir la determinació de les directrius generals i el desenvolupament dels grans objectius de l'organització, o contribuir-hi. Són el suport tècnic del ministre i del secretari d'Estat del qual depèn orgànicament. Aquests llocs formen part del Cos General.

També formen part d'aquest grup els llocs de treball del Cos General i dels cossos especials que, tot i no ser llocs de director, porten a terme activitats d'un especial nivell tècnic o de comandament.

b) Grup B: integra tots els llocs de treball del Cos General i dels cossos especials que requereixen tenir coneixements i habilitats especialitzats, o desenvolupen funcions tècniques complexes, ja sigui pel seu caràcter purament especialitzat, ja sigui perquè les seves finalitats es compleixen mitjançant la gestió i l'organització d'equips de treball i de recursos que hagin de resoldre problemes complexos i de gran varietat, des d'un pla tàctic o tàctic/operatiu.

c) Grup C: integra, per una banda, els llocs de treball del Cos General i dels cossos especials que desenvolupen la seva tasca en un àmbit tècnic, i que requereixen tenir coneixements i habilitats que poden ser adquirits a través d'una formació acadèmica específica o a través de l'experiència; i d'altra banda, els llocs que desenvolupen la seva tasca en un àmbit tecnicoadministratiu, administratiu o d'oficis.

En general, aquests llocs de treball poden ser responsables de processos funcionals i grups de persones; els seus resultats s'orienten cap al pla tècnic o operatiu.

2. Tant al Cos General com als cossos especials, tots els llocs de treball tenen assignat un nivell de classificació i han d'estar enquadrats en un grup funcional i en una ocupació professional tipus. Cada lloc de treball pot tenir una o diverses places pressupostades.

3. Els llocs de treball es classifiquen en quinze nivells per al Cos General i en tres nivells, com a mínim, i vuit, com a màxim, per als cossos especials, segons les seves estructures organitzatives.

L'assignació del nivell corresponent a un lloc de treball determinat, per al Cos General i per als cossos especials, depèn del seu contingut organitzatiu, mesurat en termes de tres factors i vuit elements, d'acord amb el sistema de valoració establert a l'Administració general, que són els següents:

a) La competència, que inclou la competència tècnica, la competència gerencial i la interacció humana.

b) La solució de problemes, que inclou el marc de referència i l'exigència dels problemes.

c) La responsabilitat, que inclou la llibertat per actuar, la magnitud i l'impacte.

4. En els cossos especials, l'assignació de nivell integra, a més a més, un complement específic, mesurat en els termes de les circumstàncies de treball següents:

a) Torn: consisteix en l'ocupació successiva i constant d'un lloc de treball per part del funcionari que pertany a un cos especial, en períodes horaris diferents, que pot incloure dies festius i jornada nocturna. Quan el règim de torns inclou la jornada nocturna, l'assignació de la part del complement específic per torn implica que el funcionari no percebi

addicionalment la compensació per nocturnitat, d'acord amb el que estableix el Reglament de sistemes de compensació.

b) Funcions permanents: quan la missió i les funcions atribuïdes als cossos especials, que s'han d'efectuar en qualsevol circumstància, moment i conjuntura, determinen que el funcionari que hi pertany no pugui exercir el dret de vaga ni accions substitutives d'aquest dret o concertades que puguin alterar el funcionament normal i la prestació continuada del servei.

c) Contingència especial: quan l'entorn del lloc dels cossos especials o la seva naturalesa determina que el funcionari que hi pertany, a causa de la prestació del servei, es troba exposat a circumstàncies especials que puguin implicar perjudicis per a la seva persona. La contingència especial es mesura amb els paràmetres següents: el risc personal a què està sotmès el funcionari en l'exercici habitual de les seves funcions; el port d'arma, que es refereix al possible ús de l'arma per part del funcionari i a la responsabilitat de custodiar-la i manejar-la, i la funció repressora, que concerneix la naturalesa del cos especial que requereix l'aplicació d'una funció repressora enfront del delictes.

El complement específic no es percep durant el període de formació.”

Article 11. *Modificació de l'article 18 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'article 18 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 18. Llocs de treball

1. El lloc de treball és el conjunt de funcions, activitats, tasques o altres responsabilitats encomanades per l'Administració a cada treballador. El desenvolupament del lloc de treball requereix un determinat perfil professional.
2. S'entén per perfil professional el conjunt de coneixements, experiència, habilitats, capacitats, competències i comportaments necessaris per tal de contribuir a l'obtenció dels resultats definits per l'organització.
3. El perfil professional requerit per a cada lloc de treball es considera en els processos de selecció, formació, mobilitat i carrera professional.
4. Cada lloc de treball ha d'estar classificat dins d'una única ocupació professional tipus i una única família professional i amb un sol nivell de classificació.
5. En funció del lloc de treball que s'ha de desenvolupar, es requereixen les formacions acadèmiques adients o experiència reconeguda per garantir l'òptim encaix i rendiment en el lloc de treball.
6. Cada lloc de treball pot tenir una o diverses places pressupostades.
7. Els funcionaris i els empleats públics tenen un lloc de treball d'una ocupació professional tipus i una família professional i d'un nivell determinats.
8. L'Administració pot assignar provisionalment al seu personal funcions i tasques diferents de les que corresponen al lloc de treball que desenvolupen, sempre que es trobin dins de

la mateixa ocupació professional tipus i nivell, quan les necessitats del servei ho justifiquin i sense reducció de les retribucions.

9. Així mateix, en el marc de la seva potestat d'autoorganització, l'Administració pot modificar les funcions i les tasques dels llocs de treball integrats en una mateixa ocupació professional tipus i família professional.”

Article 12. *Modificació de l'article 19 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'apartat 3 de l'article 19 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 19. *Places*

[...]

3. En el moment que s'incorporen a l'Administració general, els funcionaris i treballadors públics interins són adscrits inicialment a una plaça pressupostada d'un departament i passen a ocupar un lloc de treball d'una família professional, uia ocupació professional tipus i un nivell determinats.”

Article 13. *Modificació de l'article 20 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'apartat 1 de l'article 20 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 20. *Instruments d'ordenació i gestió dels recursos humans*

1. Són instruments d'ordenació i gestió dels recursos humans de l'Administració general els següents:

- a) Pla estratègic de recursos humans.
- b) Pla d'ordenació i racionalització dels recursos humans.
- c) Inventari de famílies professionals.
- d) Manual funcional d'ocupacions professionals tipus.
- e) Agrupacions de perfils competencials.
- f) Mapa de llocs de treball.
- g) Manual descriptiu de llocs de treball.
- h) Oferta d'ocupació pública.
- i) Plans de reestructuració.”

Article 14. *Modificació de l'article 22 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'article 22 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 22. *Pla d'ordenació i racionalització dels recursos humans*

1. L'Administració general ha d'aprovar plans per ordenar i racionalitzar els seus recursos humans, d'acord amb els plans estratègics o d'acord amb les directrius de polítiques de personal que estableixi el Govern.
2. Aquests plans han d'incloure les mesures següents:
 - a) Modificacions de les estructures organitzatives com la supressió, la fusió o la desaparició d'unitats administratives.
 - b) Incorporació, modificació i supressió de llocs de treball.
 - c) Previsions sobre els sistemes d'organització del treball i les tasques que es desenvolupen.
 - d) Mesures de mobilitat, incorporació d'efectius, trasllats o reassignació d'efectius.
 - e) Mesures de flexibilització laboral.
 - f) Establiment de programes específics de formació i capacitació.
 - g) Suspensió d'incorporacions procedents d'excedències voluntàries sense reserva de plaça.
 - h) Prestació excepcional de serveis a temps parcial o en règim de jornades ampliades o adaptades a les necessitats del servei.
 - i) Reassignació a altres administracions públiques en els termes que es determinin en els convenis que, a aquest efecte, puguin subscriure's entre aquestes administracions.
 - j) Qualsevol altra mesura que optimitzi la gestió del personal amb criteris d'eficàcia i eficiència amb l'objectiu de prestar un servei públic de qualitat.”

Article 15. *Modificació de l'article 23 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'article 23 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 23. *Inventari de famílies professionals*

1. L'inventari de famílies professionals és un instrument per ordenar el sistema de recursos humans, el disseny de plans formatius i la carrera professional.
2. Els llocs de treball s'agrupen en famílies professionals en funció dels coneixements, les responsabilitats o altres habilitats requerides, perquè es desenvolupin correctament.”

Article 16. *Addició de l'article 23 bis a la Llei de la funció pública*

S'afegeix l'article 23 bis a la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 23 bis. *Manual funcional d'ocupacions professionals tipus*

El Manual funcional d'ocupacions professionals tipus de l'Administració general identifica i descriu les ocupacions professionals tipus, els llocs de treball que s'hi integren i la missió, les finalitats i els requeriments necessaris perquè s'acompleixi.”

Article 17. Modificació de l'article 25 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 2 de l'article 25 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 25. Mapa de llocs de treball

[...]

2. El Mapa de llocs de treball és format per tots els llocs de treball de l'Administració general, ocupats i vacants, classificats per cossos i famílies. Ha de contenir les dades següents:

- a) Denominació del lloc de treball.
- b) Cos.
- c) Família professional.
- d) Ocupació professional tipus.
- e) Dotació pressupostària.
- f) Les altres que reglamentàriament es determinin.”

Article 18. Modificació de l'article 27 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 1 de l'article 27 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 27. Creació, modificació o supressió de llocs de treball

1. El Departament de Funció Pública és l'òrgan responsable de classificar i actualitzar el Mapa de llocs de treball de l'Administració general.”

Article 19. Modificació de l'article 28 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 2 de l'article 28 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 28. Oferta d'ocupació

[...]

2. L'oferta d'ocupació és la relació anual de totes les places vacants o de nova creació de l'Administració general amb assignació pressupostària, agrupades per cossos, grups funcionals, nivells de classificació i llocs de treball.”

Article 20. Modificació de l'article 29 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 29 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 29. Plans de reestructuració

1. Correspon al Govern aprovar els plans de reestructuració que impliquin el cessament de funcionaris per causa del canvi de titularitat d'un servei, una unitat o un programa, bé a una altra entitat pública, bé a una entitat privada.

2. Els plans de reestructuració han de preveure que els funcionaris afectats puguin optar:
- Per incorporar-se a l'entitat, i donar per finalitzada, per renúncia, la seva relació estatutària amb l'Administració.
 - Per incorporar-se a l'entitat i sol·licitar que siguin declarats en excedència sense reserva de plaça per plans de reestructuració.
 - Per no incorporar-se a l'entitat i donar per finalitzada, per renúncia, la seva relació estatutària amb l'Administració. Únicament en aquest cas poden ser indemnitzats en els termes que s'estableixin en els plans.
 - Per no incorporar-se a l'entitat i sol·licitar que siguin declarats en excedència sense reserva de plaça per plans de reestructuració.
 - Sol·licitar sotmetre's a una reubicació.

3. Quan el funcionari opti per incorporar-se a la nova entitat, ha de regular la seva relació de treball d'acord amb el règim que hi sigui aplicable, si bé se li han de respectar els drets econòmics que tingui assignats pel nivell del lloc de treball a què correspon la plaça que estigui ocupant. Aquests drets econòmics s'han d'adaptar a l'estructura retributiva vigent a l'entitat de destinació.

El temps de servei prestat pel funcionari a l'Administració es computa com d'antiguitat, a tots els efectes, en la nova entitat.

4. Els funcionaris afectats per un pla de reestructuració que opten per donar per finalitzada la seva relació estatutària amb l'Administració poden fer efectius els drets passius adquirits en els termes establerts a la normativa reguladora.”

Article 21. *Modificació de l'article 33 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'article 33 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

Article 33. Requisits generals

- Per ser admès en els processos selectius de personal funcionari o de treballadors públics interins, s'han de complir els requisits generals següents:
 - Ser major d'edat i no excedir l'edat de jubilació.
 - Reunir les condicions necessàries establertes per accedir al lloc de treball de què es tracti.
 - No trobar-se inhabilitat o suspès per a l'exercici d'ofici o càrrec públic mitjançant una resolució judicial ferma.
 - No estar condemnat per delictes dolosos o imprudents vinculats a l'exercici de la funció pública mentre no hagi transcorregut el termini establert legalment perquè prescrigui la pena imposada o no s'hagin cancel·lat els antecedents penals.
 - No haver estat separat del servei a l'Administració pública, no trobar-se inhabilitat per prestar serveis en qualsevol lloc de treball de l'Administració pública o no estar suspès de funcions o per a l'exercici de l'ofici o el càrrec mitjançant una resolució disciplinària ferma.

f) Ser declarat apte sense restriccions físicament i psíquicament quan el lloc de treball ho requereixi.

g) Quan la naturalesa del lloc de treball ho aconselli, es pot demanar també que el candidat acreditï que no té antecedents penals per a determinades categories de delictes.

2. El procés selectiu d'ingrés per a la provisió de places vacants o de nova creació s'ha d'obrir exclusivament als candidats de nacionalitat andorrana, amb les excepcions previstes en els tractats internacionals vigents. Per a les places que no resultin cobertes, es pot fer una segona convocatòria oberta a candidats d'altres nacionalitats.

3. En tot cas, han de ser coberts exclusivament amb nacionals andorrans els llocs de treball reservats per a funcionaris de nacionalitat andorrana.

4. La normativa dels cossos especials pot establir altres requisits específics en funció de la singularitat dels llocs de treball.”

Article 22. Modificació de l'article 34 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 1 de l'article 34 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 34. *Procés de selecció*

1. Els processos selectius tenen caràcter obert sense perjudici del que aquesta Llei preveu sobre el concurs de mobilitat interna.”

Article 23. Modificació de l'article 35 de la Llei de la funció pública

Es modifica la lletra *f* de l'article 35 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 35. *Contingut dels processos selectius*

[...]

f) Avaluació psicoprofessional.”

Article 24. Modificació de l'article 36 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 1 de l'article 36 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 36. *Criteris de provisió de places*

1. La provisió de places vacants o de nova creació es fa d'acord amb l'ordre de prelatió següent:

- Reubicació.
- Trasllat.
- Reingrés d'excedència sense reserva de plaça.
- Concurs de mobilitat.
- Procés selectiu d'ingrés en primera convocatòria.

- Procés selectiu d'ingrés en segona convocatòria, i següents si escau.”

Article 25. Modificació de l'article 37 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 1 de l'article 37 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 37. Concurs de mobilitat

1. Amb caràcter general, abans de la convocatòria d'ingrés dirigida als aspirants externs a l'Administració pública s'ha de fer la convocatòria per cobrir les places vacants o de nova creació mitjançant concursos de mobilitat interna entre els funcionaris que reuneixin els requisits adequats al perfil del lloc de treball de què es tracti, primer, de la mateixa administració on es trobi orgànicament la plaça vacant o de nova creació, i, en una segona convocatòria, de l'Administració general, de l'Administració de justícia, dels comuns, del Consell General i dels organismes adscrits al Consell General. Les persones que accedeixin a la plaça vacant o de nova creació mitjançant un concurs de mobilitat interna conserven el complement d'antiguitat.”

Article 26. Modificació de l'article 38 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 38 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 38. Inexistència de candidats per mobilitat interna

Quan les places no es cobreixen per mitjà de mobilitat interna per falta de concurrència, perquè no hi ha funcionaris amb qualificació suficient o perquè no reuneixen els requisits exigits per ocupar-les, aquestes places s'han d'incloure en les convocatòries d'ingrés.”

Article 27. Modificació de l'article 39 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 1 de l'article 39 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 39. Bases de la convocatòria

1. El procés selectiu per proveir places, tant en concurs de mobilitat interna com en provisió externa, requereix l'aprovació del director o responsable del Departament de Funció Pública i la publicació de les bases de la convocatòria corresponents.”

Article 28. Modificació de l'article 40 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 4 de l'article 40 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 40. Comitè Tècnic de Selecció

[...]

4. Poden assistir a les reunions d'aquest Comitè, amb veu i sense vot, els representants de les associacions de funcionaris i dels sindicats del cos en què es convoqui la plaça. Les

associacions i els sindicats han de ser informats escaientment de les reunions del Comitè per tal de poder confirmar la seva participació.”

Article 29. Modificació de l'article 41 de la Llei de la funció pública

Es modifiquen els apartats 1, 4 i 5 de l'article 41 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 41. *Proposta de nomenament*

1. Finalitzat el procés selectiu, el Comitè Tècnic de Selecció ha de proposar al Govern el candidat o els candidats que, havent superat el procés de selecció, hagin obtingut la millor qualificació global, d'acord amb les bases de la convocatòria, perquè siguin nomenats funcionaris en període de prova.

[...]

4. En el supòsit que es produeixi una o més vacants en els divuit mesos següents a la finalització del procés selectiu, els candidats amb millor qualificació que hagin superat el procés selectiu però no hagin obtingut plaça poden aspirar a una plaça del mateix lloc de treball i nivell de classificació professional.

5. El nomenament com a funcionari en període de formació o en període de prova s'ha d'inscriure en el Registre de personal.”

Article 30. Modificació de la secció segona de la Llei de la funció pública

Es modifica la secció segona de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“**Secció segona.** *Provisió de les places de direcció i secretaries dels membres del Govern*

Article 43. *Provisió de les places dels llocs de treball de direcció*

1. Les places dels llocs de treball de direcció són proveïdes per lliure designació mitjançant funcionaris de nacionalitat andorrana que ocupin llocs de treball corresponents a la família de tècnics o comandaments del sistema de classificació establert.

2. Les direccions són alts càrrecs de l'Administració general i tenen les funcions que els atribueix la normativa vigent, i també les que els encomani el ministre o el secretari d'estat corresponent.

3. Les direccions dels cossos especials tenen assignades totes les atribucions i les competències específiques del cos, i també les que d'acord amb la normativa vigent siguin necessàries per al desenvolupament correcte de les seves funcions.

4. En tot cas, el personal funcionari designat per ocupar un càrrec de direcció o de direcció adjunta ha de tenir l'experiència i els coneixements adequats als requisits del lloc de treball. Si el Govern ho considera necessari, pot obrir processos de selecció interns per procedir als nomenaments.

Article 44. *Nomenament i cessament dels equips directius*

1. Les persones escollides per ocupar un lloc directiu són nomenades i destituïdes lliurement pel Govern a proposta del titular del ministeri al qual estiguin adscrites, mitjançant

decret publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, han de prestar promesa o jurament davant del titular del ministeri al qual estiguin adscrites i han de posar el seu càrrec a disposició quan canvia el Govern que els ha nomenat. El seu cessament s'ha de publicar al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*. En qualsevol cas, han de prestar promesa o jurament davant el nou titular del ministeri.

2. El nomenament de personal funcionari en una direcció implica la reserva de plaça de procedència fins al moment del cessament i l'assignació del complement de responsabilitat addicional a què es refereix l'article 77. Quan es produeix el cessament, el funcionari concernit torna a la plaça de procedència i deixa de percebre el complement esmentat.

Article 44 bis. Provisió de places de secretari dels membres del Govern

1. Sense perjudici de la seva designació com a personal de relació especial, les places dels llocs de treball de secretari dels membres del Govern poden ser proveïdes per lliure designació mitjançant funcionaris que ocupin llocs de treball corresponents a la família d'administratius o tècnics del sistema de classificació establert.

2. En tot cas, el funcionari designat per al càrrec de secretari dels membres del Govern ha de tenir l'experiència i els coneixements adequats als requisits del lloc de treball. Si el Govern ho considera necessari, pot obrir processos de selecció interns per procedir als nomenaments.

Article 44 ter. Nomenament i cessament dels secretaris dels membres del Govern

1. Els secretaris dels membres del Govern són nomenats i destituïts lliurement pel Govern a proposta del titular del ministeri al qual estiguin adscrits, mitjançant decret publicat al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, han de prestar promesa o jurament davant del titular del ministeri al qual estiguin adscrits i han de posar el seu càrrec a disposició quan canvia el Govern que els ha nomenat.

2. El nomenament de personal funcionari com a secretari dels membres del Govern implica la reserva de plaça de procedència fins al moment del cessament i l'assignació del complement de responsabilitat addicional a què es refereix l'article 77. Quan es produeix el cessament, el funcionari concernit torna a la plaça de procedència i deixa de percebre el complement esmentat.”

Article 31. Modificació del títol del capítol quart de la Llei de la funció pública

Es modifica el títol del capítol quart de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Capítol quart. Adquisició i pèrdua de la condició de funcionari i situacions administratives dels treballadors públics”

Article 32. Modificació del títol de la secció primera del capítol quart de la Llei de la funció pública

“Secció primera. Adquisició de la condició de funcionari”

Article 33. Modificació de l'article 46 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 46 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 46. Adquisició de la condició de funcionari

La condició de funcionari s'adquireix pel compliment successiu dels requisits següents:

- a) Superació del procés de selecció.
- b) Nomenament en període de formació o en període de prova.
- c) Superació del període de prova, amb informes favorables del director o responsable del departament al qual estigui adscrit el funcionari, i del director o responsable del Departament de Funció Pública.
- d) Nomenament definitiu.
- e) Acceptació per jurament o promesa de les obligacions inherents al lloc de treball, davant de l'alt càrrec de qui hagi de dependre orgànicament.”

Article 34. Modificació de l'article 47 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 47 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 47. Període de prova

1. Conclòs el procés selectiu i, si escau, el procés formatiu, els candidats proposats per ocupar les places vacants o de nova creació són nomenats pel Govern com a funcionaris en període de formació o en període de prova.
2. El període de prova és d'un mínim de tres mesos i un màxim d'un any de duració. L'acord de nomenament en període de prova ha de precisar la durada que s'estableix per a aquest període.
3. Durant el període de prova, el director o responsable del departament al qual estigui adscrit el funcionari, juntament amb el director o responsable del Departament de Funció Pública, ha d'avaluar l'adequació del funcionari als requisits del lloc de treball.
4. Si durant el període de prova el funcionari no és avaluat favorablement o hi ha una causa justificada per al cessament, el Departament de Funció Pública ha de notificar-li per escrit l'acabament de la seva relació de treball, sense més responsabilitat que liquidar-li les remuneracions corresponents al temps treballat.
5. Quan es tracta de funcionaris que han accedit a la plaça mitjançant mobilitat interna, en cas de no superar el període de prova, o de renúncia a la nova plaça durant aquest període, el funcionari retorna a la seva plaça anterior i percep, a partir del seu retorn efectiu, les retribucions corresponents a la plaça que, fins llavors, havia quedat en situació de reserva.
6. El període de formació, de prova i de pràctiques dels cossos especials es regeix per la seva normativa pròpia.”

Article 35. Modificació de l'article 48 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 48 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 48. *Nomenament definitiu*

Conclòs satisfactòriament el període de prova, el director o responsable del departament al qual estigui adscrit el funcionari ho ha de comunicar al Departament de Funció Pública perquè ho notifiqui a la persona interessada. Tot seguit, el Departament de Funció Pública ha de certificar el caràcter definitiu del nomenament per inscriure'l al Registre de personal i per publicar-lo al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.”

Article 36. Modificació de l'article 49 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 49 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 49. *Situacions administratives*

1. Els funcionaris es poden trobar en alguna de les situacions administratives següents:

- a) Servei actiu.
- b) Excedència.
- c) Suspensió.

2. Els treballadors públics interins es poden trobar en alguna de les situacions administratives següents:

- a) Servei actiu.
- b) Suspensió.”

Article 37. Modificació de l'article 50 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 50 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 50. *Servei actiu*

1. Els funcionaris i els treballadors públics interins es troben en situació de servei actiu en els casos següents:

- a) Quan prestin servei com a funcionaris ocupant una plaça del sistema de classificació de l'Administració general.
- b) Durant les vacances i els permisos reglamentaris.
- c) Quan es troben en comissió de serveis, d'acord amb el que estableix l'article 68 d'aquesta Llei.
- d) Incapacitat temporal per malaltia o per accident de treball i malaltia professional.
- e) Per maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs”

Article 38. Modificació de l'article 51 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 51 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 51. Excedències

1. L'excedència és la situació en què es troben els funcionaris quan se separen temporalment i voluntàriament del servei actiu, i amb vocació de reincorporar-se a la mateixa plaça, quan l'excedència sigui amb reserva de plaça, o bé a una altra plaça de la mateixa família i del mateix nivell de classificació, quan l'excedència sigui sense reserva de plaça.

2. Els funcionaris han de sol·licitar l'excedència amb reserva de plaça:

a) Quan són nomenats membres del Govern, cònsol major, cònsol menor o per als càrrecs de secretari general del Govern, secretaris d'estat, cap del Gabinet del Cap de Govern, , interventor comunal, director d'un organisme autònom o entitat parapública, secretaris generals dels comuns, o quan el Govern els designi davant organismes internacionals o governs estrangers.

b) Quan accedeixen a la condició de conseller general o hagin estat escollits directament per a càrrecs el nomenament dels quals correspon, per atribució constitucional, al Consell General.

c) Quan són designats membres del Consell Superior de la Justícia, magistrats del Tribunal Constitucional, batlle substituït o magistrat substituït.

d) Quan són nomenats personal de relació especial en l'Administració general, en l'Administració de justícia o en els comuns.

e) Quan adquireixin la condició de funcionaris al servei d'organitzacions internacionals.

f) Quan són nomenats per ocupar un càrrec de naturalesa política, sempre que aquest càrrec sigui de dedicació exclusiva o incompatible amb la seva feina a l'Administració.

g) Quan siguin considerats esportistes d'alt nivell, durant el temps necessari per preparar i dur a terme la participació en jocs olímpics o competicions federades d'àmbit internacional en representació del país.

En el cas de la lletra e, l'excedència es concedeix per un màxim de cinc anys.

Mentre dura l'excedència, el funcionari rep la retribució que li correspongui pel càrrec o funció que desenvolupa, i deixa de percebre la que li corresponia per la plaça que ocupava com a funcionari. La plaça que ocupava pot ser coberta per un funcionari o treballador públic interí, però únicament pel temps que duri l'excedència.

3. Els funcionaris tenen dret a excedència sense reserva de plaça quan, de forma voluntària, ho sol·licitin:

a) Per interès particular: aquesta excedència es pot sol·licitar quan s'hagin prestat almenys cinc anys consecutius de serveis en l'Administració general des de l'ingrés, o bé des del reingrés d'una altra excedència de la mateixa naturalesa; la concessió de l'excedència per interès particular està supeditada a l'interès públic i al bon funcionament de l'Administració, després de l'informe del director o responsable del departament al qual estigui adscrit el funcionari.

b) Per plans de reestructuració: aquesta excedència es pot sol·licitar quan, per causa del canvi de titularitat d'un servei, una unitat o un programa, bé a una altra entitat pública, bé a una entitat privada, el funcionari opti o no per incorporar-se a aquesta entitat.

La duració màxima de l'excedència sense reserva de plaça és de tres anys i el reingrés al servei actiu pot sol·licitar-se abans que s'acabi el període atorgat.

Si en el moment de sol·licitar el reingrés no hi ha cap plaça vacant del mateix nivell de classificació que el que va deixar en el moment de l'excedència, i no vol quedar en situació de reserva, el funcionari pot optar per:

i) Presentar-se, per concurs de mobilitat interna, a la convocatòria per cobrir una plaça vacant o de nova creació on el lloc de treball assignat sigui d'un nivell de classificació superior al lloc de treball que va deixar en el moment de l'excedència.

ii) Sol·licitar el reingrés en una plaça vacant o de nova creació en què el lloc de treball assignat sigui d'un nivell de classificació inferior al lloc de treball que va deixar en el moment de l'excedència. En aquest supòsit, el funcionari percep les retribucions corresponents al lloc de treball de classificació inferior.

Mentre dura l'excedència sense reserva de plaça, el funcionari no té dret a percebre cap retribució.

4. Els efectes de l'excedència es computen a partir de les dates següents:

a) Per als supòsits d'excedència amb reserva de plaça, des de la data en què el funcionari prengui possessió del càrrec de què es tracti.

b) Per a l'excedència sense reserva de plaça, des de la data que indiqui la resolució que atorga l'excedència.

5. La declaració de la situació d'excedència sense reserva de plaça i les resolucions sobre el reingrés dels funcionaris són aprovades pel ministre competent en matèria de funció pública, amb l'informe previ del director o el responsable del departament al qual estigui adscrit el funcionari.”

Article 39. *Modificació de l'article 52 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'article 52 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 52. Reingrés al servei actiu del personal en situació d'excedència

1. Reingrés de funcionaris en situació d'excedència amb reserva de plaça

a) En el termini màxim de dos mesos, a partir de la data de cessament en el càrrec o en l'exercici de la funció que va motivar l'excedència amb reserva de plaça, el funcionari ha de sol·licitar el reingrés al servei actiu, amb un preavís mínim de quinze dies naturals. Quan es tracti de consellers generals que perdin aquesta condició per dissolució del Consell General, o d'altres càrrecs electes que dimiteixin per presentar-se a unes noves eleccions generals o comunals, la situació d'excedència amb reserva de plaça es pot prorrogar fins a la constitució del nou Consell General o del nou comú.

b) Dins els trenta dies naturals següents a la sol·licitud de reingrés, el funcionari pot reincorporar-se al servei actiu. Si la plaça reservada ha estat ocupada per un funcionari o

treballador públic interí, el primer ha de retornar al seu lloc d'origen i en cas d'un treballador interí es rescindeix la seva relació laboral. Transcorregut el termini de dos mesos sense que s'hagi produït la sol·licitud de reincorporació, o els trenta dies posteriors sense que s'hagi fet efectiva aquesta reincorporació, es considera que la persona interessada renuncia a la condició de funcionari.

c) El temps d'excedència amb reserva de plaça es computa com de servei actiu a tots els efectes.

2. Reingrés de funcionaris en situació d'excedència sense reserva de plaça

a) El funcionari en situació d'excedència sense reserva de plaça pot sol·licitar el reingrés en qualsevol moment, i ho ha de fer, obligatòriament, abans de l'acabament del temps de l'excedència. Si no ho fa, es considera que renuncia a la seva condició de funcionari.

b) El temps d'excedència per interès particular no es computa a cap efecte.

c) El temps d'excedència per plans de reestructuració es computa com de servei actiu a tots els efectes.”

Article 40. Modificació de l'article 53 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 53 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 53. *Suspensió*

1. La declaració de situació de suspensió significa, per a la persona afectada, que durant el període de suspensió cessa en la seva activitat professional.

2. La situació de suspensió només es pot declarar per una de les causes següents:

a) Suspensió cautelar de funcions en cas que el funcionari o treballador públic interí estigui implicat en un procés d'investigació disciplinària, d'acord amb el que preveu l'article 96 d'aquesta Llei. La suspensió cautelar de funcions pot comportar la minoració o la suspensió del pagament de les retribucions corresponents.

b) Suspensió en cas que el funcionari o treballador públic interí estigui implicat en un procediment judicial en què es decreti privació de llibertat o una altra mesura que determini la impossibilitat d'ocupar el lloc de treball. La situació és declarada d'ofici en el moment en què l'Administració general tingui coneixement de la impossibilitat d'ocupar el lloc de treball per la privació de llibertat del funcionari o treballador públic interí i durant el temps que duri la impossibilitat de prestació dels serveis. Durant aquest temps, el funcionari o treballador públic interí no percep cap retribució ni genera vacances i el temps que transcorre en aquesta situació no computa a cap efecte.

c) Suspensió de funcions i de retribucions, d'una durada màxima de sis mesos, com a sanció per la comissió d'una falta, en aplicació del règim disciplinari establert en aquesta Llei i les normes que la desenvolupen.

3. La declaració de la situació de suspensió correspon al ministre competent en matèria de funció pública.”

Article 41. Modificació del títol de la secció tercera del capítol quart del títol II de la Llei de la funció pública

Es modifica el títol de la secció tercera del capítol quart del títol II de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Secció tercera. *Pèrdua de la condició de funcionari*”

Article 42. Modificació de l'article 54 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 54 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 54. *Causes de pèrdua de la condició de funcionari*

1. La condició de funcionari de l'Administració general es perd per qualsevol de les causes següents:

- a) Renúncia escrita del funcionari.
- b) Defunció.
- c) Separació del servei, com a conseqüència d'una sanció disciplinària.
- d) Condemna a pena principal o accessòria que l'inhabiliti per exercir les funcions corresponents al lloc de treball.
- e) Renúncia com a conseqüència de plans de reestructuració.
- f) Jubilació.

2. La condició de funcionari es perd també per pèrdua de la nacionalitat andorrana en els casos en què la nacionalitat andorrana sigui necessària.”

Article 43. Modificació de l'article 55 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 55 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 55. *Renúncia*

1. Es considera *renúncia* l'extinció de la relació de treball per part del funcionari de forma voluntària, que s'ha de tramitar d'acord amb aquesta Llei i les normes que la desenvolupen.
2. La renúncia s'ha de fer per escrit, amb una antelació mínima de dos mesos, davant el director o el responsable del departament al qual estigui adscrit el funcionari, que ho ha de comunicar al Departament de Funció Pública.
3. La renúncia del funcionari no l'inhabilita per a un nou ingrés a la funció pública, mitjançant la participació en les proves selectives d'ingrés.”

Article 44. Modificació de l'article 56 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 56 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 56. *Jubilació*

1. El funcionari es troba en situació de jubilació quan se separa definitivament del servei actiu.
2. La jubilació obligatòria dels funcionaris del Cos General, del Cos d'Educació i del Cos Diplomàtic es declara d'ofici quan el funcionari compleix seixanta-cinc anys d'edat. La jubilació per edat dels funcionaris dels cossos especials de Duana, Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments, Penitenciari, Policia i Banders es declara d'ofici quan el funcionari compleix seixanta anys d'edat.
3. No obstant el que preveu l'apartat precedent, el funcionari afectat i l'Administració poden pactar la prolongació de la relació de treball per períodes màxims d'un any, renovables, fins que el funcionari compleixi setanta anys d'edat, en el cas del Cos General, Cos Diplomàtic i Cos d'Educació, i seixanta-cinc anys d'edat, en el cas dels cossos especials de Duana, Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments, Penitenciari, Policia i Banders.
4. També escau declarar la jubilació forçosa, bé d'ofici o bé a petició del funcionari i sempre amb la instrucció prèvia de l'expedient corresponent, quan es trobi en situació d'incapacitat permanent per exercir les seves funcions. En tal cas, el funcionari té dret a percebre les prestacions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social i les que deriven del Pla de jubilació.”

Article 45. Modificació de l'article 57 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 57 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 57. Separació del servei per causes disciplinàries

1. Els funcionaris únicament poden ser separats del servei per les causes establertes en aquesta Llei i d'acord amb el procediment que s'hi fixa.
2. La resolució ferma que declara la separació del servei és susceptible de recurs d'acord amb les regles d'impugnació dels actes administratius.
3. Quan la resolució és declarada nul·la o anul·lada, el funcionari pot optar entre:
 - a) Reincorporar-se al servei actiu, en el mateix lloc de treball que ocupava o en un altre de la mateixa família i nivell professional, si aquell lloc està cobert per un altre funcionari de manera definitiva. En aquest cas té dret a percebre totes les retribucions que li haurien correspost durant el període de separació del lloc de treball i al reconeixement d'aquest període com de temps de servei, a tots els efectes.
 - b) Cessar com a funcionari i percebre una indemnització igual a quaranta-cinc dies de sou per any de servei, amb un màxim de trenta mensualitats. Per computar el temps a l'efecte de la indemnització, es té en compte també el període comprès entre la data en què va tenir efecte la separació del servei i la data de la resolució que en declara la improcedència. El cessament per aquesta causa no impedeix al funcionari participar en processos selectius d'ingrés posteriors.
4. Quan la resolució de separació del servei és declarada nul·la o anul·lada i afecta un treballador públic interí, aquest empleat té dret a percebre una indemnització igual a quaranta-cinc dies de sou per any de servei prestat, amb un màxim de dotze mensualitats.”

Article 46. Modificació de l'article 61 de la Llei de la funció pública

Es modifiquen els apartats 1, 4 i 5 de l'article 61 de la Llei de la funció pública, que queden redactats en els termes següents:

“Article 61. *Carrera professional horitzontal*

1. La carrera horitzontal és el reconeixement individualitzat del desenvolupament professional del personal funcionari com a conseqüència de la valoració de la trajectòria i l'actuació professionals, de la qualitat i l'eficiència dels treballs realitzats, del nivell de competència assolit, de les formacions efectuades i del resultat de l'avaluació de l'acompliment.

[...]

4. El desenvolupament del sistema de carrera professional es porta a terme mitjançant una convocatòria periòdica a la qual pot concórrer voluntàriament el personal funcionari que reuneixi els requisits establerts.

5. Les competències objecte d'avaluació en cada convocatòria s'estableixen en funció del lloc de treball, de l'ocupació professional tipus i de la família professional a què pertanyi el funcionari.”

Article 47. Modificació de l'article 62 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 62 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 62. *Carrera professional vertical*

1. La carrera professional vertical és el conjunt d'oportunitats d'ascens en l'estructura de llocs de treball de l'Administració general de què gaudeix el personal funcionari de conformitat amb el que es determini reglamentàriament.

2. La carrera professional vertical s'instrumenta a través dels sistemes de concurs intern dins la mateixa Administració previstos en aquesta Llei.”

Article 48. Modificació de l'article 63 de la Llei de la funció pública

Es modifiquen els apartats 1, 4, 5 i 6 de l'article 63 de la Llei de la funció pública, que queden redactats en els termes següents:

“Article 63. *Avaluació de l'acompliment*

1. L'avaluació de l'acompliment del personal funcionari té per objecte la valoració de la iniciativa i la participació en la millora dels serveis que es presten als ciutadans, el rendiment i l'activitat extraordinària o el compliment d'objectius i l'assoliment de resultats.

[...]

4. L'obtenció de resultats positius en l'avaluació de l'acompliment és una condició necessària perquè el personal funcionari assoleixi els graus de desenvolupament professional.

5. L'obtenció d'un resultat negatiu en l'avaluació de l'acompliment comporta la no valoració del mèrit durant el corresponent període considerat en els processos de selecció o promoció interna en què participi el funcionari.

6. L'obtenció continuada de resultats negatius pot comportar el trasllat de lloc de treball, la no continuïtat en el lloc de treball, i fins i tot la pèrdua de la condició de funcionari d'acord amb el que estableix aquesta Llei en el règim disciplinari.

[...]"

Article 49. Modificació de l'article 64 de la Llei de la funció pública

Se suprimeix la lletra *d* de l'apartat 1 i l'apartat 5 de l'article 64 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

"Article 64. Elements que integren l'avaluació de l'acompliment

1. Els elements que integren l'avaluació de l'acompliment són els següents:

- a) La iniciativa i la participació en la millora dels serveis o en projectes a l'Administració.
- b) El rendiment i l'activitat extraordinària.
- c) El compliment d'objectius i l'assoliment de resultats.

2. Amb la iniciativa i la participació en la millora dels serveis o projectes a l'Administració es valora el grau d'interès i la iniciativa del personal en el desenvolupament de les feines encomanades, o en la participació voluntària en programes de millora que contribueixin a millorar la qualitat del servei als ciutadans.

3. Amb el rendiment i l'activitat extraordinària es valora l'eficiència en el treball i el desenvolupament de les activitats realitzades i els recursos emprats.

4. Amb el compliment d'objectius i l'assoliment de resultats es valora la consecució dels objectius assignats a la persona subjecta a avaluació així com, si escau, a l'equip de treball del qual forma part."

Article 50. Modificació de l'article 65 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 65 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

"Article 65. Principi de mobilitat

1. L'àmbit de la prestació de serveis del funcionari és el de tota l'Administració general.

La direcció, de manera raonada i en interès del servei, pot encomanar al funcionari qualsevol de les funcions que corresponen als llocs de treball que s'integren en la mateixa ocupació professional tipus de la plaça a la qual està adscrit.

2. El principi de mobilitat és aplicable als funcionaris que presten serveis a l'estranger; correspon al Govern regular el tractament singular que aquests serveis requereixen.

3. Quan l'Administració general requereixi atendre els serveis públics mitjançant la mobilitat, la mobilitat dels funcionaris és valorada com a desenvolupament professional, en l'àmbit del que estableix l'article 37.2."

Article 51. Modificació de l'article 66 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 1 de l'article 66 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 66. *Trasllat*

1. Els funcionaris poden sol·licitar el trasllat a una plaça que es correspongui amb un lloc de treball d'igual o inferior nivell professional que el lloc que ocupa, fins i tot si pertany a una família diferent. El trasllat és voluntari, té caràcter definitiu i no comporta un increment de retribucions. En cas que el trasllat es faci a una plaça d'un nivell professional inferior, la retribució s'adapta al nou nivell professional.”

Article 52. Modificació de l'article 67 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 67 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 67. *Reubicació*

1. La reubicació és el canvi d'un funcionari, a iniciativa de l'Administració general, a una plaça d'un altre lloc de treball del mateix nivell professional, ja sigui perquè la plaça vacant ja existeix o mitjançant el desplaçament de la plaça que ocupa a un altre departament. El canvi és de caràcter definitiu, i pot afectar un únic funcionari o un col·lectiu de funcionaris.

2. La reubicació individual és obligatòria per tancament del servei, quan hi ha necessitats de servei públic que no poden ser ateses mitjançant el trasllat voluntari de funcionaris, en plans de reestructuració i quan s'imposa com a sanció disciplinària o per motius de salut.

3. La reubicació col·lectiva obligatòria es produeix per l'adequació del nombre de funcionaris als serveis que hagi de prestar l'Administració general o per plans de reestructuració, i pot requerir el canvi de lloc de treball de més d'un funcionari. A aquest efecte, s'han d'establir plans de reubicació a través de processos d'assignació i distribució de personal per raons de tancament d'un servei o per raons de necessitat del servei, des d'unitats on es constati l'existència d'excedent de personal a altres unitats, actuals o de nova creació, que, contràriament, necessitin més recursos humans.

4. La reubicació dels funcionaris, individual o col·lectiva, s'ha de fer sempre a llocs de treball de la mateixa ocupació professional tipus o nivell de classificació, o ambdós circumstàncies conjuntament, que permetin exercir la funció encomanada de forma immediata o mitjançant un període d'adaptació no superior a dos mesos.

5. Els plans de reubicació col·lectiva han de ser aprovats pel Govern, a proposta del Departament de Funció Pública, i amb informe del Comitè Tècnic d'Organització i Gestió. L'aplicació de la reubicació individual és responsabilitat del director o responsable del departament, que posteriorment ho ha de comunicar al Departament de Funció Pública per anotar-ho en el Registre de personal.”

Article 53. Modificació de l'article 68 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 68 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 68. Comissió de serveis

1. Per necessitats del servei o per la cobertura de projectes temporals, amb l'acceptació del funcionari afectat i per un termini no superior a quatre anys, l'Administració general pot adscriure un funcionari en comissió de serveis a una plaça diferent de la que ocupi, o a l'execució d'un projecte o servei determinat. Quan es produeix aquesta comissió de serveis la persona interessada percep les retribucions del lloc de treball que passa a ocupar, excepte si aquest lloc de treball té assignada una retribució inferior a la del lloc que ocupava; en aquest cas, continua percebent la retribució del lloc que ocupava.

Si el termini de la comissió de serveis s'ha de prorrogar, aquesta pròrroga pot fer-se efectiva una única vegada, per un període no superior a dos anys, i amb l'acceptació del funcionari afectat.

2. Es pot autoritzar com a comissió de serveis, amb el consentiment previ de la persona interessada, l'adscripció d'un funcionari per un temps determinat a altres administracions públiques, tant nacionals com estrangeres, per al desenvolupament o l'aprenentatge de funcions d'interès públic. Aquesta comissió de serveis pot ser sol·licitada o pel funcionari interessat o bé per l'administració corresponent, i les seves condicions s'han d'establir en la mateixa resolució que l'autoritzi.

3. Les comissions de serveis són resoltes i autoritzades pel director o responsable del Departament de Funció Pública, amb l'informe previ del director o responsable del departament al qual està adscrit el funcionari.”

Article 54. Modificació de l'article 69 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 69 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 69. Adscripció temporal

1. Per necessitats del servei o per raons organitzatives, l'Administració pot adscriure temporalment un funcionari a un lloc de treball diferent del que estigui ocupant.

2. L'adscripció temporal pot tenir les finalitats següents:

a) Ocupar provisionalment un lloc de treball vacant o de nova creació, mentre es desenvolupa el procediment de provisió.

b) Substituir el titular d'un lloc de treball en el decurs d'una baixa per malaltia, o d'una absència per permís administratiu o per una altra causa, i mentre duri aquella circumstància concreta.

c) Per motius de salut, en les condicions establertes a l'article 84.

d) Com a sanció disciplinària, en les condicions incloses a l'article 103.

e) Com a mesura cautelar en el marc d'un expedient disciplinari, en les condicions fixades a l'article 96.

3. El funcionari adscrit temporalment a un lloc de treball en els casos a i b percep la retribució del lloc de treball que passa a ocupar, excepte si aquest lloc de treball té assignada una retribució inferior a la del lloc que ocupava; en aquest cas, continua percebent la retribució del lloc que ocupava.

4. Les adscripcions temporals són aprovades pel director o responsable del Departament de Funció Pública, amb l'informe previ, si escau, del Comitè Tècnic d'Organització i Gestió.”

Article 55. Modificació de l'article 70 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 70 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 70. *Inscripció de la mobilitat*

Les resolucions relatives a la mobilitat dels funcionaris han d'anotar-se en el Registre de personal.”

Article 56. Modificació de l'article 71 de la Llei de la funció pública

Es modifica la introducció de l'article 71, que queda redactat en els termes següents:

“Article 71. *Drets*

Els funcionaris i els treballadors públics interins tenen els drets següents:

[...]”

Article 57. Modificació de l'article 72 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 72 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 72. *Jornada i horari de treball*

1. Tenint en compte les especificitats requerides per a la prestació dels serveis públics, la jornada legal ordinària s'estableix en còmput anual i es fixa en un màxim de 1.800 hores anyals de treball efectiu. Reglamentàriament es determina per a cada administració o divisió orgànica la concreta distribució i els horaris de la jornada legal ordinària dels funcionaris i treballadors públics interins.

El còmput anual es calcula en funció de les hores laborables que siguin exigibles en jornada setmanal de quaranta hores i de vuit hores diàries com a màxim, segons com s'escaiguin els dies festius de compliment obligatori, retribuïts i no recuperables del calendari laboral en vigor, prenent sempre com a base l'any natural.

2. Sempre i en tot cas, el règim de la jornada legal ordinària de treball s'entén sense perjudici de qualsevol altra jornada per als funcionaris i treballadors públics interins que pugui establir-se per disposició legal especial.

3. La jornada de treball pot ser a temps complet o a temps parcial. S'entén per *jornada a temps parcial* la jornada en què la prestació de servei té lloc durant un nombre d'hores al dia, a la setmana, al mes o a l'any inferior a l'establert per a la jornada legal ordinària.

4. El Govern, a proposta del ministeri responsable de funció pública, aprova anyalment el calendari laboral dels funcionaris i treballadors públics interins de l'Administració general, i fa públiques les condicions horàries així com les hores corresponents a les jornades en còmput anyal, les jornades intensives del Cos General, i les possibles mesures de flexibilització de l'horari laboral i de conciliació laboral i familiar.

5. El treball no presencial s'equipara en drets i obligacions al treball presencial i es regula reglamentàriament.

6. Les possibilitats de reducció de jornada com a mesura de flexibilització laboral es regulen reglamentàriament a cada cos seguint els preceptes establerts a la seva pròpia llei. A partir de seixanta d'edat, els funcionaris del Cos General, del Cos Especial d'Educació i del Cos Diplomàtic amb vint-i-cinc anys de servei poden demanar la reducció parcial de la jornada laboral, amb reducció proporcional de retribucions, en les condicions que reglamentàriament es determinin. Els funcionaris dels cossos especials de Duana, Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments, Penitenciària, Policia i Banders que comptin amb vint-i-cinc anys de servei poden demanar aquesta reducció parcial de jornada a partir de cinquanta-cinc anys d'edat.”

Article 58. Modificació de l'article 73 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 73 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 73. *Vacances i permisos administratius*

1. La distribució dels períodes de vacances i l'atorgament de permisos queden condicionats al bon funcionament de l'Administració i del servei que correspongui.

2. Els funcionaris i els treballadors públics interins tenen dret, amb caràcter general, a vint-i-cinc dies hàbils de vacances retribuïdes cada any, o bé a la part proporcional al menor temps de la relació de servei. El període de vacances no fet durant l'any natural a què correspon, o com a màxim fins al 31 de gener de l'any següent, no es pot acumular en anys posteriors, llevat de casos excepcionals i justificats, amb l'informe previ favorable del director o el responsable del departament. Les particularitats en matèria de vacances del Cos General i dels cossos especials es determinen reglamentàriament.

3. Els funcionaris i els treballadors públics interins tenen el dret d'obtenir els permisos administratius que s'assenyalin reglamentàriament, en les condicions que s'hi estableixin. L'atorgament i el refús dels permisos administratius corresponen conjuntament al Departament de Funció Pública i al director o el responsable del departament al qual està adscrit el funcionari o treballador públic interí.

4. L'obtenció de permisos administratius implica la reserva de plaça per a les persones interessades; si transcorregut el període del permís el funcionari o el treballador públic interí no es reincorpora a la seva plaça, es considera que s'ha produït abandonament del servei.”

Article 59. Modificació de l'article 74 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 74 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 74. *Obligacions i deures*

1. El personal funcionari i els treballadors públics interins han d'exercir les funcions que tenen atribuïdes amb lleialtat, eficiència i objectivitat tècnica, i guiats pels valors ètics del servei públic, de neutralitat, imparcialitat, reserva en relació amb les informacions que

coneguin per raó de la funció, l'honradesa, l'austeritat i la integritat. En concret, tenen els deures i les obligacions següents:

- a) Respectar i acatar la Constitució i l'ordenament jurídic; respectar les institucions del Principat, i no efectuar manifestacions o actes que en perjudiquin el bon nom.
- b) Mantenir la neutralitat política en l'exercici de les seves funcions.
- c) Abstenir-se d'intervenir en el desenvolupament d'assumptes en els quals tinguin interès personalment, o els seus familiars fins al quart grau de consanguinitat o segon d'afinitat.
- d) No acceptar contraprestacions de cap mena, donatius, regals, favors o privilegis.
- e) Complir amb el règim de jornada i els horaris establerts.
- f) Aplicar amb diligència les instruccions i les ordres legítimes que emanin dels superiors emmarcades en l'àmbit de les seves funcions.
- g) Informar sense dilació el cap o el superior jeràrquic de qualsevol assumpte que se li hagi de fer saber per raó de les seves funcions o que requereixi una decisió urgent.
- h) Col·laborar en l'execució de funcions o treballs addicionals que el superior immediat els sol·liciti o, en cas de necessitat que l'Administració requereixi, sempre que siguin afins amb el seu lloc de treball.
- i) Guardar reserva sobre els assumptes que coneguin per raó del seu lloc de treball a l'Administració en general, i vetllar per la seguretat dels valors i els documents que tenen a càrrec seu.
- j) Mantenir una estricta reserva sobre totes les informacions relatives als administrats que coneguin o a les quals tinguin accés per raó de la seva funció o càrrec.
- k) Mantenir una conducta responsable d'atenció, cordialitat i bon tracte amb el públic, els superiors, els subordinats i els companys de treball.
- l) Mantenir actualitzats els coneixements, les capacitacions i les qualificacions professionals.
- m) Assistir a les accions formatives i de desenvolupament programades per l'Administració i participar-hi de manera activa i amb interès.
- n) Aplicar els coneixements adquirits en les accions formatives i de desenvolupament en el lloc de treball.
- o) Difondre els coneixements i les habilitats adquirits en seminaris, cursos i altres estudis programats o subvencionats per l'Administració.
- p) Complir i fer complir les normes i mesures de seguretat i de prevenció de riscos laborals.
- q) Treballar amb la cura i diligència necessàries en el desenvolupament de les tasques al lloc de treball.

2. Els valors, els deures i les obligacions que enumera aquest article inspiren la interpretació i aplicació del règim disciplinari del personal funcionari i dels treballadors públics interins.”

Article 60. Modificació de l'article 75 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 75 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 75. Incompatibilitats

1. El personal funcionari i els treballadors públics interins en situació de servei actiu, a temps complet, no poden exercir altres activitats professionals diferents de les que deriven de la seva condició de funcionari o treballador públic ni en el sector públic ni en el sector privat, llevat de les que s'enumeren a continuació, sempre que es facin fora de l'horari laboral:

a) Les derivades de la gestió del propi patrimoni o del familiar, així com la col·laboració en el negoci familiar dels pares o del consort, sempre que no percebin cap remuneració.

b) La participació en congressos, conferències, seminaris o cursos, en qualitat de ponents o formadors, per raó de la plaça que ocupen a l'Administració.

c) La producció i creació literària, artística, científica i tècnica, i també les publicacions derivades, sempre que aquesta producció i creació, així com les publicacions, no siguin contràries al que estableix l'article 74.

d) Les de caràcter d'investigació, en qualitat d'investigadors per raó de la plaça que ocupen a l'Administració.

e) Les activitats excepcionals que per a casos concrets autoritzi el Govern mitjançant decret, en les condicions fixades en l'autorització.

2. El personal funcionari en situació de servei actiu que no treballa a temps complet i els treballadors públics interins amb una relació laboral d'una durada inferior a un any poden exercir, fora de l'horari laboral, altres activitats professionals, sempre que no entrin en conflicte d'interès amb les funcions que desenvolupen a l'Administració general ni en perjudiquin la bona imatge. En tot cas, han de notificar-ho prèviament al Departament de Funció Pública perquè verifiqui que es compleixen aquestes condicions.

3. Per excepció a la norma de l'apartat 1, els funcionaris o treballadors públics interins en situació de servei actiu, a temps complet, que perceben un sou igual o inferior al salari mitjà interprofessional es poden acollir també a la norma de l'apartat 2 i també han de notificar-ho prèviament al Departament de Funció Pública perquè verifiqui que es compleixen aquestes condicions.

4. Correspon als directors i als caps immediats prevenir i, si escau, corregir l'incompliment de les obligacions i incompatibilitats en què pugui incórrer el personal de l'Administració, i promoure, quan sigui procedent, la incoació de l'expedient disciplinari corresponent.

5. En l'Administració general, el Comitè Tècnic d'Organització i Gestió ha d'emetre un informe preceptiu sobre les sol·licituds d'exercici d'altres activitats professionals, com també verificar que no s'incorri en supòsits d'incompatibilitat i que es compleixin les condicions establertes.”

Article 61. Modificació de l'article 77 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 77 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 77. Estructura retributiva

Les retribucions econòmiques es componen dels conceptes següents:

a) Sou base

Correspon al nivell en què s’ubica el lloc de treball, segons el seu contingut organitzatiu i funcional.

L’assignació dels llocs de treball als nivells retributius exigeix, amb caràcter previ, que s’efectuï una valoració de llocs de treball.

b) Complement específic

Retribueix, únicament en els cossos especials, les circumstàncies de treball per torn, les funcions permanents i la contingència especial d’acord amb el que preveuen les seves pròpies lleis.

El complement específic té caràcter funcional, únicament es percep quan es desenvolupa efectivament la funció de què es tracta, i no es consolida en l’estructura retributiva quan el funcionari del cos especial canvia a una plaça d’un lloc de treball del Cos General.

c) Complement de carrera

Retribueix la progressió en la carrera professional del personal funcionari en el lloc de treball.

Reglamentàriament es determina la quantia i l’actualització dels imports corresponents a cada grau per a cadascun dels nivells retributius i les condicions requerides per consolidar-los.

d) Complement de productivitat

Retribueix el resultat positiu de l’avaluació de l’acompliment obtingut pel personal funcionari. En cap cas no és de quantia fixa ni de cobrament periòdic, i no es consolida en l’estructura retributiva.

e) Complement de responsabilitat addicional (CRA)

Retribueix les funcions assumides provisionalment i transitòriament en un lloc de treball de nivell superior o quan s’és nomenat per un lloc de direcció o de secretari d’un membre del Govern pel temps que sigui necessari i mentre dura l’assumpció de les funcions esmentades. Per tenir dret a aquesta prestació de serveis i també a cobrar-la és necessària l’autorització del director o responsable del Departament de Funció Pública. Aquest complement no s’abona quan les funcions esmentades es deixen de fer.

f) Complement d’antiguitat

Consisteix en una quantitat igual per a tots els funcionaris, per cada cinc anys de servei efectiu prestats en l’Administració general. També computa, a aquest efecte, el temps de servei prestat a l’Administració de justícia, als comuns, al Consell General o als organismes adscrits al Consell General, a condició que el termini transcorregut entre la baixa al servei d’una d’aquestes administracions i la incorporació a l’altra a l’administració no sigui superior a tres mesos.

Per mobilitat entre administracions, es manté l’import consolidat d’aquest complement, i a partir del moment que el funcionari ocupa el nou lloc de treball, es comença a calcular el

nou complement en aplicació del preu establert en la nova administració a la qual queda orgànicament adscrit.

g) Altres conceptes

El Reglament de sistemes de compensació ha d'identificar i descriure altres conceptes retributius, no inclosos en els conceptes anteriors, com a conseqüència de circumstàncies laborals i d'organització del treball.

Els conceptes compresos en aquest apartat solament es compensen quan el funcionari o treballador públic interí ocupa un lloc de treball que els tingui assignats, i no es consoliden en l'estructura retributiva, ja que es paguen com a conceptes variables de nòmina, en dotze pagues, i només quan es generin, ja que deixen de percebre's quan finalitzen les causes que van motivar-ne la concessió, o per canvi de lloc de treball.

Les retribucions establertes en els apartats *a*, *b*, *c*, *e* i *f* es perceben en tretze pagues: dotze pagues mensuals, més una paga extraordinària el mes de desembre. La tretzena paga es prorrogeja, si escau, en funció del temps de servei en actiu de l'annualitat.”

Article 62. Modificació de l'article 78 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 78 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 78. Principis generals

La seguretat i la salut del personal funcionari i els treballadors públics interins són dos de les prioritats essencials de la política de personal de l'Administració general, amb l'objectiu i el compromís de consolidar una autèntica cultura preventiva i garantir la seguretat i la salut laborals mitjançant la integració de l'activitat preventiva en tots els nivells de gestió.

L'Administració general, per tal de promoure els principis preventius necessaris, s'ha de regir, en tot el que li sigui aplicable, per la normativa vigent en matèria de seguretat i salut en el treball.

Quan s'hi oposin particularitats inherents a determinades activitats en l'àmbit de les funcions públiques pròpies dels cossos especials de Policia, Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments, Banders, Duana, Educació, Diplomàtic i Penitenciari, la seguretat i la salut dels treballadors han de quedar assegurades a través de normatives específiques.

L'Administració general ha de garantir la seguretat i la salut del personal funcionari i els treballadors públics interins en tots els aspectes relacionats amb la feina que desenvolupen.

El personal funcionari i els treballadors públics interins tenen dret a una prevenció i protecció eficaces en matèria de seguretat i salut laboral, així com el deure de complir les mesures de prevenció de riscos que prevegi la normativa i els reglaments que la desenvolupin.”

Article 63. Modificació de l'article 79 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 79 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 79. Avaluació de riscos laborals

L'avaluació dels riscos laborals és el procés adreçat a valorar els riscos que no s'hagin pogut evitar, per tal d'obtenir la informació necessària perquè l'Administració general estigui en condicions de prendre una decisió adequada sobre la necessitat d'adoptar mesures preventives.

Els elements i factors de risc s'identifiquen a partir de la informació que s'obtingui sobre l'organització, les característiques i la complexitat del treball, els materials i els equips de treball, i l'estat de salut de les persones que hi treballen.

L'avaluació dels riscos s'ha d'efectuar mitjançant la intervenció de personal competent i s'ha d'actualitzar i revisar quan canviïn les condicions de treball. Els riscos s'han d'avaluar de forma regular per garantir la seguretat i la salut del personal funcionari i els treballadors públics interins, i en tot cas cada tres anys com a màxim.

Si el resultat de l'avaluació ho requereix, l'Administració general ha de planificar l'activitat preventiva necessària amb la finalitat de garantir un nivell de protecció adequat de la seguretat i la salut del seu personal.”

Article 64. *Modificació de l'article 82 de la Llei de la funció pública*

Es modifica el primer paràgraf de l'article 82 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 82. *Reconeixements mèdics*

L'Administració general ha de portar a terme reconeixements mèdics voluntaris al seu personal d'acord amb la periodicitat establerta en els protocols mèdics específics, els quals han de tenir en compte, fonamentalment, les característiques del lloc de treball que ocupi el personal funcionari o el treballador públic interí. En tot cas la periodicitat no pot ser superior a tres anys.

(...)”

Article 65. *Modificació de l'article 83 de la Llei de la funció pública*

Es modifiquen els paràgrafs primer i tercer de l'article 83 de la Llei de la funció pública, que queden redactats en els termes següents:

“Article 83. *Protecció del personal especialment sensible a determinats riscos*

L'Administració general ha de garantir de manera específica la protecció del personal funcionari i els treballadors públics interins sensibles als riscos derivats del treball, ateses les seves característiques personals, l'estat biològic o la discapacitat física, psíquica o sensorial adientment reconeguda.

[...]

És obligatori sotmetre's als reconeixements mèdics en cas que hi hagi indicis que un funcionari o un treballador públic interí pateixi alguna patologia física o psíquica que pugui afectar la seva feina, la seva capacitat per desenvolupar la feina o que pugui suposar un risc per a la seva integritat física o la de terceres persones.

[...].”

Article 66. Modificació de l'article 84 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 84 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 84. Adaptació o canvi de lloc de treball per motius de salut

1. Quan l'avaluació de riscos, la revisió mèdica efectuada o altres mitjans revelin l'existència d'un risc per a la seguretat i la salut d'un funcionari, s'han d'adoptar les mesures necessàries per evitar l'exposició a aquest risc, mitjançant una adaptació de les condicions de treball, la dedicació, el torn de treball o les funcions que s'han de desenvolupar.

2. Si l'adaptació del lloc de treball no és possible, en cas que el reconeixement mèdic determini restriccions de la persona interessada, el funcionari s'ha de reubicar definitivament o bé cal adscriure'l temporalment a un altre lloc de treball adequat a les seves condicions. La reubicació o adscripció es fan, preferentment, dins del mateix departament en el qual prestava serveis i, si no hi ha llocs adequats, en qualsevol altre departament.

3. Si, com a conseqüència d'una incapacitat parcial permanent declarada per la Caixa Andorrana de Seguretat Social, un funcionari no pot continuar efectuant les funcions del lloc de treball que ocupa, o no pot fer la jornada o l'horari de treball o el règim de torns o de guàrdies, però està capacitat per exercir les funcions d'un altre lloc de treball, s'ha de reubicar a un altre lloc adequat a les seves condicions. Si pot continuar portant a terme les mateixes funcions que feia però la situació d'invalidesa li impedeix exercir a jornada completa, se li ha de reduir la jornada laboral.

4. El funcionari destinat a un lloc de treball amb un nivell retributiu inferior com a conseqüència de l'adaptació per motius de salut ha de rebre les retribucions corresponents al lloc de destinació; no obstant això:

- Si la seva retribució percebuda amb anterioritat és inferior o igual a dos vegades i mitja el salari mínim interprofessional, se li garanteix la percepció del cent per cent de la retribució percebuda amb anterioritat.
- Si la seva retribució percebuda amb anterioritat és superior a dos vegades i mitja el salari mínim interprofessional, se li garanteix la percepció del vuitanta per cent de la retribució percebuda amb anterioritat i com a mínim dos vegades i mitja el salari mínim interprofessional.

A l'efecte de calcular les retribucions percebudes amb anterioritat, es tenen en compte i es computen també les prestacions que al funcionari li assigni la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

En el supòsit de reducció de la jornada de treball per motius de salut, se li ajusten les retribucions en proporció al nombre d'hores de la nova jornada, i se li garanteixen aquestes retribucions amb les mateixes consideracions que als paràgrafs anteriors. Quan el mínim garantit no es pugui encabir en l'estructura retributiva del lloc de treball, l'excés passa a formar part del complement d'absorció.

5. Per excepció al que estableix l'apartat precedent, quan l'adaptació o el canvi de lloc de treball sigui conseqüència d'un accident patit en exercici de les seves funcions o d'una malaltia professional adquirida en el lloc de treball a l'Administració pública, es garanteix al funcionari el manteniment de les retribucions fixes que rebia amb anterioritat. Amb aquesta

finalitat, el Govern li ha d'assignar la diferència entre aquella quantitat i la pensió que percebi de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

6. L'adaptació del lloc o canvi de lloc de treball per motius de salut correspon al ministre competent en matèria de funció pública.”

Article 67. Modificació de l'article 85 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 85 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 85. *Prestacions passives*

1. Es reconeix als funcionaris el dret a les prestacions per jubilació, d'acord amb el que estableix la normativa vigent sobre aquesta matèria.

2. El Govern pot establir millores a les prestacions passives de l'organisme encarregat de la seguretat social mitjançant l'aprovació de plans dirigits, o bé a col·lectius concrets o bé amb caràcter general, a tots els funcionaris. En tot cas, per ser beneficiari de les millores, els plans han d'incloure, perquè siguin efectius i per poder finançar-los, a més de les aportacions de l'Administració general, aportacions dels funcionaris interessats.

3. La percepció de prestacions de jubilació, obligatòria o voluntària, a càrrec de l'Administració és incompatible amb qualsevol altra retribució com a funcionari o interí per serveis prestats al sector públic. En el cas de prestació de serveis a l'Administració per funcionaris en el marc d'una relació especial o bé d'una prolongació de la relació de treball convinguda en els termes de l'article 56.3, les prestacions de jubilació voluntària i de jubilació obligatòria a càrrec de l'Administració queden en suspens mentre duri la relació especial.”

Article 68. Modificació de l'article 86 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 86 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 86. *Mútua de funcionaris*

1. La Mútua de funcionaris de l'Administració general i de l'Administració de justícia, que gaudeix de personalitat jurídica pròpia, és un sistema de previsió social obligatori i de solidaritat que garanteix una prestació econòmica complementària a la de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, en supòsits d'incapacitat laboral temporal, maternitat, paternitat o risc durant l'embaràs fins a la data de pèrdua de la condició de funcionari inclosa la jubilació voluntària o jubilació, o fins a la data d'acabament de la relació especial.

2. La Mútua es regeix pels principis de transparència, eficàcia, solidaritat i equilibri econòmic i financer en el sentit que no hi hagi dèficit entre les aportacions dels mutualistes i les despeses generades, incloent-hi els costos de la seva gestió, control i defensa i que en cap cas no poden superar el cinc per cent de les dites aportacions, i s'estructura sobre la base d'una aportació personal obligatòria de tots els funcionaris que es calcula com un percentatge de les seves retribucions, en els termes reglamentàriament establerts.

3. La Comissió de la Mútua de funcionaris és l'òrgan encarregat de definir les prestacions a càrrec de la Mútua i la seva gestió financera en el marc dels principis generals previstos

per aquest article, i de controlar-ne el funcionament i efectuar els controls mèdics que consideri per a una bona gestió. Està composta per entre tres i cinc membres designats per les associacions i els sindicats més representatius en el si de l'Administració general i de l'Administració de justícia; un representant de cada grup funcional o família professional dels funcionaris de l'Administració general, elegit per sufragi; un representant de cada grup funcional o família professional dels funcionaris de l'Administració de justícia, elegit per sufragi, i un representant del Departament de Funció Pública.

4. La gestió tècnica i administrativa de la Mútua la porten a terme conjuntament el Departament de Funció Pública i la Comissió de la Mútua en els termes establerts reglamentàriament.

5. El funcionament de la Mútua de funcionaris de l'Administració general i de l'Administració de justícia es regula per reglament.”

Article 69. *Modificació de l'article 87 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'article 87 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 87. Llibertat i activitats sindicals

1. Els funcionaris i treballadors públics interins tenen el dret de constituir organitzacions sindicals per defensar els seus drets i interessos professionals, així com d'afiliar-s'hi i participar-hi activament d'acord amb la normativa aplicable.

2. Les organitzacions sindicals i les associacions de funcionaris o treballadors públics interins legalment constituïdes tenen el dret de formular propostes, elevar informes i dirigir peticions als òrgans competents, així com d'exercir la representació dels seus afiliats davant d'aquests òrgans.

3. Les organitzacions sindicals i les associacions de funcionaris o treballadors públics interins legalment constituïdes tenen el dret que se'ls faciliti un local per exercir les seves activitats, a les dependències que determini el Departament de Funció Pública.

4. Els representants de les organitzacions sindicals i de les associacions de funcionaris i treballadors públics interins legalment constituïdes han de disposar de les condicions i el temps necessaris per atendre les activitats pròpies de la seva funció, en la forma i amb l'abast que s'estableixin per la via reglamentària, per tal que no perjudiquin el bon funcionament i el servei de l'Administració general.”

Article 70. *Modificació de l'article 89 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'article 89 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 89. Responsabilitat disciplinària

1. El personal funcionari i els treballadors públics interins de l'Administració general estan sotmesos a responsabilitat disciplinària.

2. Es considera *falta disciplinària* tota acció o omisió que constitueixi l'incompliment de les obligacions i els deures als quals estan sotmesos el personal funcionari i els treballadors públics interins de l'Administració general, i que estigui tipificada com a tal en aquesta Llei.

3. La comissió d'una falta implica l'exigència de responsabilitat disciplinària mitjançant la imposició de la sanció prevista per aquesta Llei d'acord amb el procediment que hi és establert, que garanteix l'audiència i la defensa de l'inculpat.

4. L'exigència de responsabilitat disciplinària s'entén sense perjudici de la responsabilitat civil o penal en què puguin incórrer els funcionaris i treballadors públics interins per l'incompliment dels seus deures i obligacions.

5. És responsable disciplinàriament el funcionari o treballador públic interí que sigui autor de la falta.

Es considera *autor* qui comet la falta personalment, ja sigui individualment o conjuntament amb altri, o per mitjà d'algú de qui se serveix com a instrument. També es considera *autor* qui de manera directa i conscient força o indueix altri a la comissió d'una falta, o hi coopera amb actes necessaris. Així mateix, es considera *autor* per omisió qui, amb coneixement dels fets, tenint l'obligació d'evitar-ne el resultat i podent-ho fer, n'hagi permès la producció sense haver-hi participat.

6. Als efectes d'aquesta Llei s'entén que hi ha reincidència quan en el moment de cometre la infracció la persona interessada ha estat sancionada mitjançant una resolució ferma per una acció o una comissió constitutiva d'una infracció de la mateixa qualificació.”

Article 71. Modificació de l'article 90 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 90 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 90. *Òrgans competents*

1. Són competents per incoar un expedient disciplinari en qualsevol tipus d'infracció el director o responsable del departament al qual estigui adscrita la persona expedientada en el moment de la incoació; en cas que la persona expedientada sigui el director o responsable d'un departament, la incoació correspon al càrrec superior immediat.

2. Són competents per resoldre l'expedient disciplinari el director o responsable del departament de funció pública quan es tracti de faltes lleus, el ministre competent en matèria de funció pública quan es tracti de faltes greus, i el Govern quan es tracti de faltes molt greus.

3. En cas que en aplicació de les disposicions precedents la incoació i la resolució d'un expedient disciplinari recaiguin en la mateixa persona o existeixi causa que impossibiliti la seva intervenció, la resolució correspon a un càrrec anàleg a aquest càrrec o a l'immediatament superior.”

Article 72. Modificació de l'article 91 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 1 de l'article 91 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 91. *Actuacions prèvies*

1. Abans d'acordar la incoació d'un procediment disciplinari, l'òrgan competent per a la incoació o bé el director o responsable del Departament de Funció Pública poden obrir un període d'informació prèvia per tal de determinar, amb caràcter preliminar, si es donen les circumstàncies que ho justifiquen. Les actuacions s'han d'orientar a concretar els fets susceptibles de motivar la iniciació del procediment, la identificació de la persona o les persones que en podrien ser responsables, i les altres circumstàncies rellevants.”

Article 73. *Modificació de l'article 92 de la Llei de la funció pública*

Es modifiquen l'apartat 1 i el 3 de l'article 92 de la Llei de la funció pública, que queden redactats en els termes següents:

“Article 92. *Inici del procediment*

1. El procediment disciplinari contra un funcionari o un treballador públic interí s'inicia sempre d'ofici, per acord de l'òrgan competent, ja sigui per iniciativa pròpia, per ordre superior, o com a conseqüència de la petició raonada d'altres òrgans administratius o d'una denúncia.

[...]

3. L'òrgan competent per incoar l'expedient disciplinari designa un instructor i comunica l'inici del procediment al Departament de Funció Pública. Quan l'instructor és un funcionari o un treballador públic interí d'un altre departament, la designació requereix l'autorització prèvia del responsable del departament corresponent.

[...].”

Article 74. *Modificació de l'article 93 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'article 93 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 93. *Instrucció de l'expedient*

1. L'instructor ha d'ordenar la pràctica de totes les diligències que siguin adequades per determinar i comprovar els fets, i de totes les proves que puguin conduir a esclarir i identificar les responsabilitats susceptibles de sanció. En particular, ha de rebre una declaració de la persona expedientada.

2. En vista de les actuacions practicades, l'instructor formula el plec de càrrecs, que ha d'expressar, com a mínim: la descripció dels fets que s'imputen a la persona expedientada, la seva qualificació jurídica –amb indicació de la disposició o les disposicions legals que els tipifiquen com a infracció– i la sanció o les sancions que siguin aplicables, també amb expressió de la disposició legal que les estableix. Quan s'haguessin adoptat mesures cautelars, en el moment de redactar el plec de càrrecs, o en qualsevol moment posterior de la tramitació de l'expedient, l'instructor pot proposar motivadament a l'òrgan competent que s'aixequin o, si escau, que es prorroguin fins a l'execució efectiva de la sanció.

3. L'instructor ha de formular el plec de càrrecs en el termini màxim d'un mes a comptar de la data de notificació a la persona expedientada de l'inici de l'expedient, quan es tracta de

faltes lleus; de dos mesos, en el cas de les faltes greus, i de sis mesos, en el cas de les faltes molt greus. L'instructor pot sol·licitar l'ampliació d'aquest termini a l'òrgan competent per incoar l'expedient, per causa justificada.

4. El plec de càrrecs s'ha de notificar a la persona expedientada, a qui es concedeix un termini de deu dies hàbils per examinar l'expedient, per formular les al·legacions que consideri convenients per defensar-se, aportar els documents que consideri oportuns, i sol·licitar, si escau, la pràctica de proves que entengui necessàries per defensar-se.

5. Una vegada contestat el plec de càrrecs o transcorregut el termini sense fer-ho, l'instructor pot ordenar la pràctica de les proves sol·licitades i les altres proves que consideri procedents, i siguin admissibles en dret, en el termini d'un mes, que es pot prorrogar de forma justificada. L'instructor ha de refusar les proves proposades per la persona expedientada quan resultin improcedents o innecessàries; el refús s'ha de motivar expressament.

6. Després de practicar o de refusar motivadament, segons el cas, les proves previstes en l'apartat anterior, l'instructor dona vista de l'expedient a la persona expedientada perquè, en el termini de deu dies hàbils, al·legui el que estimi pertinent per defensar-se, i incorpora a l'expedient les al·legacions que, si escau, es presentin dins d'aquest termini.

7. Concloua la instrucció, l'instructor eleva l'expedient sencer a l'òrgan competent per resoldre en un termini de cinc dies hàbils.

8. Tots els òrgans de l'Administració general estan obligats a facilitar a l'instructor els antecedents i la informació necessària, així com els mitjans personals i materials que siguin menester perquè pugui dur a terme la seva funció.”

Article 75. Modificació de l'article 94 de la Llei de la funció pública

Es modifiquen els apartats 1 i 2 de l'article 94 de la Llei de la funció pública, que queden redactats en els termes següents:

“Article 94. Resolució de l'expedient

1. En haver rebut l'expedient, l'òrgan competent per resoldre ha de dictar la resolució disciplinària que posa fi al procediment en el termini de quinze dies hàbils, si es tracta de faltes lleus; de trenta dies hàbils, si es tracta de faltes greus, i de quaranta-cinc dies hàbils, si es tracta de faltes molt greus. Aquests terminis poden ser prorrogats en els termes establerts al Codi de l'Administració.

2. Abans de dictar la resolució, l'òrgan competent pot ordenar a l'instructor que faci les actuacions complementàries que consideri indispensables per prendre una resolució. Aquesta decisió s'ha de notificar a la persona expedientada, a qui també s'han de traslladar les actuacions efectuades, i concedir-li un termini de cinc dies hàbils perquè al·legui el que consideri convenient. En aquest cas, els terminis de resolució es comencen a comptar a partir del moment en què s'exhaureix el termini per presentar aquestes al·legacions complementàries.”

Article 76. Modificació de l'article 96 de la Llei de la funció pública

Es modifiquen els apartats 1, 2 i 3 de l'article 96 de la Llei de la funció pública, que queden redactats en els termes següents:

“Article 96. *Mesures cautelars*

1. En l'acord d'incoació d'un expedient disciplinari, o en qualsevol moment posterior, l'òrgan competent per incoar l'expedient pot adoptar, motivadament, les mesures cautelars que consideri necessàries per garantir l'eficàcia de la instrucció o de l'execució de la resolució que pugui recaure. L'adopció de mesures cautelars requereix l'audiència prèvia de la persona expedientada, excepte en els casos en què les mesures podrien perdre virtualitat o esdevenir ineficaces si se'n posposés l'adopció fins després d'aquest tràmit; en aquests casos l'audiència prèvia es pot substituir per un tràmit d'al·legacions immediatament posterior.

2. En cas que l'expedient s'instrueixi per una falta greu o molt greu, es pot acordar, com a mesura cautelar, la suspensió cautelar de funcions i de retribucions o l'adscripció temporal de la persona expedientada a un altre lloc de treball.

3. En el moment de resoldre sobre l'adopció, la pròrroga o l'aixecament de les mesures cautelars, s'han de valorar la gravetat dels fets imputats, les circumstàncies que concorren en cada cas i l'expedient personal del funcionari o treballador públic interí.

[...]

Article 77. Modificació de l'article 98 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 98 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 98. *Classificació*

Les faltes disciplinàries comeses pel personal funcionari i els treballadors públics interins es classifiquen en molt greus, greus i lleus.”

Article 78. Modificació de l'article 99 de la Llei de la funció pública

Es modifiquen els apartats *f*, *v*, *x* i *bb* de l'article 99 de la Llei de la funció pública, que queden redactats en els termes següents:

“Article 99. *Faltes molt greus*

Són faltes molt greus:

[...]

f) Els actes, les manifestacions i les conductes que atemptin greument contra la dignitat dels funcionaris o els treballadors públics interins de l'Administració general o d'altres administracions públiques, i contra la imatge de la mateixa Administració.

[...]

v) Ocupar el centre de treball o qualsevol de les dependències durant una vaga, o dificultar o impedir l'accés al lloc de treball o el desenvolupament normal de les activitats dels funcionaris i els treballadors públics interins que hagin decidit no participar-hi.

[...]

x) Realitzar actes intimidatoris o violents de qualsevol naturalesa adreçats contra els funcionaris o treballadors públics interins que optin lliurement per exercir el dret de treballar.

[...]

bb) No respectar els requisits o les obligacions que la legislació aplicable estableix en matèria de legitimació, aprovació, notificació, comunicació i publicitat de la vaga, si se'n deriva un perjudici greu per a l'Administració pública, per als funcionaris i treballadors públics interins, o per a terceres persones.

[...]"

Article 79. Modificació de l'article 100 de la Llei de la funció pública

Es modifica de l'apartat *hh* de l'article 100 de Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

"Article 100. *Faltes greus*

Són faltes greus:

[...]

hh) No respectar els requisits o les obligacions que la legislació aplicable estableix en matèria de legitimació, aprovació, notificació, comunicació i publicitat de la vaga, si no se'n deriva un perjudici greu per a l'Administració pública, per als funcionaris i treballadors públics interins, o per a terceres persones.

[...]"

Article 80. Modificació de l'article 102 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 1 de l'article 102 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

"Article 102. *Prescripció de les faltes*

1. Les faltes lleus prescriuen al cap de dos mesos; les faltes greus, al cap d'un any, i les faltes molt greus, al cap de dos anys. Aquests terminis es comencen a comptar a partir de la data del fet causant o des del dia en què l'Administració n'hagi tingut coneixement i, en el cas d'infraccions continuades o permanents, a partir de la data en què finalitzi la conducta infractora."

Article 81. Modificació de l'article 103 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 103 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

"Article 103. *Sancions disciplinàries*

1. Les sancions que es poden imposar per raó de les faltes tipificades a la Llei són les següents:

a) Per la comissió d'una falta molt greu:

- Separació del servei i inhabilitació, temporal o definitiva, per prestar serveis en qualsevol lloc de treball de l'Administració general.
- Reubicació obligatòria definitiva a un altre lloc de treball, amb l'adaptació corresponent de l'estructura retributiva al nou lloc de treball.
- Suspensió temporal de funcions i de retribucions d'un mes i un dia fins a sis mesos.
- La penalització a l'efecte de no progrés en carrera o promoció ni mobilitat voluntària d'entre dos i quatre anys.
- La prohibició d'ocupar llocs de comandament per un període d'entre dos i quatre anys.
- Destitució definitiva del càrrec de comandament i consegüent reubicació, amb l'adaptació corresponent de l'estructura retributiva al nou lloc de treball. Aquest fet comporta la prohibició d'ocupar llocs de comandament per un període d'entre dos i quatre anys.

b) Per la comissió d'una falta greu:

- Suspensió temporal de funcions i de retribucions de quinze dies a un mes.
- Adscripció temporal a un altre lloc de treball per un període no superior a un any, amb l'adaptació corresponent de l'estructura retributiva al nou lloc de treball.
- La penalització a l'efecte de no progrés en carrera o promoció ni mobilitat voluntària de fins a un màxim de dos anys.
- Destitució temporal del càrrec de comandament i adscripció temporal, de dos a quatre anys, amb l'adaptació corresponent de l'estructura retributiva al nou lloc de treball. Aquest fet comporta la prohibició d'ocupar llocs de comandament per un període màxim de dos anys.
- La prohibició d'ocupar llocs de comandament per a un període màxim de dos anys.

c) Per la comissió d'una falta lleu:

- Amonestació escrita.
- Suspensió temporal de funcions i de retribucions fins a un màxim de catorze dies.

2. Quan, de forma dolosa o per culpa greu, el funcionari o treballador públic interí hagi produït danys materials a l'Administració, se'l pot imposar, així mateix, l'obligació d'indemnitzar-los; aquesta obligació es pot exigir dins del mateix expedient disciplinari, o bé en un expedient separat.

3. En els casos de manca de compliment horari o absència al lloc de treball, al marge i amb independència de la sanció que eventualment s'imposi, s'han de descomptar les retribucions corresponents al període no treballat.

4. No es poden imposar sancions per faltes lleus, greus o molt greus si no és en virtut d'un expedient disciplinari, instruït conforme al procediment regulat en aquesta Llei i en les normes que la desenvolupen.”

Article 82. Modificació de l'article 105 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 105 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 105. *Prescripció*

1. Les sancions imposades per faltes lleus prescriuen al cap de dos mesos; les imposades per faltes greus, al cap d'un any, i les imposades per faltes molt greus, al cap de dos anys. El termini de prescripció es comença a comptar des de l'endemà de la data de fermesa de la resolució sancionadora.
2. El termini de prescripció de les sancions s'interromp per l'inici, amb el coneixement de la persona sancionada, de l'execució de la sanció.
3. En cas d'impossibilitat d'execució de la sanció per incapacitat temporal de la persona expedientada, el termini de prescripció resta igualment suspès fins a la declaració d'alta o d'incapacitat definitiva.”

Article 83. Modificació de l'article 106 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 106 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 106. *Extinció de la responsabilitat*

1. La responsabilitat disciplinària s'extingeix pel compliment de la sanció, la defunció del funcionari o treballador públic interí, la prescripció de la falta i la prescripció de la sanció.
2. Si durant la instrucció del procediment disciplinari es produeix la pèrdua de la condició de funcionari o treballador públic interí de la persona expedientada, s'ha de dictar una resolució en què es declara extingida la responsabilitat disciplinària i s'arxiva el procediment, llevat que l'expedientat vulgui mantenir la prioritat de contractació que li atorga la participació a les borses d'interins o llevat que una persona interessada insti la continuació de la tramitació de l'expedient, i sense perjudici de la responsabilitat civil o penal que es derivi de les faltes comeses eventualment durant el temps en què el funcionari o treballador públic interí hagi estat en servei actiu.”

Article 84. Modificació de l'article 107 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 1 de l'article 107 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 107. *Anotació de les sancions*

1. Les resolucions sancionadores que s'imposin als funcionaris o treballadors públics interins s'han de notificar al Departament de Funció Pública per tal d'anotar-les en l'expedient personal del Registre de personal.”

Article 85. Modificació de l'article 108 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'apartat 3 de l'article 108 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 108. *Notificacions i suspensió per incapacitat temporal*

[...]

3. Quan la notificació es practica al domicili de la persona expedientada, si aquesta persona no es troba present en el moment del lliurament, se’n pot fer càrrec qualsevol altra persona major de setze anys que convisqui en el domicili i que faci constar la seva identitat i la relació que té amb la persona expedientada.”

Article 86. *Modificació de l'article 109 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'article 109 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 109. *Supòsits per al nomenament de personal interí*

Els treballadors públics interins són nomenats per acomplir, amb caràcter temporal, funcions pròpies de funcionaris, per raons expressament justificades, quan es doni alguna de les circumstàncies següents:

- a) L'existència de vacants, mentre es desenvolupa el procediment de provisió.
- b) La substitució provisional del funcionari que té assignada la plaça.
- c) La cobertura de funcions estructurals i periòdiques.
- d) L'execució de projectes de caràcter temporal, que no poden tenir una durada superior a dos anys, ampliable per una sola vegada per un termini màxim de fins a dotze mesos.
- e) L'excés o acumulació de tasques, per un termini màxim de nou mesos dins d'un període de dotze mesos.”

Article 87. *Modificació de l'article 110 de la Llei de la funció pública*

Es modifica l'article 110 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 110. *Selecció del personal interí*

1. Els processos de selecció del personal interí han de respectar els principis d'igualtat, mèrit, capacitat, publicitat i concurrència. Només excepcionalment, per raons d'urgència que s'han de fer constar a l'expedient, i en el cas de l'Administració general quan no hi hagi candidats disponibles a les borses creades pel ministeri de funció pública, es pot nomenar personal interí sense convocatòria pública.

2. Amb la finalitat de respondre a les necessitats urgents de contractació de personal, el ministeri de funció pública pot convocar processos de selecció específics per crear borses de personal per donar resposta als departaments de l'Administració general que requereixin contractacions d'interins de forma més recurrent.

A les borses també es poden inscriure les persones interessades que hagin quedat en reserva després d'un concurs de selecció per ocupar vacants similars de la mateixa família. Els criteris de crida a les persones inscrites a les borses es regulen reglamentàriament.”

Article 88. Modificació de l'article 112 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 112 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 112. Cessament del personal interí

Els treballadors públics interins perden la seva condició quan no calen els seus serveis, quan la plaça a la qual estan adscrits és ocupada per un funcionari pel transcurs del temps especificat en el nomenament, per causes disciplinàries o en cas de renúncia. Perden també la seva condició quan s'acorda revocar-ne el nomenament, per manca de rendiment, per incapacitat manifesta o sobrevinguda, o per una altra causa justificada, sempre amb l'audiència prèvia de l'interessat. El cessament del personal interí no genera dret a indemnització.”

Article 89. Modificació de l'article 113 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 113 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 113. Aplicació analògica del règim estatutari

Al personal interí li és aplicable, amb caràcter analògic, el règim estatutari propi dels funcionaris, en allò que resulti adequat a la naturalesa de la seva relació. Els reglaments que desenvolupin aquesta Llei poden precisar les condicions i especialitats d'aquest règim.”

Article 90. Modificació de l'article 114 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 114 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 114. Efectes dels serveis prestats en règim interí

La prestació de serveis en règim interí no pot constituir dret preferent per accedir a la condició de personal funcionari. No obstant això, el temps de serveis prestat, l'experiència i la formació poden ser valorats com a mèrit en el concurs selectiu d'ingrés, quan siguin adequats a la família professional a què corresponguin les places convocades.

En cas que una persona que hagi prestat serveis a l'Administració general en règim interí s'incorpori a l'Administració general com a funcionari, el temps que hagi prestat aquests serveis computa a efectes del complement d'antiguitat a condició que ocupi el mateix lloc de treball i que el termini transcorregut entre la baixa com a treballador públic en règim interí i la incorporació a l'Administració general amb el nou règim no sigui superior a tres mesos.”

Article 91. Modificació de l'article 117 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 117 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 117. Nomenament i cessament d'un funcionari en règim de relació especial

Quan la persona nomenada com a personal de relació especial té la condició de funcionari, passa a la situació d'excedència amb reserva de plaça mentre dura la relació especial. Una

vegada cessa com a personal de relació especial, el funcionari es pot reintegrar a la plaça que ocupava anteriorment; el temps de servei prestat es computa com de servei actiu a tots els efectes.”

Article 92. Modificació de l'article 119 de la Llei de la funció pública

Es modifica l'article 119 de la Llei de la funció pública, que queda redactat en els termes següents:

“Article 119. *Normes de la Llei aplicables directament als comuns*

Són aplicables directament als comuns les normes contingudes en els títols I, III i IV, així com els articles 32 (*Principis generals del sistema de selecció*), 33 (*Requisits generals*), 37 (*Concurs de mobilitat*), 39 (*Bases de la convocatòria*), 46 (*Adquisició de la condició de funcionari*), 49 (*Situacions administratives*), 54 (*Causas de la pèrdua de la condició de funcionari*), 68 (*Comissió de serveis*), 71 (*Drets*), 72.1, 72.2 i 72.3 (*Jornada laboral*), 74 (*Obligacions i deures*) i 75 (*Incompatibilitats*), en què les referències als òrgans de l'Administració general s'entenen substituïdes pels òrgans comunals corresponents.”

Article 93. Modificació de la disposició addicional primera de la Llei de la funció pública

Es modifica la disposició addicional primera de la Llei de la funció pública, que queda redactada en els termes següents:

“Disposició addicional primera. *Integració dels funcionaris i treballadors públics indefinits*

1. El personal de l'Administració general que a l'entrada en vigor d'aquesta Llei tingui la condició de funcionari manté aquesta condició.
2. El personal de l'Administració general que a l'entrada en vigor d'aquesta Llei tingui la condició de treballador públic indefinit passa a tenir la condició de funcionari.”

Article 94. Modificació de la disposició addicional quarta de la Llei de la funció pública

Es modifica la Disposició addicional quarta de la Llei de la funció pública, que queda redactada en els termes següents:

“Disposició addicional quarta. *Normativa de la funció pública dels comuns*

1. El personal dels comuns que a l'entrada en vigor d'aquesta Llei tingui la condició de treballador públic indefinit passa a tenir la condició de funcionari.
2. El personal dels comuns que a l'entrada en vigor d'aquesta Llei tingui la condició de funcionari manté aquesta condició.
3. Els comuns han d'aprovar la seva normativa pròpia de funció pública i personal en el termini d'un any a partir de la data d'entrada en vigor de la Llei.
4. Fins que cada comú no aprovi la seva pròpia normativa de funció pública i personal, continua essent aplicable l'Ordinació de la funció pública i les altres normes comunals que estiguin vigents, en tot allò que no resulti contradictori amb les disposicions d'aquesta Llei que hi són aplicables de manera directa.”

Article 95. Modificació de la disposició addicional vuitena de la Llei de la funció pública

Es modifica la disposició addicional vuitena de la Llei de la funció pública, que queda redactada en els termes següents:

“Disposició addicional vuitena. *Referències als agents de l’Administració de caràcter indefinit en la normativa anterior*

1. Les referències que la Llei 23/2014, del 30 d’octubre, qualificada de creació i de regulació del pla de pensions de la funció pública fa als agents de l’Administració de caràcter indefinit s’han d’entendre fetes, en endavant, als funcionaris.

2. De la mateixa manera, les referències contingudes en qualsevol altra norma legal o reglamentària als agents de l’Administració de caràcter indefinit s’han d’entendre fetes, en endavant, als funcionaris, amb les adaptacions necessàries a la naturalesa estatutària de la seva relació, quan escaigui.”

Article 96. Modificació de la disposició final sisena de la Llei de la funció pública

Es modifica la disposició final sisena de la Llei de funció pública, amb el redactat següent:

“Disposició final sisena. *Actualització de les taules retributives*

1. S’habilita el Govern perquè, anyalment, a partir de la data d’entrada en vigor d’aquesta Llei, *publiqui al Butlletí Oficial del Principat d’Andorra*, mitjançant l’avís corresponent, les taules retributives actualitzades d’acord amb el que estableixi la llei del pressupost de l’any en curs o qualsevol altra norma de rang legal.

2. La banda retributiva mínima dels funcionaris no pot ser mai inferior a l’import que resulta de l’aplicació del salari mínim interprofessional vigent al còmput horari anual dels funcionaris. Cada vegada que el Govern revisa el salari mínim interprofessional ha de fer la verificació i, si escau, publicar la nova banda retributiva mínima.”

Article 97. Supressió de la disposició final setena de la Llei de la funció pública

Se suprimeix la disposició final setena de la Llei de funció pública.

Disposició addicional primera. Funcionaris del Cos de Duana que van passar al Departament de Tributs i Fronteres

1. Els funcionaris del Cos de Duana que, a partir de la data en què el Departament de Tributs i Fronteres va començar la seva activitat, van passar a ocupar un lloc de treball dins el Departament de Tributs i Fronteres amb les funcions corresponents al Cos General, es mantenen al Cos Especial de Duana i estan dispensats de dur uniforme mentre duguin a terme les tasques pròpies d’aquest lloc de treball.

2. Quan es produeixi una plaça vacant del Departament de Tributs i Fronteres s’ha de cobrir d’acord amb el que estableix la Llei de la funció pública per a la provisió de places del Cos General. No obstant això, mentre aquesta circumstància no es dugui a terme, les adscripcions en comissió de serveis dels llocs afectats queden exemptes dels terminis previstos en l’article 68.

Disposició addicional segona. Contractació en el marc dels programes d'inserció sociolaboral

Per excepció a allò que estableix l'article 4 d'aquesta Llei, les administracions públiques poden contractar persones amb discapacitat, en situació de vulnerabilitat o risc d'exclusió social, o persones desocupades inscrites al Servei d'Ocupació, o que estiguin donades d'alta a programes d'inclusió sociolaboral o als programes per a la millora de l'ocupabilitat, respectivament. Aquesta contractació s'efectua en règim laboral, i d'acord amb les especialitats i amb les normatives pròpies d'aquests programes públics i en compliment als acords entre administracions que corresponguin.

Disposició transitòria. Secretaris dels membres del Govern

Els funcionaris que a l'entrada en vigor d'aquesta Llei estiguin ocupant un lloc de secretari dels membres del Govern han de posar el seu lloc a disposició quan el nou ministre entrant hagi ocupat el càrrec.

Disposició final primera. Desenvolupament reglamentari del treball no presencial

En el termini màxim d'un any des de la data en què entri en vigor aquesta Llei, el Govern ha d'aprovar el reglament que reguli el treball no presencial, entès com a forma d'organització del treball en virtut de la qual una part de la jornada laboral es desenvolupa de manera no presencial i mitjançant l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació.

Disposició final segona. Modificació del Codi de Duana

1. Es modifica l'apartat 1 de l'article 5 de la Llei 5/2004, del 14 d'abril, del Codi de Duana, que queda redactat en els termes següents:

«1. Com a mesura preventiva per evitar riscos laborals, els funcionaris del Cos de Duana s'han de sotmetre periòdicament a una revisió mèdica complementària, que consta d'un examen mèdic i d'una revisió psicotècnica. El resultat d'aquesta revisió pot conduir a una adaptació del lloc de treball o bé a la reubicació definitiva o a l'adscripció temporal a un altre lloc de treball adequat a les seves condicions, i/o a la reducció de la seva jornada laboral tal com preveu l'article 84 de la Llei de la funció pública.»

2. S'afegeix l'apartat 4 a l'article 5 de la Llei 5/2004, del 14 d'abril, del Codi de Duana, que queda en els termes següents:

«4. Al membre del Cos Especial de Duana a qui s'aplica la mesura prevista al paràgraf 1 se li garanteix el mateix règim de jubilació i les retribucions fixes que percebia amb anterioritat, a excepció del complement específic. No obstant això, si la disminució de capacitats que origina l'adaptació del lloc de treball deriva d'una situació vinculada estrictament a les funcions que exercia com a membre del Cos, continua percebent el complement específic. A aquest efecte, el ministre de Finances ha de sol·licitar a la Secretaria d'Estat de Funció Pública que li sigui assignada la diferència entre el nou salari percebut i la pensió que, si escau, rep la Caixa Andorrana de Seguretat Social. »

Disposició final tercera. Modificació de la Llei del Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments

Es modifiquen les lletres *a* i *b* de l'apartat 1 de l'article 33 de la Llei 7/2017, del 20 d'abril, del Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments, les quals queda redactades en els termes següents:

«Article 33. *Procediment subsegüent per a la provisió de les places*

[...]

a) La provisió de places vacants o de nova creació que pertanyen a l'escala bàsica i al grau de bomber s'efectua mitjançant el procediment selectiu d'ingrés.

b) La provisió de places vacants o de nova creació que pertanyen a l'escala intermèdia i als graus de sotsoficial bomber i sotsoficial bomber de primera, i a l'escala executiva i als graus d'oficial bomber i oficial bomber de primera, s'efectua per promoció interna entre els membres del Cos, segons s'estableixi reglamentàriament, i, subsidiàriament, en cas que no concorrin candidats o els candidats no reuneixin els requisits exigits, mitjançant el procediment selectiu d'ingrés.»

[...]"

Disposició final quarta. Publicació dels textos consolidats

1. S'encomana al Govern que, en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* el text consolidat de la Llei 1/2019, del 17 de gener, de la funció pública, que inclogui les modificacions introduïdes fins a l'actualitat en aquesta Llei, l'harmonització del llenguatge amb perspectiva de gènere i la reenumeració dels articles.

2. S'encomana al Govern que en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, publiqui al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra* els textos consolidats de la Llei 5/2004, del 14 d'abril, del Codi de Duana i de la Llei 7/2017, del 20 d'abril, del Cos de Prevenció i Extinció d'Incendis i Salvaments, del 30 d'octubre.

Disposició final cinquena. Entrada en vigor

Aquesta Llei entrarà en vigor el dia primer del mes immediatament posterior al de la seva publicació en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*, a excepció del següent:

- El còmput del complement d'antiguitat per quinquennis que estableix la lletra f) de l'article 77 entrarà en vigor en la mateixa data en que ho facin els reglaments que han de desenvolupar el complement de carrera i el complement de productivitat previstos a les lletres c) i d) del mateix article pel personal aleshores funcionari i treballador públic de caràcter indefinit vinculats a l'Administració amb anterioritat al dia 1 de març del 2019.

- El complement que estableix la lletra *d* de l'article 77 i les faltes previstes als articles 99.*h* i 100.*z*, que entraran en vigor a partir de la segona avaluació de l'acompliment que es faci en aplicació d'aquesta Llei.

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 15 de desembre del 2021, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 9 de desembre del 2021, sota el títol **Projecte de llei de mesures per a la seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. Atribuir a les disposicions finals primera i segona del Projecte de llei el caràcter de qualificades.
3. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 7 de gener del 2022, a les 13.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 15 de desembre del 2021

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

Projecte de llei de mesures per a la seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació

Exposició de motius

Títol I. Disposicions generals

Article 1. Objecte

Article 2. Àmbit d'aplicació

Article 3. Definicions

Títol II. Marc estratègic i institucional

Capítol primer. Marc estratègic

Article 4. Marc estratègic de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació

Article 5. Marc nacional de gestió de crisis de ciberseguretat

Capítol segon. Marc institucional

Article 6. Autoritats competents

Article 7. Funcions de les autoritats competents

Article 8. CSIRT-AD

Article 9. Funcions del CSIRT-AD

Títol III. Obligacions

Capítol primer. Obligacions de ciberseguretat

Article 10. Obligació d'identificació com entitat essencial o important

Article 11. Identificació d'entitats crítiques

Article 12. Obligacions de ciberseguretat de les entitats essencials i importants

Article 13. Gestió de riscos de ciberseguretat

Article 14. Obligació de resoldre els incidents, d'informació i de col·laboració mútua

Article 15. Obligació de notificar

Article 16. Notificació voluntària

Capítol segon. Altres obligacions de les entitats essencials i importants

Article 17. Governança

Article 18. Delegat de la Seguretat de la Informació

Article 19. Representant al Principat d'Andorra

Article 20. Utilització d'esquemes de certificació de la ciberseguretat

Article 21. Protecció del notificador

Capítol tercer. Obligacions de supervisió

Article 22. Supervisió del compliment d'obligacions de seguretat i de notificacions d'incidents

Article 23. Supervisió i execució en el cas d'entitats essencials

Article 24. Supervisió i execució en el cas d'entitats importants

Capítol quart. Altres obligacions de les autoritats competents i del CSIRT-AD

Article 25. Obligacions de les autoritats competents

Article 26. Obligacions del CSIRT-AD

Article 27. Cooperació nacional

Article 28. Cooperació transfronterera

Article 29. Confidencialitat de la informació sensible

Títol IV. Règim sancionador

Article 30. Potestat sancionadora

Article 31. Responsables de les infraccions

Article 32. Expedient sancionador

Article 33. Infraccions

Article 34. Classificació de les infraccions

Article 35. Infraccions que comporten una violació de la seguretat de les dades personals

Article 36. Sancions

Article 37. Graduació de les sancions

Article 38. Proporcionalitat de les sancions

Article 39. Concurrència d'infraccions

Article 40. Prescripció de les infraccions

Article 41. Prescripció de les sancions

Disposició addicional. Encomana al Govern

Disposició final primera. Modificació de la Llei 4/2020, del 23 de març, qualificada dels estats d'alarma i d'emergència

Disposició final segona. Modificació de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, modificada per la Llei 19/2020, del 23 de desembre, de seguretat pública

Disposició final tercera. Habilitació per al desenvolupament reglamentari

Disposició final quarta. Habilitació per a la consolidació de textos

Disposició final quinta. Entrada en vigor

Annex I. Entitats essencials

Annex II. Entitats importants

Exposició de motius

És crucial per al nostre país aprofitar tots els avantatges de l'era digital per a potenciar el nostre creixement econòmic i reforçar la nostra capacitat d'innovació, dins dels límits segurs i ètics que defineixen conjuntament aquesta Llei, els reglaments que la desenvolupin i la resta de marcs normatius que determini l'Agència Nacional de Ciberseguretat del Principat d'Andorra.

L'enclavament geopolític del Principat d'Andorra, la nostra consciència situacional, la creixent dependència que la nostra economia té de les xarxes i dels sistemes d'informació nacionals i transfronterers, les possibles sinergies en la prevenció d'amenaques i en els desafiaments que suposaran els ciberincidents, i l'anàlisi que s'ha realitzat en relació a les normatives necessàries per a regular la correcta transformació digital que s'està projectant per al nostre país, comporten la necessitat d'aproximar les nostres capacitats en matèria de ciberseguretat a les que la Unió Europea exigeix als seus estats membres a través de la seva Directiva (UE) 2016/1148 del Parlament Europeu i del Consell, de 6 de juliol del 2016, relativa a las mesures destinades a garantir un elevat nivell comú de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació en la Unió. Aquesta Llei es basa en l'esmentada directiva, i l'adapta conforme a les particularitats del Principat d'Andorra i a l'experiència que la mateixa Unió Europea ha compilat en relació a la necessitat de reduir la càrrega normativa per als organismes competents i els costos per a les entitats públiques i privades a les que aplica aquesta normativa, prenent en consideració allò que estableix la Proposta de la Comissió Europea COM (2020) 823 final, relativa a les mesures destinades a garantir un elevat nivell

comú de ciberseguretat, la qual proposa la derogació de la referida Directiva (UE) 2016/1148.

Per les mateixes raons esmentades a l'inici del paràgraf anterior, ens és igualment necessari dedicar encara més atenció a les entitats crítiques, enteses com aquelles que, a més de proveir un servei essencial per al Principat d'Andorra, tenen la peculiaritat d'utilitzar una infraestructura que no es pot redundar o reemplaçar per una altra en cas de mal funcionament. El bon funcionament del nostre país requereix exigir a aquestes entitats dues coses: un nivell de protecció mínim per a les denominades infraestructures crítiques, i que es dotin d'una capacitat de recuperació enfront d'incidents en aquest tipus d'infraestructures, molt major que l'exigible a les entitats essencials que sí que compten amb solucions alternatives, per a evitar l'alteració del servei essencial en tots els possibles casos en què un incident afecti una única infraestructura. És per tot això que, addicionalment a l'esmentat en el paràgraf anterior, aquesta Llei adapta a les particularitats del Principat d'Andorra la Directiva (UE) 2008/114 del Parlament Europeu i del Consell, de 8 de desembre de 2008, sobre identificació i designació d'infraestructures crítiques europees i avaluació de la necessitat de millorar-ne la seva protecció, i s'adequa igualment a les lliçons apreses per la Unió Europea en relació a la necessitat d'ampliar el focus en la protecció d'aquestes infraestructures crítiques, amb l'objectiu d'aconseguir la major i més ràpida recuperació de l'entitat que gestiona la infraestructura crítica si les mesures de protecció fallen, lliçons les quals estan recopilades en la Proposta de la Comissió Europea COM(2020) 829 final, relativa a la resiliència de les entitats crítiques.

Mitjançant aquesta Llei, s'estableixen les obligacions de definir, implementar, i evolucionar una estratègia nacional de ciberseguretat, de gestionar els riscos de ciberseguretat, d'incrementar la cooperació amb altres estats, especialment els propers, i de millorar la ciberresiliència de les entitats públiques i privades que resulten "essencials" i/o "crítiques" per a prestar o tenir el potencial de prestar serveis fonamentals per a l'economia i la societat andorranes en l'àmbit de vuit sectors digitalitzats o en vies de digitalització (energia, transports, banca, infraestructures dels mercats financers, sanitat, aigües potables i residuals, infraestructura digital, i administració pública), i de determinades entitats "importantes" que operen en altres sectors no essencials però considerats importants (serveis postals i de missatgeria, gestió de residus, fabricació, producció i distribució de substàncies i mesclures químiques, producció, transformació i distribució d'aliments, fabricació, i prestadors de serveis digitals), i s'exigeix que el nostre país garanteixi que les nostres entitats essencials i importants, ja siguin de naturalesa pública o privada, comptin amb requisits en matèria de ciberseguretat i notifiquin els incidents que pateixin en relació amb aquesta matèria.

Igual que estan fent cada cop més les normatives en matèria de protecció de dades personals i les que regulen els actius digitals, aquesta Llei canvia el paradigma del repartiment de rols i responsabilitats entre les autoritats de control i les entitats incloses en els seus àmbits d'actuació. La creixent transformació digital ha demostrat ineficient el model d'autoritat de control que pretén definir i imposar les mesures tècniques i organitzatives amb les quals s'hauria de reduir l'exposició de tot tipus d'entitats als riscos que tenen el seu origen en els ciberincidents. Per a poder contemplar l'enorme diversitat dels riscos de les ciberincidències i adequar-se a la velocitat amb la que canvien tant aquests riscos com les mesures que han d'implantar les entitats, és necessari adoptar una aproximació de responsabilitat descentralitzada. Aquesta Llei estableix, per tant, que sigui cada entitat

essencial o important la que quedi obligada a demostrar la seva responsabilitat proactiva en la identificació i gestió dels riscos per als serveis que la classifiquen com a essencial o important, de forma proporcionada en relació amb els riscos que presenten les xarxes i els sistemes d'informació que utilitza i tenint en compte l'estat de la tècnica. Són doncs aquestes entitats, independentment de si s'encarreguen elles mateixes del manteniment de les seves xarxes i sistemes d'informació o l'externalitzen, les que es responsabilitzen de determinar els seus propis requisits de seguretat i d'implantar les mesures tècniques i organitzatives que elles mateixes considerin necessàries i suficients per a reduir el seu risc de patir ciberincidències greus, fins a un nivell que l'autoritat de control consideri suficient, sobre la base d'uns criteris definits i les que queden obligades a notificar molt ràpidament els seus incidents de ciberseguretat per a, entre d'altres raons, evitar la seva propagació i que altres entitats puguin beneficiar-se tant de l'alerta com de les lliçons apreses. I, fins i tot, són les pròpies entitats les que queden obligades a informar els seus usuaris quan aquesta informació pugui reduir el risc de la ciberamença per a aquests. En aquest nou paradigma, el paper de l'autoritat de control deixa de ser el de reguladora que dicta mesures suposadament eficients per al conjunt dels sectors i activitats i passa a ser, principalment, el de supervisora de la responsabilitat proactiva de les entitats, amb capacitat per a sancionar-les amb, entre d'altres, multes administratives que han de ser efectives, proporcionades i dissuasives, i per a, fins i tot, imposar prohibicions temporals per a que determinades persones físiques exerceixin funcions de direcció.

Aquesta nova aproximació s'ha mostrat més eficient que la del regulador clàssic per a minimitzar el cost total dels ciberincidentes, resultant de sumar els costos associats al compliment de la normativa i els costos associats als danys i perjudicis econòmics i socials que causen els ciberincidentes. Així, la seva ràpida i adequada implantació és estrictament necessària per a aconseguir els objectius específics de transformació digital del Principat d'Andorra de manera satisfactòria.

Aquesta Llei es divideix en un total de quatre títols i dos annexos, en els quals s'hi estableix el seu objecte, àmbit d'aplicació i definicions, el marc estratègic i institucional, les obligacions tant per a les entitats essencials, siguin o no crítiques i importants, com per a les autoritats de control competents i l'equip de referència de resposta del Principat d'Andorra per al tractament d'incidentes de ciberseguretat, el règim sancionador, els sectors a considerar per a la identificació d'entitats essencials i els sectors a considerar per a la identificació d'entitats importants

Així mateix, aquesta Llei inclou una disposició addicional i cinc disposicions finals.

La disposició addicional encomana al Govern que, en el termini màxim de dos anys, avaluï la conveniència de constituir o no una entitat amb personalitat jurídica pròpia que assumeixi funcions diverses en matèria de digitalització, o relacionades amb aquesta matèria, incloent-hi l'Agència Nacional de Ciberseguretat del Principat d'Andorra i l'equip de referència de resposta del Principat d'Andorra per al tractament d'incidentes de ciberseguretat.

Pel que fa a les disposicions finals, les dues primeres modifiquen la Llei 4/2020, del 23 de març, qualificada dels estats d'alarma i d'emergència, i la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, modificada per la Llei 19/2020, del 23 de desembre, de seguretat pública, especialment per a l'establiment de mesures en cas que el funcionament de les entitats essencials o importants així o requereixi. Les altres tres disposicions finals,

són relatives a l'habilitació per al desenvolupament reglamentari, l'habilitació per a la consolidació de textos i l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

TÍTOL I: Disposicions generals

Article 1. Objecte

1. Aquesta Llei té com a objecte regular el reforç de la resiliència de les entitats crítiques i la seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació utilitzats per a la prestació de serveis essencials i importants al Principat d'Andorra.

2. Per a l'assoliment del seu objecte, aquesta Llei estableix, principalment:

a) Els requisits per a la protecció dels serveis essencials i dels serveis importants, les obligacions de gestió de riscos i d'incidents de ciberseguretat per part de les entitats prestadores d'aquests serveis, i els mecanismes de supervisió del seu compliment, inclòs un sistema de notificació d'incidències;

b) L'obligació de les autoritats competents d'identificar les entitats crítiques i les entitats que han de ser tractades com a equivalents a entitats crítiques en certs aspectes, perquè sense prestar els serveis essencials elles mateixes sí que poden impactar-los;

c) L'obligació de les entitats crítiques d'adoptar determinades mesures, establertes reglamentàriament, destinades a garantir la prestació de serveis essencials;

d) Un marc per a l'elaboració d'un catàleg nacional d'entitats essencials per a la seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació; i

e) Un marc institucional per a l'aplicació de l'estratègia nacional de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació.

3. El que es disposa en aquesta Llei s'entén sense perjudici de les accions que es puguin emprendre per part de les autoritats públiques corresponents per a salvaguardar i garantir la seguretat nacional i les funcions essencials, per a protegir la informació classificada o la revelació de la qual sigui contrària als interessos essencials del Principat d'Andorra o per al manteniment de l'ordre públic, la detecció, investigació i persecució dels delictes, i l'enjudiciament dels seus autors.

Article 2. Àmbit d'aplicació

1. Aquesta Llei aplica a les entitats públiques i privades contemplades en el marc de les entitats essencials i importants d'acord amb la seva definició a l'Article 3, que ocupen a 50 o més persones o el volum anual de negocis de les quals o el seu balanç general anual superi els €10M.

2. Addicionalment, aquesta Llei aplica a les entitats essencials i importants amb independència de la seva grandària i volum anual de negoci o balanç general anual, quan:

a. els serveis siguin prestats per una de les següents tipologies d'entitats incloses en el sector d'infraestructures digitals de l'Annex I:

- i. xarxes públiques de comunicacions electròniques o serveis de comunicacions electròniques disponibles per al públic,
 - ii. proveïdors de serveis de confiança, i
 - iii. registres de noms de domini de primer nivell i proveïdors de serveis de sistema de noms de domini (DNS).
- b. l'entitat sigui una entitat de l'administració pública tal com es defineix en l'Article 3, punt 12, d'aquesta Llei;
- c. l'entitat sigui l'únic prestador d'un servei al Principat d'Andorra;
- d. una possible pertorbació del servei prestat per l'entitat pogués tenir repercussions sobre la seguretat pública, l'ordre públic o la salut pública;
- e. una possible pertorbació del servei proveït per l'entitat pogués induir riscos sistèmics, en particular per als sectors en els quals tal pertorbació podria tenir repercussions de caràcter transfronterer;
- f. l'entitat sigui crítica en vista de la seva importància específica a nivell nacional o comunal per al sector o tipus de servei en concret o per a altres sectors interdependents al Principat d'Andorra; o
- g. l'entitat s'identifiqui com a entitat crítica o com una entitat equivalent a una entitat crítica reglamentàriament.

3. Els reglaments i les altres eventuais normes i actes jurídics de caràcter sectorial en relació amb aquesta Llei que contemplin disposicions relatives a la gestió dels riscos de les tecnologies de la informació i la comunicació (TIC), la gestió o notificació dels incidents associats a les TIC, les proves de la resiliència operativa digital, els mecanismes d'intercanvi d'informació, i el risc de tercers relacionat amb les TIC, que tinguin un efecte almenys equivalent al de les obligacions establertes en aquesta Llei, aplicaran de forma prioritària a les entitats essencials i importants incloses en l'àmbit d'aplicació dels dits reglaments, normes i actes jurídics.

4. L'establert en l'apartat anterior s'entén sense perjudici, en la mesura que no sigui incompatible amb la normativa sectorial de que tracti, del deure de notificació d'incident establert a l'Article 15 d'aquesta Llei.

Article 3. Definicions

A l'efecte d'aquesta Llei, s'entén per:

1. AFA: Autoritat Financera Andorrana.

2. ANC-AD: Agència Nacional de Ciberseguretat del Principat d'Andorra.

3. APDA: Agència Andorrana de Protecció de Dades.

4. Avaluació de riscos: una metodologia per a determinar la naturalesa i l'abast d'un risc mitjançant l'anàlisi d'amenaques i perills potencials, i l'avaluació de les condicions de vulnerabilitat existents que podrien pertorbar les operacions de l'entitat crítica.

5. Ciberamenaces: una circumstància, un esdeveniment o una acció potencial capaç de danyar, interrompre o afectar de manera adversa les xarxes i els sistemes d'informació, així com els seus usuaris i altres parts interessades.

6. Ciberseguretat: les activitats necessàries per a la protecció de les xarxes i els sistemes d'informació, dels seus usuaris i d'altres afectats per les ciberamenaces.

7. CSIRT: centre de resposta a incidents de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació.

8. CSIRT-AD: CSIRT de referència del Principat d'Andorra.

9. DNS, o Sistema de Noms de Domini: un sistema de noms distribuït jeràrquicament que permet als usuaris finals accedir als serveis i recursos d'Internet.

10. Entitat: tota persona física o jurídica constituïda i reconeguda com a tal en virtut del dret nacional del seu lloc d'establiment i que, actuant en nom propi, pot exercir drets i estar subjecta a obligacions.

11. Entitat crítica: una entitat que proporciona un o més serveis essencials la prestació dels quals depèn d'una o més infraestructures crítiques situades al Principat d'Andorra.

12. Entitat de l'administració pública: una entitat del Principat d'Andorra que compleix els següents criteris:

- a. s'ha creat per a satisfer necessitats d'interès general i no té caràcter industrial o mercantil;
- b. està dotada de personalitat jurídica;
- c. està majoritàriament finançada pel Govern d'Andorra, els Comuns o entitats de dret públic; o bé, la gestió de la qual es troba sotmesa a un control per part d'aquestes administracions o entitats; o els òrgans d'administració, de direcció o de supervisió de la qual estan compostats per membres dels quals, més de la meitat són nomenats pel Govern d'Andorra, els Comuns o entitats de dret públic; i.
- d. presta un servei públic.

Queden excloses les entitats de l'administració pública que realitzen activitats en els àmbits de la seguretat pública, la policia, la defensa o la seguretat nacional.

13. Entitat de registre de noms de domini de primer nivell: una entitat en la qual s'ha delegat un domini de primer nivell específic i que és responsable d'administrar aquest domini, inclòs el registre de noms de domini en el de primer nivell i el funcionament tècnic del domini d'aquest nivell, en particular l'explotació dels seus servidors de nom, el manteniment de les seves bases de dades i la distribució dels arxius de zona del domini de primer nivell entre els servidors de nom.

14. Entitat equivalent a entitat crítica: tota entitat que sense ser crítica gestiona una o més infraestructures crítiques situades al Principat d'Andorra.

15. Entitat essencial: tota entitat de l'administració pública o privada, que ofereix un servei essencial d'acord amb la definició del punt 35

16. Entitat important: tota entitat de l'administració pública o privada que ofereix un servei important d'acord amb la definició del punt 36.

17. Estratègia nacional de ciberseguretat: marc coherent del Principat d'Andorra que estableix prioritats i objectius estratègics en matèria de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació en el nostre país.

18. Gestió d'incidents: conjunt de mesures i procediments destinats a detectar, analitzar i limitar un incident i respondre davant aquest.

19. Gestió de riscos: procés de planificar la gestió de riscos, i conjunt d'activitats orientades a identificar, analitzar, respondre, monitorar i controlar els riscos.

20. Incident: qualsevol esdeveniment que pugui pertorbar o que pertorbi les operacions d'una entitat, o que comprometi la disponibilitat, autenticitat, integritat o confidencialitat de les dades emmagatzemades, transmiseses o tractades, o els serveis corresponents oferts per xarxes i sistemes d'informació o accessibles per mitjà aquests.

21. Infraestructura: un actiu, sistema o part d'aquest, necessari per a la prestació d'un servei essencial.

22. Infraestructures crítiques: infraestructures que són indispensables i no permeten solucions alternatives, pel que la seva pertorbació o destrucció, tindria efectes perjudicials significatius sobre la prestació d'un o més serveis essencials.

23. Mercat en línia: un servei digital que permet als consumidors celebrar contractes a distància mitjançant una interfície en línia.

24. Motor de cerca en línia: un servei digital que permet als usuaris introduir consultes per a fer recerques, en principi, de tots els llocs web, o de llocs web en un idioma concret, mitjançant una consulta sobre un tema qualsevol en forma de paraula clau, consulta oral, frase o un altre tipus d'entrada i que, en resposta, mostra resultats en qualsevol format en els que pot trobar-se informació relacionada amb el contingut sol·licitat.

25. Òrgan de direcció: l'òrgan o òrgans d'administració de l'entitat nomenats de conformitat amb el dret nacional, facultats per a fixar l'estratègia, els objectius i l'orientació general de l'administració d'aquesta entitat, o les persones equivalents que dirigeixin efectivament l'entitat o exerceixin funcions clau de conformitat amb la legislació andorrana.

26. Plataforma de serveis de xarxes socials: una plataforma que permet que els usuaris finals es connectin, comparteixin, descobreixin i es comuniquin entre si a través de múltiples dispositius i, en particular, mitjançant xats, publicacions, vídeos i recomanacions;

27. Proveïdor de serveis de DNS: una entitat que proporciona serveis de resolució recursiva de noms de domini a usuaris finals d'Internet i a altres proveïdors de serveis DNS, o una entitat que proporciona resolució de noms de domini autoritzada com a servei que poden obtenir entitats essencials o importants de tercers.

28. Quasiincident: qualsevol succés que posseeix el potencial per produir un incident i no arriba a produir-lo, ja fora per l'atzar o per una intervenció oportuna.

29. Resiliència: la capacitat de prevenir, resistir, mitigar, absorbir, adaptar-se i recuperar-se d'un incident que pertorbi o pugui pertorbar les operacions d'una entitat crítica.

30. Risc: qualsevol circumstància o fet que pugui tenir un efecte advers potencial en la resiliència de les entitats crítiques;

31. Seguretat de les xarxes i sistemes d'informació: la capacitat de les xarxes i dels sistemes d'informació de resistir, amb un nivell determinat de fiabilitat, tota acció que comprometi la disponibilitat, autenticitat, integritat o confidencialitat de les dades emmagatzemades, transmeses o tractades, o els serveis corresponents oferts per les referides xarxes i sistemes d'informació o accessibles per aquests.

32. Servei de computació en núvol: un servei digital que fa possible l'administració sota demanda i l'accés remot ampli a un conjunt modulable i elàstic de recursos informàtics distribuïts que es poden compartir.

33. Servei de centre de dades: un servei que engloba les estructures, o agrupacions d'estructures, dedicades a l'allotjament, la interconnexió i l'explotació centralitzats de les tecnologies de la informació i els equips de xarxa que proporcionen serveis d'emmagatzematge, tractament i transport de dades, juntament amb totes les instal·lacions i infraestructures necessàries per a la distribució de l'energia i el control ambiental.

34. Servei digital: tot servei de la societat de la informació, és a dir, tot servei proveït normalment a canvi d'una remuneració, a distància, a petició individual d'un destinatari de serveis, i enviat des de la font i rebut pel destinatari mitjançant equips electrònics de tractament (inclosa la compressió digital) i d'emmagatzematge de dades i que es transmet, canalitza i rep completament per fils, ràdio, mitjans òptics o qualsevol altre mitjà electromagnètic.

35. Servei essencial: servei ofert per una entitat quina tipologia s'emmarca en el de les entitats essencials contemplades a l'Annex I a aquesta Llei, que les autoritats competents designen com tal d'acord amb l'apartat 4.b de l'Article 6 d'aquesta Llei, en resultar necessari per al manteniment de les funcions socials bàsiques, la salut, la seguretat, el benestar social i econòmic dels ciutadans, o el funcionament eficaç de les institucions de l'estat i les administracions públiques, que depengui per a la seva provisió de xarxes i sistemes d'informació, i que pot veure greument afectada la continuïtat de les seves prestacions en supòsits de ciberincidentes i, en conseqüència, ocasionar un greu perjudici social i econòmic al Principat d'Andorra.

36. Servei important: servei ofert per una entitat de tipologia emmarcada com a entitat important de l'Annex II a aquesta Llei, que les autoritats competents designen com tal d'acord amb l'apartat 4.b de l'Article 6 d'aquesta Llei, en resultar necessari per al manteniment de les funcions socials bàsiques, la salut, la seguretat, el benestar social i econòmic dels ciutadans, o el funcionament eficaç de les institucions de l'estat i les administracions públiques, que depengui per a la seva provisió de xarxes i sistemes d'informació, i que pot veure greument afectada la continuïtat de les seves prestacions en supòsits de ciberincidentes i, en conseqüència, ocasionar un greu perjudici social i econòmic al Principat d'Andorra,

37. Vulnerabilitat: deficiència, susceptibilitat o fallada d'un actiu, sistema, procés o control que pot ser aprofitat per una o més ciberamenaces.

38. Xarxa de distribució de continguts: una xarxa de servidors distribuïts geogràficament a l'efecte de garantir una elevada disponibilitat, accessibilitat o distribució ràpida de continguts i serveis digitals als usuaris d'Internet en nom dels proveïdors de continguts i serveis.

39. Xarxes i sistemes d'informació:

- a. Xarxa de comunicacions electròniques, consistent en sistemes de transmissió i, quan sigui procedent, equips de commutació o encaminament i altres recursos, inclosos els elements de xarxa que no són actius, que permetin el transport de senyals mitjançant cables, ones hertzianes, mitjans òptics o altres mitjans electromagnètics amb inclusió de les xarxes de satèl·lits, xarxes terrestres fixes (de commutació de circuits i de paquets, inclòs Internet) i mòbils, sistemes de línia elèctrica, en la mesura que s'utilitzin per a la transmissió de senyals, xarxes utilitzades per a la radiodifusió sonora i televisiva, i xarxes de televisió per cable, amb independència del tipus d'informació transportada;
- b. Tot dispositiu o grup de dispositius interconnectats o relacionats entre sí en el que un o diversos d'ells realitzen, mitjançant un programari, el tractament automàtic de dades digitals; o
- c. Dades digitals emmagatzemades, tractades, recuperades o transmises mitjançant elements previstos als apartats anteriors, per al seu funcionament, utilització, protecció i manteniment.

TÍTOL II: Marc estratègic i institucional

Capítol Primer: *Marc estratègic*

Article 4. *Marc estratègic de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació*

1. L'Estratègia de Ciberseguretat del Principat d'Andorra comprèn els objectius estratègics i les mesures polítiques i normatives necessàries per a aconseguir i mantenir un nivell elevat de seguretat en les xarxes i en els sistemes d'informació, cobrint els sectors operats per les entitats essencials i importants en els termes definits en aquesta Llei, i engloba, a títol enunciatiu i no limitatiu:

- a) Una definició dels objectius i les prioritats de l'Estratègia de Ciberseguretat del Principat d'Andorra.
- b) Un marc de governança per a aconseguir aquests objectius i prioritats, incloses les polítiques a què es refereix l'apartat 2 d'aquest article i les funcions i responsabilitats de les administracions públiques i les entitats de l'administració pública i d'altres actors pertinents.
- c) Una avaluació per a determinar els actius pertinents i els riscos de ciberseguretat.
- d) Una determinació de les mesures per a garantir la preparació, resposta i recuperació enfront d'incidents, inclosa la cooperació entre els sectors públic i privat.
- e) Un llistat dels diversos actors i autoritats que participen en l'execució de l'Estratègia de Ciberseguretat del Principat d'Andorra.
- f) Un marc polític per a la coordinació reforçada entre les autoritats competents en virtut d'aquesta Llei a l'efecte de l'intercanvi d'informació sobre incidents i ciberamenaces i l'exercici de les tasques de supervisió i sanció.
- g) Una estratègia per reforçar la resiliència de les entitats crítiques que inclogui, com a mínim:

- a) Objectius estratègics i prioritats per tal de millorar la resiliència general de les entitats crítiques, tenint en compte les interdependències transfrontereres i intersectorials.
- b) Un marc de governança per assolir els objectius estratègics i les prioritats, inclosa una descripció dels rols i les responsabilitats de les autoritats competents designades en aquesta Llei, entitats crítiques i altres parts implicades en la implementació de l'estratègia.
- c) Una descripció de les mesures necessàries per a millorar la resiliència general de les entitats crítiques, inclosa una avaluació del risc nacional, la identificació d'entitats crítiques i d'entitats equivalents a entitats crítiques i les mesures de suport a les entitats crítiques; i
- d) Un marc de polítiques per a una coordinació millorada entre les autoritats competents designades en aquesta Llei a l'efecte de l'intercanvi d'informació sobre incidents i ciberamenaces i l'exercici de tasques de supervisió.

2. En el marc de l'Estratègia de Ciberseguretat del Principat d'Andorra, es desenvolupen i adopten reglamentàriament:

a) Un Esquema Nacional de Seguretat constituït pels principis bàsics i requisits mínims necessaris per a una protecció adequada de la informació tractada i els serveis prestats per les entitats essencials i les entitats importants, així com per les entitats que els prestin serveis o els proveïxin solucions per als seus serveis essencials o importants i les seves respectives cadenes de subministrament, amb l'objectiu d'assegurar l'accés, la confidencialitat, la integritat, la traçabilitat, l'autenticitat, la disponibilitat i la conservació de les dades, les informacions i els serveis utilitzats en mitjans electrònics que gestionin per la prestació dels serveis essencials o importants, i sense perjudici que pogués resultar necessari complementar les mesures de seguretat previstes en aquest esquema amb altres mesures específiques que puguin derivar-se dels compromisos internacionals contrets pel Principat d'Andorra o la seva pertinença a organismes o fòrums internacionals en la matèria.

Aquest Esquema Nacional de Seguretat podrà estendre's a totes les entitats de l'administració pública, i contindrà, com a mínim:

- i. Una política per a abordar la ciberseguretat en la cadena de subministrament de productes i serveis de TIC utilitzats per les entitats essencials o les entitats importants per a la prestació dels seus serveis;
- ii. Directrius relatives a la inclusió i l'especificació dels requisits en matèria de ciberseguretat aplicables als productes i serveis de TIC en la contractació pública;
- iii. Una política per a promoure i facilitar una divulgació coordinada de les vulnerabilitats;
- iv. Una política orientada a mantenir la disponibilitat general i la integritat del nucli públic de la Internet oberta;
- v. Una política sobre la promoció i el desenvolupament de capacitats de ciberseguretat, incloent la conscienciació i iniciatives de recerca i desenvolupament;
- vi. Una política destinada a donar suport a les institucions acadèmiques i de recerca perquè desenvolupin eines de ciberseguretat i infraestructures de xarxa segures;
- vii. Les polítiques, els procediments pertinents i les eines apropiades per a compartir informació per a facilitar i promoure l'intercanvi voluntari d'informació sobre ciberseguretat entre les empreses; i

viii. Una política que englobi les necessitats específiques de les petites i mitjanes empreses, especialment de les que es troben excloses de l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei, pel que fa a orientacions i suport per a millorar la seva resiliència enfront de les amenaces de ciberseguretat.

b) Un Reglament d'Infraestructures Crítiques per a la protecció i el reforç de la resiliència de les infraestructures crítiques que contindrà, com a mínim:

i. Procediments per a la identificació i designació d'infraestructures crítiques per al Principat d'Andorra;

ii. Les condicions per a la creació d'un Catàleg Nacional d'Infraestructures Crítiques, que ha d'aglutinar totes les dades i la valoració de la criticitat de les citades infraestructures i que serà emprat com a base per a planificar les actuacions necessàries en matèria de seguretat i protecció d'aquestes, en nodrir-se de les aportacions dels propis operadors;

iii. La regulació d'instruments de planificació per a la protecció de les infraestructures crítiques de les entitats essencials i les entitats importants;

iv. Les obligacions per a les entitats crítiques, incloent-hi els requisits de seguretat de les comunicacions, amb la finalitat d'augmentar la seva resiliència i millorar la seva capacitat per a proveir els seus serveis al Principat d'Andorra; i

v. Les normes sobre supervisió d'entitats crítiques i l'aplicació d'obligacions a les mateixes.

3. L'Estratègia de Ciberseguretat del Principat d'Andorra ha de ser objecte de revisió i d'avaluació almenys cada quatre anys en funció dels indicadors de rendiment clau, procedint en tot cas a la seva modificació quan sigui necessari.

Article 5. Marc nacional de gestió de crisis de ciberseguretat

1. L'ANC-AD és la responsable de la gestió dels incidents i de les crisis a gran escala, per al qual:

a. Determinarà les capacitats, els actius i els procediments que es poden desplegar en cas que es produeixi una crisi a l'efecte d'aquesta Llei; i

b. Desenvoluparà un pla nacional de resposta a incidents i crisis de ciberseguretat on es fixaran els objectius i les modalitats de la gestió dels incidents i les crisis de ciberseguretat, que ha de contenir almenys els següents aspectes:

i. Els objectius de les mesures i activitats nacionals en matèria de preparació;

ii. Les tasques i responsabilitats de les autoritats competents d'acord amb el que es preveu en aquesta Llei;

iii. Els procediments de gestió de crisis i els canals per a l'intercanvi d'informació;

iv. Les mesures de preparació, inclosos els exercicis i les activitats de formació;

v. Les parts interessades pertinents, tant públiques com privades, i la infraestructura implicada; i

vi. Els procediments i mecanismes nacionals entre l'ANC-AD, el CSIRT-AD i altres autoritats o organismes nacionals pertinents per a garantir la participació efectiva del Principat d'Andorra en la gestió coordinada d'incidentes i crisis de ciberseguretat.

Capítol Segon: *Marc institucional*

Article 6. *Autoritats competents*

1. L'ANC-AD, és l'autoritat competent encarregada de la ciberseguretat i de les tasques de supervisió a què es refereix el Capítol Tercer del Títol III d'aquesta Llei per a les xarxes i els sistemes d'informació que cobreixen els sectors esmentats als punts 1, 2, 5, 6, 7 i 8 de l'Annex I a aquesta Llei, així com per a totes les entitats importants per a les quals l'AFA no és l'autoritat competent.

2. L'AFA, en coordinació amb l'ANC-AD, és l'autoritat competent encarregada de la ciberseguretat i de les tasques de supervisió a què es refereix el Capítol Tercer del Títol III d'aquesta Llei per a les xarxes i els sistemes d'informació que cobreixen els sectors de les entitats financeres i del mercat financer tal com es defineixen als punts 3 i 4 de l'Annex I a aquesta Llei, així com per als serveis proveïts per les entitats que es trobin sota la supervisió de l'AFA.

3. L'ANC-AD actuarà com a punt de contacte únic en matèria de ciberseguretat per al Principat d'Andorra (Punt de Contacte Nacional Únic), i com a tal serà l'autoritat competent que exercirà la funció d'enllaç per a garantir la cooperació transfronterera amb les autoritats competents en matèria de ciberseguretat d'altres països, per a garantir la cooperació intersectorial entre l'AFA i l'ANC-AD pel que respecta al previst en aquesta Llei, així com per a garantir la cooperació entre el CSIRT-AD i els altres països, incloent-hi la xarxa de CSIRT de la Unió Europea.

4. L'ANC-AD, amb la col·laboració de l'AFA pel que fa al seu àmbit competencial de conformitat amb l'establert en aquesta Llei:

a. Coordinarà la creació i el manteniment del marc estratègic de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació descrit a l'Article 4 d'aquesta Llei.

b. Establirà una llista de serveis essencials i serveis importants en els sectors a què es refereixen l'Annex I i l'Annex II a aquesta Llei. Aquesta llista s'ha de dur a terme en un termini màxim de sis mesos després de l'entrada en vigor d'aquesta Llei. Posteriorment, quan sigui necessari, i almenys una primera vegada en un termini màxim de divuit mesos després de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i a partir d'aquell moment cada quatre anys i cada vegada que l'ANC-AD actualitzi la llista, realitzarà una avaluació de tots els riscos rellevants que puguin afectar a la prestació d'aquests serveis essencials, amb la finalitat d'identificar entitats crítiques i entitats equivalents a entitats crítiques i ajudar-les a prendre mesures d'acord amb l'establert a l'Article 12 d'aquesta Llei.

L'avaluació del risc:

- Haurà de tenir en compte tots els riscos naturals i originats per l'home, inclosos els accidents, els desastres naturals, les emergències de salut pública, i les amenaces antagòniques, inclosos els delictes terroristes.

- Els elements rellevants de l'avaluació del risc hauran de posar-se a disposició de les entitats crítiques que s'identifiquin d'acord amb l'establert a l'Article 11 d'aquesta Llei, per ajudar-les a dur a terme la seva avaluació de riscos d'acord amb l'establert a l'Article 13 d'aquesta Llei i a prendre mesures per a garantir la seva resiliència d'acord amb l'establert a l'Article 12 d'aquesta Llei

c. Donarà suport a les entitats que es troben dins de l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei per millorar la seva ciberseguretat i resiliència. Aquest suport pot incloure, a títol informatiu i no limitatiu:

- i. El desenvolupament de materials i metodologies d'orientació;
 - ii. Donar suport a l'organització d'exercicis per comprovar la seva seguretat i resiliència;
 - iii. Proporcionar formació al seu personal; i
 - iv. Establir eines per donar suport a l'intercanvi voluntari d'informació entre entitats i per resoldre qüestions en relació amb aquesta Llei.
- d. Adoptarà actes d'execució per establir les especificacions tècniques i metodològiques necessàries relatives a l'aplicació de les mesures esmentades en l'apartat 2 de l'Article 12 d'aquesta Llei.
- e. Establirà procediments per a l'expedició, la revisió periòdica i la retirada de certificacions, segells i marques que acrediten el compliment de les obligacions de seguretat en les xarxes i en els sistemes d'informació.

f. Establirà procediments i estructures per tramitar les reclamacions relatives a infraccions de la certificació o a la manera en què una entitat aplica o ha aplicat la certificació, i per fer que aquests procediments i estructures siguin transparents per al públic.

5. L'ANC-AD, amb la col·laboració de l'AFA i el CSIRT-AD, està facultada per adoptar actes delegats establint normes detallades que especifiquin algunes o totes les mesures que s'han de prendre en la mesura que sigui necessari per a l'aplicació eficaç i coherent dels objectius d'aquesta Llei, tenint en compte qualsevol evolució rellevant en riscos, tecnologia o prestació dels serveis afectats per aquesta Llei, així com qualsevol especificitat relacionada amb sectors i tipus d'entitats de l'Annex I a aquesta Llei.

6. El Govern d'Andorra ha de vetllar perquè les autoritats competents disposin dels recursos adequats perquè puguin dur de forma efectiva i eficient les seves funcions per tal de poder complir amb els objectius d'aquesta Llei.

Article 7. Funcions de les autoritats competents

Les autoritats competents exerceixen les següents funcions:

1. Identificar, en col·laboració amb el CSIRT-AD, serveis essencials i importants, entitats crítiques i entitats equivalents a entitats crítiques.
2. Supervisar el compliment per part de les entitats essencials o importants de les obligacions que es determinen de conformitat amb l'establert al Capítol Tercer del Títol III. En aquest sentit, amb o sense el suport del CSIRT-AD, les autoritats competents poden realitzar les actuacions inspectores necessàries per al correcte desenvolupament de les seves funcions de control.
3. Analitzar les notificacions que rebin a través del CSIRT-AD sobre incidents notoris que es presentin en el marc d'aquesta Llei.
4. Informar, si s'escau, al públic sobre determinats incidents, quan la difusió d'aquesta informació sigui necessària per evitar un incident o gestionar-ne un que ja s'ha produït.

5. Revisar la declaració d'aplicabilitat de mesures de seguretat inicial a que es refereix l'Article 12 d'aquesta Llei, i els seus successius canvis.
6. Resoldre les sol·licituds d'informació d'acord amb l'apartat 2.e) de l'Article 12 d'aquesta Llei, sobre personal o candidats a personal que exerceix funcions crítiques.
7. Exercir la potestat sancionadora en els casos que preveu aquesta Llei, en virtut de l'establert al seu Títol IV.
8. Emetre opinions sobre qüestions relacionades amb la ciberseguretat.
9. Desenvolupar les millors pràctiques i metodologies d'implementació de les obligacions a les que fa referència aquesta llei.
10. Desenvolupar activitats i exercicis de formació transfronterers per a comprovar la ciberseguretat dels serveis essencials i la resiliència de les entitats crítiques.
11. Emetre, amb la consulta prèvia al CSIRT-AD, a les entitats essencials o importants, certificats que acreditin el compliment de les obligacions de seguretat en les xarxes i els sistemes d'informació.

Article 8. CSIRT-AD

1. El CSIRT-AD és l'equip de referència de resposta als incidents de seguretat de les xarxes i els sistemes d'informació dels sectors, subsectors o entitats que figuren en l'Annex I i l'Annex II a aquesta Llei.
2. L'ANC-AD ha de vetllar perquè el CSIRT-AD disposi dels recursos adequats perquè pugui dur a terme de forma efectiva i eficient les funcions que li assigna aquesta Llei, el seu Decret de creació i altra eventual normativa.
3. Igualment, l'ANC-AD ha de vetllar perquè el CSIRT-AD tingui a la seva disposició una infraestructura de comunicació i d'informació, adequada, segura i resilient per a facilitar l'intercanvi d'informació amb les entitats essencials i importants i altres parts interessades pertinents.

Article 9. Funcions del CSIRT-AD

1. El CSIRT-AD té com a principals funcions:
 - a. Cooperar amb l'ANC-AD en tot allò que aquesta li demani en relació amb aquesta Llei.
 - b. Supervisar les ciberamenaces, les vulnerabilitats i els incidents a escala nacional.
 - c. Difondre alertes imminents, avisos i informacions sobre les ciberamenaces, les vulnerabilitats i els incidents entre les entitats essencials i importants i altres parts interessades corresponents.
 - d. Proporcionar a les entitats que notifiquin incidents, informació rellevant sobre el seguiment de la notificació de què es tracti, inclosa informació que pugui donar suport a la resposta efectiva de l'entitat a l'incident.
 - e. Respondre a incidents.
 - f. Notificar a l'ANC-AD els incidents notoris que es presentin en el marc d'aquesta Llei.

- g. Efectuar anàlisis dinàmiques de riscos i d'incidents i de coneixement de la situació en matèria de ciberseguretat.
- h. Realitzar, a petició d'entitats, exploracions proactives de la seguretat de les infraestructures crítiques i de les xarxes i els sistemes d'informació utilitzats en la prestació dels serveis essencials o que puguin afectar a serveis essencials per al Principat d'Andorra o altres països.
- i. Coordinar-se amb els organismes competents a través dels protocols d'actuació per a l'acompliment d'aquesta Llei que, si escau, es poden desplegar reglamentàriament.
- j. Elaborar i fomentar l'adopció i la utilització de pràctiques comunes o normalitzades, sistemes de classificació i taxonomies relatius a:
 - i. Procediments de gestió d'incidents;
 - ii. Gestió de crisis de ciberseguretat; i
 - iii. Divulgació de vulnerabilitats.

TÍTOL III: Obligacions

Capítol primer: Obligacions de ciberseguretat

Article 10. Obligació d'identificació com entitat essencial o important

1. Les entitats que conforme a les definicions incloses a l'Article 3 d'aquesta Llei es considerin essencials o importants i estiguin dins de l'àmbit d'aplicació descrit a l'Article 2 d'aquesta Llei i disposin d'un establiment al Principat d'Andorra o d'un representant d'acord amb l'establert en l'Article 19, remetran la següent informació a les seves respectives autoritats competents a tot tardar sis mesos a comptar de la data de publicació al BOPA de la llista de serveis essencials i importants establerta en l'apartat 4.b de l'Article 6 d'aquesta Llei:

- a. El nom de l'entitat i, si escau, del seu representant;
- b. L'adreça del seu establiment principal i de la resta dels seus establiments legals al Principat d'Andorra o, de no estar establerta al Principat d'Andorra, del seu representant designat en virtut de l'establert a l'Article 19 d'aquesta Llei; i
- c. Les dades de contacte actualitzades, en particular les adreces de correu electrònic i els números de telèfon de les entitats.

2. Les entitats a què es refereix l'apartat anterior notificaran a les seves respectives autoritats competents qualsevol canvi en la informació remesa conformement al dit apartat sense demora, i en qualsevol cas, en el termini màxim de tres mesos a comptar de la data en que es va produir el canvi.

3. Quan, a més del Principat d'Andorra, una entitat a que es refereix l'apartat 1 d'aquest article compti amb el seu establiment principal en altres països, l'ANC-AD també informará

a les autoritats competents d'aquests països, de la condició que té aquesta entitat com a essencial o important per al Principat d'Andorra.

Article 11. Identificació d'entitats crítiques

1. En el termini màxim de sis mesos a comptar des de la conclusió de l'anàlisi de riscos que s'especifica en l'Article 6, apartat 4.b, les autoritats competents hauran de tenir identificades les entitats crítiques i equivalents a entitats crítiques per a cada sector i subsector a què es refereix l'Annex I a aquesta Llei.

Les autoritats competents hauran de revisar i, si escau, actualitzar aquesta llista d'entitats crítiques i equivalents i, en qualsevol cas, cada quatre anys com a mínim.

2. Quan identifiquin entitats crítiques i equivalents a crítiques de conformitat amb l'apartat 1 d'aquest article, les autoritats competents hauran de tenir en compte els resultats de la seva avaluació dels riscos que poden afectar els serveis essencials de la seva competència, d'acord amb l'establert a l'Article 6 d'aquesta Llei, i aplicar els criteris que identifiquen a una entitat com entitat crítica d'acord a la seva definició.

3. L'ANC-AD, amb la col·laboració de l'AFA pel que fa al seu àmbit competencial de conformitat amb l'establert en aquesta Llei, ha d'establir una llista de les entitats identificades com a crítiques o equivalents a crítiques i assegurar-se que es notifiqui a aquestes entitats la seva identificació com a entitats crítiques o equivalents a crítiques en el termini d'un mes després d'aquesta identificació, informant-les de les seves obligacions d'acord amb la resta d'articles d'aquest capítol i la data a partir de la qual els són aplicables les disposicions que estableix aquesta Llei i els reglaments que la desenvolupin, al respecte de les dites obligacions.

Article 12. Obligacions de ciberseguretat de les entitats essencials i importants

1. Les entitats essencials i importants sotmeses a l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei han d'adoptar mesures tècniques i d'organització que resultin de gestionar els riscos que es plantegin en relació amb la seguretat de les infraestructures crítiques, i de les xarxes i els sistemes d'informació utilitzats en la prestació dels serveis essencials i importants, tant si es tracta d'infraestructures crítiques, xarxes i sistemes propis, com de proveïdors externs. Així mateix, han de tenir en compte, en particular, la dependència de les infraestructures crítiques, de les xarxes i dels sistemes d'informació amb la continuïtat de serveis o subministraments contractats per l'entitat, així com les interaccions que realitzin amb infraestructures, xarxes i sistemes d'informació de tercers, i els riscos que es derivin del tractament de les dades personals, d'acord amb el que disposi la normativa andorrana vigent en cada moment en matèria de protecció de dades personals i, si escau, la normativa de la Unió Europea vigent en cada moment en matèria de protecció de dades personals.

Sense perjudici del seu deure de notificar incidents de conformitat amb el que s'estableix a l'Article 15 d'aquesta Llei, les entitats essencials i importants han de prendre les mesures adequades i proporcionals que els siguin aplicables d'acord amb el previst a l'Esquema Nacional de Seguretat a què fa referència aquesta Llei, sense perjudici de poder ser complementades amb mesures d'altres estàndards reconeguts en l'àmbit internacional.

2. Addicionalment, les entitats crítiques han de prendre mesures tècniques i organitzatives adequades i proporcionades per a garantir la resiliència de les seves infraestructures crítiques, incloses les mesures necessàries per:

- a) Evitar que es produeixin incidents, fins i tot mitjançant mesures de reducció del risc de desastres i d'adaptació climàtica;
- b) Garantir una protecció física adequada de les zones, instal·lacions i altres infraestructures sensibles, incloses les tanques, les barreres, les eines i les rutines de control perimetral, així com els equips de detecció i els controls d'accés;
- c) Resistir i mitigar les conseqüències dels incidents, inclosa la implementació de procediments i protocols de gestió de riscos i crisis i rutines d'alerta;
- d) Recuperar-se dels incidents, incloses les mesures de continuïtat del negoci i la identificació de cadenes de subministrament alternatives;
- e) Garantir una gestió adequada de la seguretat dels empleats, inclòs l'establiment de categories de personal que exerceixen funcions crítiques, degut als seus drets d'accés a zones, instal·lacions i altres infraestructures sensibles i a informació sensible, sobre les quals cal demanar a l'autoritat competent un informe que inclogui:
 - La identitat de la persona establerta sobre la base de proves documentals;
 - Qualsevol antecedent penal d'almenys els cinc anys anteriors, i durant un màxim de deu anys, sobre delictes rellevants per a la contractació en un lloc específic, al Principat d'Andorra o tercers països de residència durant aquest període de temps;
 - Ocupacions anteriors, formació i qualsevol manca de formació o ocupació al currículum de la persona durant, com a mínim, els cinc anys anteriors i durant un màxim de deu anys; i
 - Qualsevol altra informació objectiva disponible que pugui ser necessària per determinar la idoneïtat de la persona interessada per a treballar en el lloc en relació amb el qual l'entitat crítica ha sol·licitat informació
- f) Sensibilitzar el personal pertinent sobre les mesures esmentades en els punts a) a e) anteriors.

3. Les mesures que s'adoptin han de ser relacionades i formalitzades en una declaració d'aplicabilitat de mesures de seguretat que les entitats han de remetre a l'autoritat competent en el termini de sis mesos a comptar de la identificació de l'entitat com a entitat essencial o important, d'acord amb l'Article 10 d'aquesta Llei o des de l'entrada en vigor de l'Esquema Nacional de Seguretat, el que succeeixi més tard, la qual serà objecte de revisió, almenys, cada tres anys.

4. Les entitats essencials i importants han d'adoptar polítiques de seguretat de les infraestructures crítiques, xarxes, i sistemes d'informació necessaris per prestar els seus serveis essencials i importants atesos els principis de seguretat integral, gestió de riscos, prevenció, resposta i recuperació, línies de defensa, revaluació periòdica i segregació de tasques.

Les polítiques de seguretat de les infraestructures crítiques, les xarxes i sistemes d'informació han de contenir com a mínim els següents factors:

- a. Anàlisi i gestió de riscos.

- b. Gestió de riscos de tercers o proveïdors.
- c. Catàleg de mesures de seguretat, organitzatives, tecnològiques i físiques.
- d. Gestió del personal i professionalitat.
- e. Adquisició de productes o serveis de seguretat.
- f. Detecció i gestió d'incidents.
- g. Plans de recuperació i assegurament de la continuïtat de les operacions.
- h. Millora contínua.
- i. Interconnexió de sistemes.
- j. Registre de l'activitat dels usuaris.

5. Les autoritats competents podran establir obligacions específiques per a garantir la seguretat de les infraestructures crítiques, les xarxes i els sistemes d'informació emprats per les entitats que proveeixen serveis essencials o importants. Així mateix, podran dictar instruccions tècniques i guies orientatives per a detallar el contingut d'aquestes instruccions i guies.

6. Per a l'elaboració de disposicions reglamentàries, instruccions i guies, l'autoritat competent tindrà en compte totes aquelles obligacions sectorials i requisits en matèria de seguretat de la informació als quals estiguin sotmesos els operadors als què els són aplicables les disposicions d'aquesta Llei.

Article 13. Gestió de riscos de ciberseguretat

1. Les entitats essencials i importants, i molt especialment les que a més d'essencials siguin crítiques, han d'adoptar les mesures tècniques i organitzatives adequades i proporcionades per a establir un procés per a la gestió dels riscos que es plantegin a fi d'aconseguir un nivell elevat de resiliència de les infraestructures crítiques i de protecció de les xarxes i dels sistemes d'informació que utilitzen per a la prestació dels seus serveis essencials i importants en relació amb els riscos que es plantegin. Entre les mesures de gestió del risc han de figurar aquelles la finalitat de les quals és determinar tot risc d'incidents, prevenir, detectar i gestionar incidents i reduir les seves repercussions. Aquest procés de gestió dels riscos ha de comprendre la seguretat de les dades emmagatzemades, transmeses i tractades i, en el cas d'entitats essencials, ha de tenir en compte tots els riscos rellevants que hagin trobat les autoritats competents d'acord amb l'anàlisi de riscos a què es refereix l'Article 6, apartat 4.b d'aquesta Llei, i totes les dependències amb altres sectors i amb entitats crítiques o equivalents a entitats crítiques.

L'esforç dedicat per les entitats a la gestió dels riscos de ciberseguretat ha de ser proporcional en relació amb els riscos que presenten la xarxa i els sistemes d'informació que participen en l'oferta dels seus serveis essencials i importants, i tenir en compte l'estat de la tècnica. Entre els criteris per a jutjar la proporcionalitat dels esforços en la gestió dels riscos s'hi han de considerar, com a mínim, els següents: i) la mesura en què les entitats essencials i importants utilitzen serveis, sistemes o productes de TIC crítics i depenen d'ells, ii) la importància de serveis, sistemes o productes de TIC crítics específics per a exercir funcions crítiques o sensibles, en particular el tractament de dades personals, iii) la disponibilitat de serveis, sistemes o productes de TIC alternatius, iv) la resiliència de la

cadena de subministrament global de serveis, sistemes o productes de TIC enfront de les perturbacions, i v) en el cas dels serveis, sistemes o productes de TIC emergents, el pes que poden tenir en el futur per a les activitats de les entitats.

Entre les mesures per a la gestió dels riscos que es plantegin, s'hi han d'incloure, almenys, els següents elements:

- a) La política de seguretat de les infraestructures crítiques, les xarxes i els sistemes d'informació necessaris per a la prestació de serveis essencials o importants;
- b) La política de gestió de riscos;
- c) La gestió d'incidents (prevenció, detecció i resposta a incidents);
- d) La continuïtat de les activitats i la gestió de crisis;
- e) La seguretat de la cadena de subministrament, inclosos els aspectes de seguretat relatius a les relacions entre cada entitat i els seus proveïdors o prestadors de serveis com, per exemple, proveïdors de serveis d'emmagatzematge i transformació o anàlisi de dades o de serveis de seguretat administrada;
- f) La seguretat en l'adquisició, el desenvolupament i el manteniment d'infraestructures crítiques, xarxes i sistemes d'informació, inclosa la gestió i divulgació de les vulnerabilitats;
- g) Les polítiques i els procediments (assaig i auditoria) per a avaluar l'eficàcia de les mesures per a la gestió de riscos de ciberseguretat; i
- h) La utilització de criptografia i xifratge.

2. Les entitats han de tenir en compte les vulnerabilitats específiques de cada proveïdor i prestador de serveis i la qualitat general dels productes i les pràctiques en matèria de ciberseguretat dels seus proveïdors i prestadors de serveis, inclosos els seus procediments de desenvolupament segur.

3. En cas que una entitat constati que els seus serveis o comeses no s'ajusten als requisits establerts a l'apartat 1 d'aquest article, com més aviat millor, haurà d'adoptar totes les mesures correctores necessàries per a que el servei o comesa en qüestió, compleixi aquests requisits.

Article 14. Obligació de resoldre els incidents, d'informació i de col·laboració mútua

1. En termes de gestió d'incidents de seguretat, detecció de vulnerabilitats o ciberamenaces, les entitats essencials i importants han de:

a. Gestionar i resoldre els incidents de seguretat que afectin les infraestructures crítiques, les xarxes o els sistemes d'informació utilitzats per a prestar els seus serveis essencials o importants.

Si es tracta d'infraestructures, xarxes o sistemes externs s'ha de garantir que els proveïdors externs compleixen amb l'aplicació de les mesures necessàries per a garantir la seguretat.

b. Sol·licitar opinió o suport especialitzat al CSIRT-AD per a fer front als incidents, vulnerabilitats o ciberamenaces sorgides i, en tot cas, atendre a les indicacions rebudes per part del CSIRT-AD per a resoldre els riscos, mitigar-ne els efectes i reposar els sistemes afectats.

En aquest supòsit, les indicacions emeses pel CSIRT-AD per a mitigar els efectes i reposar els sistemes afectats són d'aplicació vinculant.

c. Aplicar la seva política de gestió de la seguretat de les infraestructures crítiques, les xarxes i els sistemes d'informació davant del sorgiment de qualsevol incident que afecti la prestació dels seus serveis essencials i importants, així com el conjunt d'obligacions i recomanacions emeses per l'autoritat competent o el CSIRT-AD.

2. Les entitats essencials i importants han de subministrar al CSIRT-AD i a l'autoritat competent que escaigui tota la informació que se'ls requereixi per a l'acompliment de les funcions que els encomana aquesta Llei

En particular, podrà requerir-se informació addicional a les entitats essencials o importants per a analitzar la naturalesa, les causes i els efectes dels incidents notificats, i per a elaborar estadístiques i reunir les dades necessàries per a elaborar els informes anuals considerats en l'apartat 4.e de l'Article 25 d'aquesta Llei.

Quan les circumstàncies ho permetin, l'autoritat competent o el CSIRT-AD proporcionaran a les entitats essencials o importants afectades per incidents la informació derivada del seu seguiment que pugui ser-los rellevant, en particular, per a resoldre l'incident.

Article 15. Obligació de notificar

1. Les entitats que presten serveis essencials o importants han de notificar al CSIRT-AD, que al seu torn ho farà a l'autoritat competent que li pertoqui i en tot cas a l'ANC-AD, els incidents que tinguin o puguin tenir efectes significatius en aquests serveis d'acord amb el que s'estableixi reglamentàriament, així com qualsevol informació que permeti a l'autoritat competent o al CSIRT-AD determinar les repercussions transfrontereres que pot tindre l'incident.

Aquesta notificació es farà sense demora i en tot cas en el termini de setanta-dues hores a comptar des de la seva detecció. Si en el moment de notificar l'incident o possible incident encara no disposen d'informació en relació amb la seva repercussió sobre serveis essencials o importants, poden ometre aquesta informació, amb el compromís d'enviar-la com més aviat millor, i que transcorregut un temps prudencial des de la notificació de l'incident, l'entitat essencial o important que no hagi reunit la informació pertinent envii al CSIRT-AD un informe justificatiu de les actuacions que hagi dut a terme per a obtenir aquesta informació i dels motius pels quals no ha sigut possible obtenir-la.

Quan sigui procedent, aquestes entitats han de notificar, sense demora indeguda, als destinataris dels seus serveis que puguin veure's afectats per l'incident, les mesures o solucions que aquests destinataris poden aplicar en resposta al mateix.

2. Les entitats de serveis essencials o importants han de notificar a l'autoritat competent, per mitjà del CSIRT-AD i sense demora, qualsevol ciberamença significativa pels serveis essencials o importants que, al seu parer, pot desembocar en un incident significatiu d'acord amb el que s'estableixi reglamentàriament.

Quan sigui procedent, aquestes entitats han de notificar, sense demora indeguda, als destinataris dels seus serveis que puguin veure's afectats per una ciberamença significativa, les mesures o solucions que aquests destinataris poden aplicar en resposta a l'amença. Quan sigui procedent, les entitats notificaran als destinataris la pròpia amenaça.

3. Una amenaça significativa és aquella que pot donar lloc a un incident significatiu, i un incident es considerarà significatiu si:

a. l'incident ha causat o pot causar perturbacions operatives o perjudicis econòmics substancials per a l'entitat afectada; i/o

b. l'incident ha afectat o pot afectar altres persones físiques o jurídiques en causar perjudicis materials o morals considerables en relació amb:

i. El nombre d'usuaris afectats per la perturbació del servei essencial i la seva quota de mercat.

ii. La duració de l'incident.

iii. La no disponibilitat d'alternatives per mantenir un nivell suficient de prestació del servei.

iv. L'extensió o àrees geogràfiques afectades o que puguin quedar afectades per l'incident.

v. El grau de perturbació del funcionament del servei.

vi. L'abast de l'impacte en activitats econòmiques i socials crucials.

vii. La importància dels sistemes afectats o de la informació afectada per l'incident per a la prestació del servei essencial.

viii. La dependència d'altres sectors estratègics respecte del servei i la repercussió, en termes de grau i durada, de l'incident en les activitats socials i econòmiques o en la seguretat pública.

ix. El dany a la reputació.

Reglamentàriament es poden afegir factors específics del sector per a determinar si un incident pot tenir efectes perturbadors significatius.

4. En relació a les notificacions indicades en els apartats 1 i 2 d'aquest article, les entitats afectades han de presentar al CSIRT-AD:

a. una notificació inicial sense demora indeguda i en qualsevol cas en el termini de vint-i-quatre hores des que s'hagi tingut constància de l'incident, en la qual s'indicarà, quan s'escaigui, si cal suposar que l'incident respon a una acció il·lícita o malintencionada;

b. totes aquelles notificacions intermitges que resultin precises o sol·liciti el CSIRT-AD per a actualitzar o completar la informació inclosa en la notificació inicial i informar sobre l'evolució de l'incident mentre aquest no es trobi resolt; i

c. un informe final, a tot tardar un mes després de presentar l'informe contemplat en el punt a), en el qual s'hi recullin almenys els següents elements:

i. una descripció detallada de l'incident, la seva gravetat i el seu impacte;

ii. el tipus d'amenaça o causa principal que probablement va desencadenar l'incident; i

iii. les mesures de mitigació aplicades i en curs.

5. En casos degudament justificats, l'entitat pot incomplir els terminis establerts en els apartats 1 i 2 d'aquest article.

6. Les notificacions efectuades a l'empara d'aquest article han d'incloure la informació que permeti determinar qualsevol efecte transfronterer de l'incident.

7. El CSIRT-AD oferirà, en el termini de vint-i-quatre hores després de la recepció de la notificació inicial a què es refereix l'apartat 4 a) d'aquest article, una resposta a l'entitat que ha fet la notificació, incloent en particular els seus comentaris inicials sobre l'incident i, a instàncies de l'entitat, una orientació sobre l'aplicació de possibles mesures de mitigació. El CSIRT-AD donarà suport tècnic addicional quan així ho sol·liciti l'entitat afectada. Quan es sospiti que l'incident és de naturalesa delictiva, el CSIRT-AD també proporcionarà orientació a l'efecte de denunciar l'incident davant les autoritats corresponents.

L'obligació de notificació d'incidents prevista en aquest article no allibera del compliment del deure general que té l'entitat que fa la notificació de denúncia davant les autoritats corresponents, sobre aquells fets que puguin revestir caràcter de delictes.

8. Quan el coneixement del públic sigui necessari per a evitar un incident o fer front a un incident en curs, o quan la divulgació de l'incident redundi en l'interès públic, l'ANC-AD, amb el suport del CSIRT-AD, podrà informar el públic, després de consultar-ho amb l'entitat afectada, de l'incident, o exigir a l'entitat que ho faci si aquesta no ha actuat prèviament en aquest sentit.

9. Les notificacions d'entitats essencials han de referir-se als incidents que afecten les infraestructures crítiques, les xarxes i els sistemes d'informació emprats en la prestació dels serveis essencials, sent indiferent que es tracti d'infraestructures crítiques, xarxes i sistemes propis o de proveïdors externs.

10. Les entitats essencials o importants han de realitzar les notificacions que corresponguin en virtut d'aquest Capítol a través del Delegat de la Seguretat de la Informació que hagin designat segons el que es disposa en l'Article 18 d'aquesta Llei.

11. La notificació d'un incident segons el que es disposa en aquesta Llei no exclou ni substitueix l'obligació de notificació que les entitats hagin de fer a altres organismes conforme a la seva normativa específica.

12. Quan la notificació d'incidents o la seva gestió, anàlisi o resolució requereixi comunicar dades personals, el seu tractament s'ha de restringir a les dades que siguin estrictament adequades, pertinents i limitades en relació amb la finalitat perseguida en cada cas.

Les cessions de dades personals per a aquests fins s'entén autoritzada en els següents casos:

- a. Entre les entitats essencials o importants i l'ANC-AD o al CSIRT-AD.
- b. Entre el CSIRT-AD i l'ANC-AD.
- c. Entre el CSIRT-AD i altres CSIRT designats internacionalment.
- d. Entre l'ANC-AD i altres autoritats competents internacionals.

Article 16. Notificació voluntària

1. Sense perjudici del que es disposa en l'Article 2 d'aquesta Llei, les entitats excloses de l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei poden presentar voluntàriament notificacions de ciberamenaces, quasiincidents i incidents significatius. Quan tramitin les notificacions al CSIRT-AD, aquestes entitats actuaran de conformitat amb el procediment establert a l'Article 15 d'aquesta Llei.

2. Així mateix, les entitats essencials o importants poden notificar els incidents o les ciberamenaces per les quals no s'estableixi una obligació de notificació.
3. Aquestes notificacions obliguen a l'entitat que les hagi efectuat a resoldre l'incident d'acord amb el que s'estableix en aquesta Llei. No obstant això, aquest tipus d'entitat notificant no queda subjecta a altres obligacions addicionals a les quals no estaria obligada de no haver presentat aquesta notificació.
4. Les notificacions obligatòries tenen caràcter prioritari sobre les voluntàries a l'efecte de la seva gestió per part del CSIRT-AD.

Capítol Segon: *Altres obligacions de les entitats essencials i importants*

Article 17. Governança

1. Els òrgans de direcció de les entitats essencials i importants han d'aprovar les mesures de gestió dels riscos de ciberseguretat adoptades per aquestes entitats segons el que es disposa en l'Article 13 d'aquesta Llei, supervisar la seva posada en pràctica i respondre per l'incompliment de les obligacions recollides en aquest article per part de les entitats.
2. Els membres de l'òrgan de direcció han d'assistir periòdicament a formacions específiques per a adquirir coneixements i destreses suficients que permetin comprendre i avaluar els riscos de ciberseguretat i les pràctiques de gestió i el seu impacte en les operacions de l'entitat.

Article 18. Delegat de la Seguretat de la Informació

1. Les entitats essencials i les entitats importants, a través dels seus òrgans de direcció, han de designar una persona física, una unitat o un òrgan col·legiat, perquè actuï com a Delegat de la Seguretat de la Informació (DSI) i sigui el punt de contacte i coordinació tècnica entre l'entitat que l'ha designat, amb l'autoritat competent i amb el CSIRT-AD.
2. Quan el DSI sigui una unitat o un òrgan col·legiat, es designa una persona física representant del mateix.
3. En tot cas, les entitats essencials o importants també han de designar un substitut del DSI perquè assumeixi les seves funcions en casos d'absència, vacant o malaltia.
4. Les dades de contacte del DSI en funcions s'han de notificar a l'autoritat competent en el termini màxim d'un mes a comptar de la data de designació que s'escaigui. El mateix procediment es realitza en el supòsit dels canvis en les dades de contacte, per exemple deguts a cessaments o nomenaments, havent-los de notificar a l'autoritat competent, que al seu torn els compartirà immediatament amb el CSIRT-AD, en el termini màxim d'un mes a comptar de la data del canvi.
5. El DSI actua com a punt de contacte per notificar els incidents conforme a l'Article 15 d'aquesta Llei, així com per gestionar allò que escaigui en el sí de l'entitat que l'hagi nomenat, conforme a l'Article 13 i l'Article 14 d'aquesta Llei.
6. Addicionalment, a títol enunciatiu i no limitatiu, el DSI exerceix, sota la responsabilitat de l'entitat que l'ha nomenat, les funcions següents:

- a. Elaborar i proposar, de conformitat amb el que estableix l'Article 19 d'aquesta Llei, polítiques de seguretat, incloent una proposta de mesures tècniques i organitzatives, adequades i proporcionades, per prevenir i gestionar els possibles riscos relatius a la seguretat de les infraestructures crítiques, les xarxes, i els sistemes d'informació necessaris per a proveir els serveis essencials o importants, per així reduir al mínim els efectes dels ciberincidents que afectin els dits serveis.
 - b. Elaborar el document de declaració d'aplicabilitat de mesures de seguretat en relació amb l'Esquema Nacional de Seguretat del Principat d'Andorra.
 - c. Supervisar l'aplicació de les polítiques de seguretat, protocols i procediments en l'entitat, supervisar-ne la seva efectivitat i establir períodes de control.
 - d. Fomentar la formació i l'aplicació de bones pràctiques en seguretat de les infraestructures crítiques, les xarxes, i els sistemes d'informació necessaris per a proveir els serveis essencials o importants que ofereix l'entitat que els va designar com a DSI.
 - e. Remetre al CSIRT-AD, que al seu torn informa a l'autoritat competent, sense dilació indeguda, les notificacions d'incidents, vulnerabilitats o ciberamenaces que tinguin efectes perturbadors en la prestació dels serveis essencials o importants.
 - f. Rebre, interpretar, supervisar i transmetre l'aplicació de les instruccions i guies emanades de l'autoritat competent o del CSIRT-AD.
 - g. Recopilar, preparar i subministrar informació o documentació a l'autoritat competent o al CSIRT-AD quan així ho sol·licitin o per iniciativa pròpia.
 - h. Intercanviar informació sobre ciberseguretat pertinent directament amb els DSI d'altres entitats essencials i importants autoritzades per l'entitat que l'ha nomenat, o mitjançant els canals de comunicació que l'ANC-AD pugui establir a tal efecte, i en particular, informació referent a ciberamenaces, vulnerabilitats, indicadors de compromís, declaracions d'aplicabilitat, tàctiques, tècniques i procediments, alertes de ciberseguretat i eines de configuració, sempre que aquest intercanvi d'informació:
 - i. es faci amb l'objectiu de prevenir les possibles ciberamenaces, descoratjar-les, detectar-les, i respondre o mitigar els incidents;
 - ii. reforci el nivell de ciberseguretat, en particular en conscienciar sobre les ciberamenaces, limiti o impedeixi la capacitat de tals amenaces per a propagar-se, o recolzi una bateria de capacitats de defensa, correcció i divulgació de les vulnerabilitats, tècniques de detecció d'amenaces, estratègies de mitigació o etapes de resposta i recuperació.Aquest intercanvi es posarà en pràctica mitjançant mecanismes d'intercanvi d'informació que respectin la possible naturalesa delicada de la informació compartida, i amb el que pugui establir-se reglamentàriament.
7. El DSI pot formar part de la plantilla laboral de l'entitat que el nomena o exercir les seves funcions en el marc d'un contracte de serveis.
8. Les entitats essencials i importants han de garantir, a títol enunciatiu i no limitatiu, que el DSI:

- a. Sigui una persona o un grup de persones amb coneixements especialitzats i amb experiència en matèria de ciberseguretat, tant des del punt de vista organitzatiu com des del tècnic i jurídic, en virtut de les funcions assignades en l'apartat 6 d'aquest article.
- b. Se li garanteixen els recursos necessaris per a l'exercici de les seves funcions.
- c. Se li atorgui una posició dins de l'organització de l'entitat que faciliti l'exercici de les seves funcions per a poder participar de manera adequada, i en temps oportú, en totes les qüestions relatives a la seguretat, així com el manteniment d'una comunicació real i efectiva amb l'alta direcció.
- d. S'asseguri la seva independència respecte dels responsables de les infraestructures crítiques, les xarxes, i els sistemes d'informació del seu àmbit de treball.

Article 19. Representant al Principat d'Andorra

1. Si una entitat que presta serveis essencials o importants al Principat d'Andorra no està establerta en aquest, designarà un representant al Principat d'Andorra que estigui sotmès a la jurisdicció del país. En absència d'aquest representant, l'ANC-AD podrà identificar l'entitat essencial o important, informar-la de les seves obligacions recollides en aquesta Llei i emprendre accions legals contra ella per incompliment de les obligacions recollides en aquesta Llei.
2. La designació d'un representant per una entitat contemplada en l'apartat 1 d'aquest article s'entendrà sense perjudici de les accions legals que poguessin emprendre's contra la pròpia entitat.

Article 20. Utilització d'esquemes de certificació de la ciberseguretat

1. A l'efecte de demostrar la conformitat amb determinats requisits que s'estableixen en aquesta Llei, les autoritats competents podran exigir a les entitats essencials i importants, o a categories d'entitats essencials o importants, del seu àmbit de competència, que certifiquin determinats productes, serveis i processos de TIC en virtut d'un esquema de certificació de la ciberseguretat específic adoptat reglamentàriament. Els productes, serveis o processos objecte de la certificació podrien ser desenvolupats per l'entitat essencial o important o adquirits a tercers.
2. Igualment, una vegada s'hagi establert reglamentàriament un esquema de certificació d'un àmbit de la ciberseguretat, les autoritats competents podran emetre un certificat en relació amb el dit àmbit per aquelles entitats essencials o importants que acrediten el compliment de les obligacions de seguretat de les infraestructures crítiques, les xarxes i els sistemes d'informació corresponents.

Article 21. Protecció del notificador

1. La notificació voluntària no donarà lloc a la imposició d'obligacions addicionals a l'entitat notificant a les quals no estaria subjecta de no haver presentat aquesta notificació.
2. El DSI que faci la notificació, tingui relació laboral o mercantil amb l'entitat que l'ha nomenat, o la persona que notifiqui en el cas d'entitats no obligades, en cap cas pot patir conseqüències negatives en el seu lloc de treball o en la seva relació amb l'entitat a causa

que procedeixi a notificar un incident d'acord amb el que es disposa en aquesta Llei, a excepció d'aquells casos en els quals quedi acreditada una mala fe en la seva actuació.

3. Són nul·les i sense efecte legal totes aquelles decisions del patró que es prenguin en perjudici o detriment dels drets laborals dels treballadors que hagin actuat de conformitat amb el que es disposa en l'Article 15 o l'Article 16 d'aquesta Llei.

Capítol tercer. Obligacions de supervisió

Article 22. Supervisió del compliment d'obligacions de seguretat i de notificacions d'incidents

1. Cada autoritat competent s'encarregarà de supervisar el compliment d'aquesta Llei, i en especial les obligacions descrites en l'Article 13 i l'Article 15, que siguin aplicables a les entitats essencials i importants en el seu àmbit d'actuació competent.

2. Cada entitat essencial o important ha de col·laborar amb la seva autoritat competent en la supervisió esmentada, i facilitar les actuacions d'inspecció, proporcionar tota la informació que a aquest efecte se li requereixi i aplicar les instruccions dictades.

3. Cada autoritat competent pot dur a terme les actuacions inspectores que siguin necessàries per a l'exercici de les seves funcions de control en el seu àmbit de competència quan tinguin com a objecte:

a) Controlar el compliment de les normes i instruccions tècniques que, si escau, siguin aplicables a les entitats subjectes a la seva supervisió.

b) Verificar el compliment de les funcions del DSI designat en les entitats de serveis essencials i importants.

c) Fer les inspeccions, comprovacions, proves i revisions necessàries per a verificar el compliment de les mesures de seguretat previstes en aquesta Llei i, en particular, de l'aplicabilitat de la política de seguretat de les entitats i l'aplicació de les pertinents mesures de seguretat.

4. Sempre que ho requereixi una autoritat competent, el CSIRT-AD ha de col·laborar en l'exercici de les funcions a les quals es refereix l'apartat anterior. Especialment, el CSIRT-AD ha de facilitar assessorament tècnic sobre la idoneïtat de les mesures de seguretat adoptades per les entitats per a proveir els seus serveis essencials o importants.

Article 23. Supervisió i execució en el cas d'entitats essencials

1. Cada autoritat competent ha de vetllar perquè les entitats essencials del seu àmbit de competència compleixen amb les obligacions contemplades en aquesta Llei de forma efectiva, proporcionada i dissuasiva.

2. Les competències de les autoritats competents, en cooperació amb el CSIRT-AD si escau, en matèria de supervisió, es fomenten en:

a. Inspeccions *in situ* i supervisió a distància, incloent controls aleatoris;

b. Auditories periòdiques;

- c. Auditories de seguretat específiques basades en avaluacions de riscos o en informació disponible sobre riscos;
- d. Anàlisis de seguretat a través de criteris d'avaluació de riscos objectius, no discriminatoris, justos i transparents;
- e. Sol·licituds de tota la informació necessària per a avaluar les mesures de ciberseguretat adoptades per l'entitat, en particular les polítiques de ciberseguretat documentades, així com el compliment del procediment de notificació previst en aquesta Llei, si és necessari;
- f. Sol·licituds d'accés a dades, documents o qualsevol informació necessària per al desenvolupament de les seves funcions de supervisió; i
- g. Sol·licituds de tota mena de proves necessàries per a acreditar l'aplicació de les polítiques de ciberseguretat.

Respecte als punts e), f) i g) d'aquest apartat, en tot moment l'autoritat competent ha d'indicar la finalitat de la sol·licitud i especificar la informació requerida.

3. Les competències de les autoritats competents, en cooperació amb el CSIRT-AD si escau, en matèria d'execució, es fomenten en:

- a. Advertir a les entitats per l'incompliment de les obligacions establertes en aquesta Llei.
- b. Emetre instruccions vinculants perquè les entitats corregeixin les deficiències detectades o les infraccions de les obligacions establertes en aquesta Llei.
- c. Exigir a les entitats que posin fi a les conductes que incompleixen les obligacions establertes en aquesta Llei i que s'abstinguin a repetir-les.
- d. Exigir a les entitats que adequïn les seves mesures de gestió de riscos o obligacions de notificació a l'establert en el Capítol Primer d'aquest Títol.
- e. Ordenar a les entitats que informin les persones físiques o jurídiques a les quals presten serveis que es poden veure afectades per una ciberamença significativa i de les corresponents mesures correctores o de protecció que les dites persones poden adoptar en resposta a l'amenaça.
- f. Ordenar a les entitats l'aplicació, en un termini raonable, de les recomanacions formulades després d'haver realitzat una auditoria de seguretat.
- g. Designar a un responsable de supervisió per a dur a terme unes funcions clarament definides i perquè supervisi, durant un període determinat, el compliment de les seves obligacions previstes al Títol III d'aquesta Llei.
- h. Ordenar a les entitats que facin públics d'una forma concreta els incompliments de les obligacions establertes en aquesta Llei.
- i. Emetre comunicats públics en els quals s'identifiqui a les persones físiques i jurídiques responsables d'incompliments d'obligacions establertes en aquesta Llei i la naturalesa dels dits incompliments.
- j. Imposar, en el cas de l'ANC-AD, o sol·licitar la imposició per part de l'ANC-AD, en el cas de l'AFA, d'una multa administrativa de conformitat amb el previst al Títol IV d'aquesta Llei, a títol addicional o substitutiu de les mesures referides en els punts a) a i) d'aquest apartat, en funció de les circumstàncies de cada cas particular.

4. Quan les mesures d'execució exigides per l'autoritat competent no s'adoptin en el termini establert, l'autoritat competent està facultada per a:

- a. Suspendre la certificació de compliment;
- b. Imposar una prohibició temporal sobre qualsevol persona física que exerceixi responsabilitats de direcció o representació legal de l'entitat essencial, i de qualsevol altra persona física responsable de l'incompliment, d'exercir les funcions de direcció en aquesta entitat.

Aquestes suspensions o prohibicions romanen fins que l'entitat referida adopti les mesures necessàries per a resoldre les deficiències o compleixi els requisits de l'autoritat competent que hagi aplicat la suspensió o prohibició de què es tracti.

5. Les mesures indicades a l'apartat anterior, s'apliquen sense perjudici de garantir el dret de defensa de la persona afectada, com a mínim en els següents aspectes:

- a. La gravetat de l'incompliment i la importància de les obligacions infringides, i en especial les classificades com a greus i molt greus d'acord amb l'article 30 d'aquesta Llei;
- b. La durada de l'incompliment, en particular si hi ha hagut incompliments reiterats;
- c. Els perjudicis o les pèrdues reals originats, o els perjudicis o les pèrdues que podrien haver-se originat, en la mesura en què puguin determinar-se i tot tenint en compte, entre d'altres, les pèrdues financeres o econòmiques reals o potencials, els efectes per a altres serveis i el nombre d'usuaris afectats o potencialment afectats;
- d. La intencionalitat o negligència en la infracció;
- e. Les mesures adoptades per l'entitat per a prevenir o reduir els perjudicis o les pèrdues;
- f. L'adhesió a codis de conducta o a mecanismes de certificació aprovats; i
- g. El grau de cooperació de les persones físiques o jurídiques responsables amb les autoritats competents.

6. L'autoritat competent ha d'emetre les decisions d'execució de forma detallada i motivada, notificant prèviament a l'emissió definitiva de les mateixes, a les entitats afectades, concedint-les un termini de sis mesos per a formular observacions.

Article 24. Supervisió i execució en el cas d'entitats importants

1. Si l'autoritat competent disposa de proves o d'indicis d'incompliment de les obligacions establertes en aquesta Llei, per part d'una entitat de serveis importants, l'autoritat referida pot imposar *a posteriori* les mesures de supervisió corresponents.

2. En aquest sentit, les competències de l'autoritat competent, en cooperació amb el CSIRT-AD, si escau, en matèria de supervisió, es fomenten en:

- a. Inspeccions *in situ* i supervisió *a posteriori*;
- b. Auditories de seguretat específiques basades en avaluacions de riscos o en la informació disponible sobre els riscos;
- c. Anàlisis de seguretat basades en criteris d'avaluació de riscos objectius, justos i transparents;

d. Sol·licituds de tota informació necessària per a avaluar *a posteriori* les mesures de ciberseguretat, en particular les polítiques de ciberseguretat documentades, així com el compliment de les obligacions de notificar incidents a l'autoritat competent;

e. Sol·licitar l'accés a dades o qualsevol informació necessària per al correcte desenvolupament de funcions de supervisió; i

f. Respecte als punts d) i e) d'aquest apartat, en tot moment, l'autoritat competent ha d'indicar la finalitat de la sol·licitud i especificar la informació requerida.

3. Les competències de l'autoritat competent, en cooperació amb el CSIRT-AD, si escau, en matèria d'execució, es fomenten en:

a. Advertir a les entitats per l'incompliment de les obligacions establertes en aquesta Llei.

b. Emetre instruccions vinculants perquè les entitats resolguin les deficiències detectades o les infraccions de les obligacions establertes en aquesta Llei.

c. Exigir a les entitats que posin fi a les conductes que incompleixen les obligacions establertes en aquesta Llei i que s'abstinguin a repetir-les;

d. Exigir a les entitats que adequin les seves mesures de gestió de riscos o obligacions de notificació a l'establert al Títol III d'aquesta Llei.

e. Ordenar a les entitats que informin les persones físiques o jurídiques a les quals els presten serveis que es poden veure afectades per una ciberamença significativa i de les corresponents mesures correctores o de protecció que les persones afectades poden adoptar en resposta a l'amença.

f. Ordenar a les entitats l'aplicació, en un termini raonable, de les recomanacions formulades després d'haver realitzat una auditoria de seguretat.

g. Designar un responsable de supervisió per a dur a terme unes funcions clarament definides i perquè supervisi, durant un període determinat, el compliment de les obligacions previstes en el Títol III d'aquesta Llei.

h. Ordenar a les entitats que facin públics d'una forma concreta els incompliments de les obligacions establertes en aquesta Llei.

i. Emetre comunicats públics en els quals s'identifiqui a les persones físiques i jurídiques responsables d'incompliments d'obligacions establertes en aquesta Llei i la naturalesa dels dits incompliments.

j. Imposar o sol·licitar la imposició d'una multa administrativa de conformitat amb l'establert al Títol IV d'aquesta Llei, a títol addicional o substitutiu de les mesures referides en els punts a) a i) d'aquest apartat, en funció de les circumstàncies de cada cas particular.

4. És igualment aplicable a les entitats importants, el previst en l'article anterior d'aquesta Llei, apartats 4 a 6.

Capítol quart. *Altres obligacions de les autoritats competents i del CSIRT-AD*

Article 25. *Obligacions de les autoritats competents*

1. Les autoritats competents a l'empara d'aquesta Llei han de cooperar i intercanviar informació amb els responsables de redactar els reglaments o altres normes o actes jurídics sectorials, en particular en relació amb la gestió dels riscos de ciberseguretat i dels incidents que afectin les entitats essencials, o importants, així com amb el que respecta a les mesures de ciberseguretat adoptades per aquestes entitats.
2. Les autoritats competents hauran d'establir els canals que fomentin la comunicació amb les entitats que presten serveis essencials i importants, susceptibles de ser desplegats reglamentàriament.
3. Les autoritats competents hauran de coordinar-se amb el CSIRT-AD mitjançant els protocols d'actuació que, si escau, es poden desplegar reglamentàriament.
4. L'ANC-AD, en col·laboració amb l'AFA i amb el CSIRT-AD, haurà de:
 - a. Establir una llista de les entitats identificades a l'empara dels punts b) a f) de l'apartat 2 de l'Article 2 d'aquesta Llei en el termini de sis mesos a comptar de la data de entrada en vigor d'aquesta Llei, la quina revisarà periòdicament, almenys cada dos anys, i actualitzarà quan s'escaigui.
 - b. Crear i mantenir un registre d'entitats essencials i importants.
 - c. Notificar, sense dilació indeguda, a les agències de ciberseguretat existents en altres països qualsevol incident o ciberamença que tingui un impacte transfronterer o els pugui perjudicar o afectar de qualsevol altra forma i el seu nivell es consideri significatiu d'acord a l'establert a l'apartat 3 de l'Article 15 d'aquesta Llei. En fer-ho, l'ANC-AD preservarà, de conformitat amb la legislació vigent en cada moment, la seguretat i els interessos comercials de l'entitat que ha notificat l'incident, així com la confidencialitat de la informació facilitada.
 - d. Cooperar, en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei, amb l'APDA i les autoritats públiques competents en seguretat pública, seguretat ciutadana i seguretat nacional, incloent-hi la comunicació sense dilació de qualsevol incident que pugui estar en l'àmbit de supervisió de cada autoritat, i mantenir-les informades sobre l'evolució d'aquests incidents.
 - e. Emetre informes anuals per al Govern d'Andorra sobre els incidents, quasiincidents i ciberamenaces notificats per les entitats essencials i importants, l'estat de l'aplicació de l'estratègia nacional de ciberseguretat i de la situació de la ciberseguretat al Principat d'Andorra. Aquests informes de situació inclouen, a títol informatiu i no limitatiu, entre d'altres:
 - i. L'evolució de les capacitats de la ciberseguretat al Principat d'Andorra.
 - ii. Els recursos tècnics, financers i humans disponibles per a les autoritats competents i el CSIRT-AD.
 - iii. Les polítiques de ciberseguretat i l'aplicabilitat de les mesures de supervisió i d'execució en funció dels resultats sorgits en l'informe anterior.
 - iv. Un índex de ciberseguretat que proporcioni una avaluació del nivell de maduresa de les capacitats de ciberseguretat.

f. Vetllar, a l'efecte de contribuir a la seguretat, estabilitat i resiliència del DNS, perquè els registres de dominis de primer nivell i les entitats que proveeixen serveis de registre de noms de domini de primer nivell:

i. Recopilin i mantinguin dades sobre el registre de noms de domini en una base de dades que:

1. Contingui informació pertinent per a identificar i contactar amb els titulars dels noms de domini i els punts de contacte que administren els noms de domini en els dominis de primer nivell.

2. Compti amb polítiques i procediments, que es trobin a disposició del públic, per a garantir que inclogui informació precisa i completa.

ii. Publiquin, sense demora indeguda després del registre d'un nom de domini, les dades de registre de domini que no siguin de caràcter personal.

iii. Concedeixin accés a dades específiques sobre el registre de noms de domini, prèvia sol·licitud lícita i degudament justificada, als sol·licitants d'accés legítims, de conformitat amb la normativa del Principat d'Andorra en matèria de protecció de dades vigent en cada moment.

5. A fi de promoure una aplicació convergent amb la dels estats veïns, les autoritats competents publicaran un marc normatiu mitjançant el qual fomentin, sense imposar ni afavorir l'ús d'un tipus específic de tecnologia, la utilització de normes i especificacions acceptades a escala internacional que siguin pertinents en matèria de seguretat de les infraestructures crítiques, les xarxes i els sistemes d'informació de cada sector del seu àmbit de competència.

6. Addicionalment a les anteriors obligacions, les autoritats competents podran establir obligacions específiques per garantir la seguretat de les infraestructures crítiques, les xarxes i els sistemes d'informació necessaris per a prestar serveis essencials o importants i sobre notificació d'incidents, i dictar instruccions tècniques i guies orientatives per a detallar el contingut d'aquestes obligacions.

Article 26. Obligacions del CSIRT-AD

1. El CSIRT-AD tindrà com a principals obligacions:

a. Garantir la disponibilitat dels seus serveis de comunicació, establint diversos canals de comunicació per a ser contactat i contactar-hi directament i en tot moment, evitant errors ocasionals simples.

b. Especificar els canals i les vies de comunicació i donar-los a conèixer als seus grups d'interès.

c. Garantir que les seves instal·lacions i els seus sistemes d'informació necessaris per al compliment de l'objectiu d'aquesta Llei es situen en llocs segurs.

d. Disposar d'un sistema adequat per a gestionar i canalitzar les sol·licituds.

e. Disposar de personal suficient per a garantir la disponibilitat dels serveis que presta en relació amb aquesta Llei en tot moment.

- f. Mantenir l'accés continuat a les infraestructures de comunicació, potenciant els sistemes redundants i els espais de treball de reserva amb l'objectiu de salvaguardar la continuïtat de la seva activitat en relació amb el previst en aquesta Llei.
- g. Proporcionar a les entitats essencials o importants que es puguin veure afectades per incidents, la informació que els pugui ser rellevant per prevenir i si escau resoldre els dits incidents.
- h. Proporcionar a les entitats essencials o importants notificadores, la informació pertinent respecte al seguiment de la notificació d'un incident, en particular aquella que pugui facilitar la gestió eficaç de l'incident.
- i. Garantir la capacitat de participar, si escau, en xarxes de cooperació internacional.

Article 27. Cooperació nacional

1. L'ANC-AD, l'AFA i el CSIRT-AD cooperaran entre sí per a vetllar pel compliment de les obligacions establertes en aquesta Llei.
2. L'ANC-AD i el CSIRT-AD cooperaran entre sí per a garantir la recepció de notificacions d'incidents, quasiincidents, vulnerabilitats o ciberamenaces significatius, en el marc d'aquesta Llei i amb el suport de les autoritats públiques del Principat d'Andorra.
3. L'ANC-AD, l'AFA i el CSIRT-AD han de consultar, quan sigui procedent, als òrgans amb competències en matèria de seguretat nacional, seguretat pública, seguretat ciutadana i protecció de dades de caràcter personal, i hi han de col·laborar en l'exercici de les seves respectives funcions establertes per aquesta Llei.

Article 28. Cooperació transfronterera

1. Quan sigui procedent, les autoritats competents i el CSIRT-AD han de cooperar amb les autoritats competents d'altres països quan aquestes requereixin la supervisió a què es refereixen l'Article 23 i l'Article 24 d'aquesta Llei i l'adopció de mesures per part d'entitats essencials o importants per als seus països i que tinguin relació amb el Principat d'Andorra. Aquesta cooperació implicarà, com a mínim, el següent:
 - a. que les autoritats competents que apliquin mesures de supervisió o execució en el Principat d'Andorra informin i consultin a les autoritats competents dels altres països afectats sobre les mesures de supervisió i execució adoptades i el seu seguiment, de conformitat amb l'establert a l'Article 23 i a l'Article 24 d'aquesta Llei;
 - b. que una autoritat competent estrangera pugui sol·licitar a una autoritat competent del Principat d'Andorra que adopti les mesures de supervisió o execució a què es refereixen l'Article 23 i l'Article 24 d'aquesta Llei;
 - c. que una autoritat competent del Principat d'Andorra, en rebre una sol·licitud justificada d'una autoritat competent estrangera, presti a aquesta última assistència perquè les mesures de supervisió o execució a que es refereixen l'Article 23 i l'Article 24 d'aquesta Llei puguin aplicar-se de manera efectiva, eficient i coherent. Aquesta assistència podrà abastar sol·licituds d'informació i mesures de supervisió, incloses les sol·licituds per a la realització d'inspeccions *in situ*, supervisió a distància o auditories de seguretat específiques.

Les autoritats competents del Principat d'Andorra o el CSIRT-AD podran negar-se a cooperar amb autoritats competents d'altres països quan, després de dialogar amb les altres autoritats competents i l'ANC-AD, l'ANC-AD determini que o bé l'autoritat competent estrangera manca de competències per demanar l'assistència requerida, o bé aquesta assistència no s'adequa ni a les tasques del CSIRT-AD ni a les tasques de supervisió de l'autoritat competent de què es tracti exercides de conformitat amb l'Article 23 i l'Article 24 d'aquesta Llei.

2. Recíprocament, quan sigui procedent, les autoritats competents o el CSIRT-AD podran demanar la cooperació d'autoritats competents o CSIRT d'altres països quan requereixin la supervisió a què es refereixen l'Article 23 i l'Article 24 d'aquesta Llei o l'adopció de mesures per part d'entitats essencials o importants per al Principat d'Andorra i que estiguin establertes o representades en aquests altres països, amb independència que el dit establiment sigui o no l'establiment principal de l'entitat i, en el cas de les entitats que prestin serveis essencials per al Principat d'Andorra, fins i tot quan aquesta estigui representada al nostre país.

3. Quan s'escaigui i de comú acord, les autoritats competents del Principat d'Andorra i d'altres països podran emprendre conjuntament les mesures de supervisió a què es refereixen l'Article 23 i l'Article 24 d'aquesta Llei.

4. Si el CSIRT-AD o l'ANC-AD o l'AFA reben notificacions per part de països tercers sobre incidents que afecten directament o indirectament a entitats essencials o importants del Principat d'Andorra, s'ho han de notificar de forma immediata i entre aquestes entitats i a les entitats afectades, perquè conjuntament adoptin les mesures pertinents en l'exercici de les seves funcions respectives.

Article 29. *Confidencialitat de la informació sensible*

1. L'ANC-AD, l'AFA i el CSIRT-AD han de preservar la seguretat i els interessos comercials de les entitats essencials o importants, així com la confidencialitat de la informació que obtenen d'aquestes en l'exercici de les funcions que els encomana aquesta Llei.

2. Quan l'intercanvi d'informació sigui necessari i es tracti d'informació sensible, s'ha de limitar la cessió d'acord amb la correcta aplicació dels principis de minimització de la informació i de proporcionalitat per a la finalitat d'aquest intercanvi.

Títol IV: Règim sancionador

Article 30. *Potestat sancionadora*

1. Tota actuació que contradigui el que estableix aquesta Llei o les disposicions reglamentàries que la desenvolupin, pot donar lloc a la incoació d'un expedient sancionador i a la imposició de sancions després de la instrucció prèvia de l'expedient que escaigui.

2. La potestat per a incoar i resoldre els expedients sancionadors per raó de l'establert en aquesta Llei correspon a l'autoritat que en cada moment estigui al capdavant de l'ANC-AD,

també pel que fa a les entitats que estiguin sota la supervisió de l'AFA, a petició d'aquesta última. La instrucció dels expedients correspon als tècnics designats per l'ANC-AD.

Article 31. Responsables de les infraccions

Són responsables de les infraccions respecte al que regula aquesta Llei, les entitats essencials i importants sotmeses al compliment dels preceptes establerts en la mateixa.

Article 32. Expedient sancionador

1. La constatació d'una infracció per part de l'autoritat competent que correspongui comporta la incoació de l'expedient sancionador corresponent per part de l'autoritat que disposa de la potestat sancionadora, d'acord amb el que disposi la normativa vigent en cada moment en matèria de procediments administratius sancionadors. No obstant això, el termini màxim de durada del procediment és d'un any, mentre que el termini d'al·legacions no pot tenir una durada inferior als 6 mesos indicats en l'apartat 6 de l'Article 23.

2. S'atorga a les actes de l'ANC-AD la presumpció d'exactitud, llevat de prova en contra.

3. Contra les resolucions dictades per l'autoritat que disposa de la potestat sancionadora es pot interposar recurs, d'acord amb el que disposi la normativa en vigor en cada moment en matèria de recursos administratius.

Article 33. Infraccions

Constitueixen infraccions al que regula aquesta Llei les accions o omissions contràries a l'establert als seus preceptes.

Article 34. Classificació de les infraccions

1. Les infraccions dels preceptes continguts en aquesta Llei es classifiquen en molt greus, greus i lleus.

2. Són infraccions molt greus:

a. La falta de remissió de la informació relativa a l'obligació d'identificació com entitat essencial o important, de conformitat amb el previst a l'Article 10 d'aquesta Llei, quan aquesta disposi d'un establiment al Principat d'Andorra o quan l'ANC-AD ha informat l'entitat que no disposi d'establiments al Principat d'Andorra sobre les seves obligacions d'acord amb l'establert en aquesta Llei

b. La falta d'adopció de mesures per a esmenar les deficiències detectades, segons el que es disposa en l'apartat 3.b de l'Article 23 d'aquesta Llei i en l'apartat 3.b de l'Article 24 d'aquesta Llei, quan aquestes deficiències suposin vulnerabilitats a incidents amb efectes perturbadors significatius sobre un o més serveis essencials o importants, i l'entitat no hagi atès els requeriments dictats per l'autoritat competent amb anterioritat a la producció de l'incident.

c. L'incompliment reiterat de l'obligació de notificar incidents amb efectes perturbadors significatius en el servei d'acord amb el previst a l'Article 15 d'aquesta Llei. Es considera que és reiterat a partir del segon incompliment.

d. No adoptar les mesures necessàries per a resoldre els incidents conformement a l'assenyalat a l'Article 14 d'aquesta Llei quan aquests tinguin un efecte pertorbador significatiu en la prestació de serveis essencials o de serveis importants al Principat d'Andorra o en altres països.

3. Són infraccions greus:

a. L'incompliment de la resta d'obligacions que aquesta Llei estableix per a les entitats essencials o importants, que no siguin qualificades com a infraccions molt greus ni lleus de conformitat amb l'establert en aquest article. Queden exemptes les entitats essencials i importants que no disposin d'un establiment al Principat d'Andorra, en tant l'ANC-AD no les hagi notificat la seva condició d'entitat essencial o important per al Principat d'Andorra i les obligacions que les són d'aplicació d'acord amb aquesta Llei.

b. L'incompliment de les disposicions reglamentàries o de les instruccions tècniques de seguretat dictades per l'autoritat competent que correspongui sobre les precaucions mínimes que les entitats essencials o importants han d'adoptar per a garantir la seguretat de les infraestructures crítiques, les xarxes i els sistemes d'informació necessaris per a prestar els dits serveis.

4. Són infraccions lleus:

a. L'incompliment de les disposicions reglamentàries o de les instruccions tècniques de seguretat dictades per l'autoritat competent a l'empara d'aquesta Llei, quan no suposi una infracció greu.

b. No completar la informació que ha de reunir la notificació d'incidents tenint en compte el que es disposa en l'apartat 1 de l'Article 15 d'aquesta Llei, o, si escau, no remetre l'informe justificatiu sobre la impossibilitat de reunir la informació prevista en el dit article.

Article 35. Infraccions que comporten una violació de la seguretat de les dades personals

1. Quan l'autoritat competent que correspongui tingui indicis que l'incompliment de les obligacions establertes en aquesta Llei, comès per una entitat essencial o important, comporta una violació de la seguretat de les dades personals, i que, per tant, hagi de notificar-se segons el que es disposa en l'apartat 3 de l'Article 27 d'aquesta Llei, ha d'informar a l'APDA, en un termini de temps raonable.

2. Si l'APDA decideix exercir les seves facultats i imposar una multa administrativa, l'ANC-AD no ha d'imposar una multa administrativa per la mateixa infracció. No obstant això, l'autoritat competent que correspongui pot aplicar les mesures o facultats previstes als apartats 3 (llevat del punt 3.j) i 4 de l'Article 23 d'aquesta Llei i als apartats 3 (llevat del punt 3.j) i 4 de l'Article 24 d'aquesta Llei.

Article 36. Sancions

1. Per la comissió de les infraccions contemplades en l'article 34 d'aquesta Llei, seguint els principis d'efectivitat, proporcionalitat i dissuasió, s'imposen les següents sancions, que són aplicables amb independència que l'entitat infractora sigui o no una entitat de l'administració pública:

- a. Per la comissió d'infraccions molt greus, multa administrativa de 30.001 euros fins a 100.000 euros.
 - b. Per la comissió d'infraccions greus, multa administrativa de 15.001 euros fins a 30.000 euros.
 - c. Per la comissió d'infraccions lleus, amonestació o multa administrativa de 500 euros fins a 15.000 euros.
2. Aquestes multes s'han d'imposar atenent les circumstàncies de cada cas individual, a títol addicional o substitutiu de les mesures que hagin d'adoptar-se perquè cessin o es corregeixin els efectes de la infracció. Per a la decisió sobre la imposició de multes administratives i la seva quantia, s'han de tenir en compte, en cada cas particular i com a mínim, els elements contemplats a l'Article 37 d'aquesta Llei.
3. Addicionalment, es poden imposar multes coercitives per a obligar una entitat essencial o important a posar fi a una infracció de conformitat amb una decisió prèvia de l'ANC-AD.

Article 37. Graduació de les sancions

1. L'autoritat que disposa de la potestat sancionadora ha de graduar les sancions contemplades en aquest Títol atesos els següents criteris:
- a. El grau de culpabilitat o l'existència d'intencionalitat.
 - b. La continuïtat o persistència en la conducta infractora.
 - c. La naturalesa i quantia dels danys i perjudicis causats.
 - d. La reincidència, per comissió en l'últim any de més d'una infracció de la mateixa naturalesa, quan així s'hagi declarat per resolució ferma en via administrativa.
 - e. El nombre d'usuaris afectats.
 - f. El volum de facturació de l'entitat infractora.
 - g. La utilització per l'entitat infractora de programes de recompensa pel descobriment de vulnerabilitats en les infraestructures crítiques, les xarxes i els sistemes d'informació, siguin propis o de tercers, que resultin necessaris per a prestar els seus serveis.
 - h. Les accions realitzades per l'entitat infractora per a pal·liar els efectes o les conseqüències de la infracció.

Article 38. Proporcionalitat de les sancions

1. L'autoritat que disposa de la potestat sancionadora pot graduar la quantia de la sanció aplicant l'escala relativa a la classe d'infraccions anterior en gravetat a aquella en què s'integra la infracció considerada en el cas de què es tracti quan concorrin els següents supòsits:
- a. Quan s'apreciï una qualificada disminució de la culpabilitat de l'entitat infractora conseqüència de la concurrència significativa de diversos dels criteris enunciats en l'Article 37 d'aquesta Llei.
 - b. Quan l'entitat infractora hagi regularitzat la situació irregular de manera diligent.

c. Quan l'entitat infractora hagi reconegut espontàniament la seva culpabilitat.

2. Atesa la naturalesa dels fets i la concurrència significativa dels supòsits indicats en l'apartat anterior, l'autoritat que disposa de la potestat sancionadora pot no acordar l'inici del procediment sancionador, procedint, en el seu lloc, a advertir a l'entitat infractora perquè, en el termini que l'autoritat que disposa de la potestat sancionadora determini, acrediti l'adopció de les mesures correctores que, en cada cas, resultin pertinents, sempre que concorrin els següents pressupòsits:

a. Que els fets fossin constitutius d'infracció lleu o greu conforme al que es disposa en aquesta Llei.

b. Que no s'hagués sancionat o advertit a l'entitat infractora en els dos anys previs per la comissió d'infraccions previstes en aquesta Llei.

En cas que l'advertiment no s'atengui en el termini que l'autoritat determini, es procedirà a l'obertura del corresponent procediment sancionador per raó d'aquest incompliment.

Article 39. Concurrència d'infraccions

1. No procedeix la imposició de sancions segons el que es preveu en aquesta Llei quan els fets constitutius de la infracció ho siguin també d'una altra tipificada en la normativa sectorial a la qual estigui subjecte el prestador del servei i existeixi identitat del bé jurídic protegit.

2. En cas que, a conseqüència d'una actuació sancionadora, es tingüés coneixement de fets que poguessin ser constitutius d'infraccions tipificades en altres lleis, s'informa dels mateixos als òrgans o organismes competents per a la seva supervisió i sanció.

Article 40. Prescripció de les infraccions

1. Les infraccions prescriuen en els terminis següents:

a) Les lleus, al cap d'un any.

b) Les greus, al cap de dos anys.

c) Les molt greus, al cap de tres anys.

2. L'inici d'una activitat inspectora suspèn el termini de prescripció de les infraccions.

3. El termini de prescripció de les infraccions es computa des del dia en què cessa l'acció o l'omissió sancionable.

Article 41. Prescripció de les sancions

Les sancions per infraccions lleus prescriuen en el termini d'un any, les greus en el termini de dos anys i les molt greus en el termini de tres anys, a comptar de la data de notificació de la resolució sancionadora esdevinguda ferma.

Disposició addicional. Encomana al Govern

S'encomana al Govern que, en el termini màxim de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, avalui la conveniència de constituir o no una entitat amb personalitat jurídica pròpia que assumeixi funcions diverses en matèria de digitalització, o relacionades

amb aquesta matèria, incloent-hi l'Agència Nacional de Ciberseguretat del Principat d'Andorra i l'equip de referència de resposta del Principat d'Andorra per al tractament d'incidents de ciberseguretat.

Disposició final primera. Modificació de la Llei 4/2020, del 23 de març, qualificada dels estats d'alarma i d'emergència

1. Es modifica l'apartat 2 de l'article 7 de la Llei 4/2020, del 23 de març, qualificada dels estats d'alarma i d'emergència, el qual queda redactat com segueix:

Article 7. Pressupòsits

[...]

2. Als efectes de l'apartat 1 anterior, es considera que interrompen el normal funcionament de la convivència democràtica aquelles situacions en què el lliure exercici dels drets i llibertats dels ciutadans, el funcionament dels serveis públics essencials per a la comunitat, el funcionament de les institucions democràtiques, el proveïment dels productes de primera necessitat, el funcionament de les entitats essencials o importants considerades com a tals en virtut de l'establert a la legislació vigent en cada moment en matèria de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació, o qualsevol altre aspecte de l'ordre públic resultin alterats d'una forma tan greu, que l'exercici de les potestats ordinàries de l'Administració no sigui suficient per restablir-lo i mantenir-lo.

2. Es modifica l'article 12 de la Llei 4/2020, del 23 de març, qualificada dels estats d'alarma i d'emergència, el qual queda redactat com segueix:

Article 12. Limitacions a les llibertats d'expressió, de comunicació i d'informació.

Mitjançant la suspensió de l'article 12 de la Constitució, l'autoritat competent pot suspendre o intervenir tota classe de publicacions, emissions de ràdio i de televisió, projeccions cinematogràfiques, representacions teatrals, concerts i altres espectacles, així com prohibir o limitar l'accés a infraestructures crítiques, xarxes i sistemes d'informació a l'efecte de limitar les llibertats d'expressió, de comunicació i d'informació. Pot ordenar el segrest de publicacions, així com la prohibició o la limitació en l'operació, l'accés o l'ús de qualsevol altra manera d'infraestructures crítiques, xarxes o sistemes d'informació.

2. Es modifica l'apartat 2 de l'article 18 de la Llei 4/2020, del 23 de març, qualificada dels estats d'alarma i d'emergència, el qual queda redactat com segueix:

Article 18. Altres mesures

[...]

2. Durant l'estat d'emergència, l'autoritat competent pot ordenar les mesures necessàries de vigilància i protecció d'edificis, instal·lacions, obres i serveis públics, infraestructures crítiques, xarxes i sistemes d'informació i, amb aquesta finalitat, emplaçar posts armats en els llocs que resultin més adequats.

Disposició final segona. Modificació de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, modificada per la Llei 19/2020, del 23 de desembre, de seguretat pública

1. S'addiciona un apartat 3 a l'article 3 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, modificada per la Llei 19/2020, del 23 de desembre, de seguretat pública, el qual queda redactat com segueix:

Article 3. Deure de col·laboració

[...]

3. De la mateixa manera, amb la mateixa finalitat, les autoritats i els funcionaris competents poden requerir l'ajuda i la col·laboració de l'Agència de Nacional de Ciberseguretat del Principat d'Andorra, així com la d'altres agències o organismes de control nacionals o d'altres estats amb potestats similars sobre àmbits i sectors concrets.

2. Es modifica l'article 27 de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, modificada per la Llei 19/2020, del 23 de desembre, de seguretat pública, el qual queda redactat com segueix:

Article 27. *Establiments i instal·lacions vulnerables*

Les armeries, les joieries, les entitats bancàries, les empreses de seguretat o de venda de material de seguretat, o qualsevol altre establiment o instal·lació que es pugui considerar especialment vulnerable o exposat en matèria de seguretat, incloses les entitats essencials o importants considerades com a tals en virtut de l'establert a la legislació vigent en cada moment en matèria de seguretat de les xarxes i dels sistemes d'informació, han de disposar de les mesures de protecció que s'estableixin per la via reglamentària, per prevenir la comissió d'actes delictius contra aquests establiments o instal·lacions i les persones que hi treballen o s'hi troben, o per evitar que generin riscos pel que fa a aquestes persones o terceres persones.

Disposició final tercera. Habilitació per al desenvolupament reglamentari

S'autoritza el Govern per dictar les disposicions reglamentàries necessàries per desplegar i aplicar aquesta Llei.

Disposició final quarta. Habilitació per a la consolidació de textos

S'encomana al Govern, en els termes previstos a l'article 116 del Reglament del Consell General, que en el termini màxim de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei presenti al Consell General el projecte de consolidació de la Llei 4/2020, del 23 de març, qualificada dels estats d'alarma i d'emergència, i de la Llei 30/2018, del 6 de desembre, qualificada de seguretat pública, modificada per la Llei 19/2020, del 23 de desembre, de seguretat pública.

Disposició final quinta. Entrada en vigor

1. Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de ser publicada al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

2. No obstant l'establert en l'apartat anterior, el Capítol Tercer del Títol III, i el Títol IV d'aquesta Llei, entren en vigor en el termini de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Annex I. Entitats essencials

SECTOR	SUBSECTOR	TIPUS D'ENTITATS
1. Energia	a) Infraestructures energètiques	Infraestructures energètiques de fonts renovables a les quals es refereix el Decret del 16-05-2018 d'aprovació i publicació del Pla sectorial d'infraestructures energètiques d'Andorra.
		Infraestructures de producció de calor centralitzades a les quals es refereix el Decret del 16-05-2018 d'aprovació i publicació del Pla sectorial d'infraestructures energètiques d'Andorra.
		Infraestructures de transport i transformació d'energia elèctrica a les quals es refereix el Decret del 16-05-2018 d'aprovació i publicació del Pla sectorial d'infraestructures energètiques d'Andorra.
		Infraestructures de distribució d'energia tèrmica a les quals es refereix el Decret del 16-05-2018 d'aprovació i publicació del Pla sectorial d'infraestructures energètiques d'Andorra.
	b) Electricitat	Entitat encarregada de la importació, generació, distribució i comercialització d'energia elèctrica d'acord amb la Llei 5-2016, del 10 de març, que regula l'ens públic Forces Elèctriques d'Andorra (FEDA) i el règim de les activitats dels sectors elèctric, del fred i de la calor.
		Empreses productores i distribuïdores d'electricitat.
		Participants del mercat elèctric que proporcionin emmagatzematge de l'energia, agregació o resposta de demanda.
	c) Carburants	Operadors d'instal·lacions de producció, refinació, processament, emmagatzematge i/o transport de petroli en virtut del Decret d'aprovació del Reglament d'emmagatzematge, subministrament, distribució i ús de hidrocarburs, del 28 de febrer del 2018.
	d) Gas	Empreses de subministrament, distribució, transmissió i/o sistemes d'emmagatzematge en virtut de la Llei d'ordenació del sector dels gasos combustibles de 22-6-2000 del Decret d'aprovació del Reglament d'emmagatzematge, subministrament, distribució i ús de gasos combustibles i les seves respectives modificacions.
	e) Calefacció urbana	Entitat encarregada de la importació, generació, distribució i/o comercialització de calefacció urbana.
f) Hidrogen	Entitat de producció d'hidrogen, emmagatzematge i/o transmissió.	
2. Transport	a) Transports terrestres	Responsables de les companyies de transports terrestres i/o llicències d'acord amb la Llei 4/2015, del 15 de gener, dels transports per carretera.

SECTOR	SUBSECTOR	TIPUS D'ENTITATS
		Autoritats públiques responsables de la planificació, el control o la gestió del trànsit.
		Operadors de sistemes de transport intel·ligents .
		Prestadors de serveis del transport sanitari d'acord amb el Decret 74/2021, del 10 de març del 2021.
	b) Transports ferroviaris	Administradors d'infraestructures ferroviàries
	c) Transports aeris	Operadors competents de transport d'aeronaus d'acord amb el Decret del 24-02-2016 pel qual s'aprova el Reglament d'aeronaus no tripulades, pilotades remotament i especialment, aquells que tenen una finalitat pública i/o comercial.
		Autoritat encarregada de regular, controlar, ordenar i verificar les activitats relatives a l'aviació civil dins de les fronteres del Principat d'Andorra.
3. Entitats financeres		Entitats financeres referides en la Llei 7/2013, del 9 de maig, sobre el règim jurídic de les entitats operatives del sistema financer andorrà i altres disposicions que regulen l'exercici de les activitats financeres al Principat d'Andorra i en la Llei 35/2010, del 3 de juny, de règim d'autorització per la creació de noves entitats operatives del sistema financer andorrà.
4. Mercats financers		Entitats operatives del sistema financer referides en el Decret legislatiu del 19-2-2020 de publicació del text refós de la Llei 8/2013, del 9 de maig, sobre els requisits organitzatius i les condicions de funcionament de les entitats operatives del sistema financer, la protecció de l'inversor, l'abús de mercats i els acords de garantia financera.
5. Sanitat	Establiments d'atenció sanitària ¹	Proveïdors de serveis de salut en el sentit exposat en el Decret legislatiu del 30-5-2018 de publicació del text refós de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i socio-sanitaris.
		Laboratoris de referència, entitats que realitzen activitats de recerca i desenvolupament de medicaments, entitats que fabriquen productes farmacèutics de base i especialitats farmacèutiques, entitats que fabriquen productes sanitaris que es consideren essencials en situacions d'emergència de salut pública («la llista de productes sanitaris essencials es pot definir o modificar durant l'emergència de salut pública»).
6. Aigua	a) Aigües potables	Encarregats de la captació, el tractament, la distribució i el subministrament d'aigua destinada al consum humà en el sentit de la Llei de policia i protecció de les aigües.
	b) Aigües residuals	Empreses de recollida, disposició o tractament urbà, domèstic i industrial d'aigües residuals.

¹ Incloent-hi centres d'atenció primària, centres socio-sanitaris, serveis socials, hospitals i clíniques privades

SECTOR	SUBSECTOR	TIPUS D'ENTITATS
		Estacions depuradores d'aigües residuals previstes en el Decret del 25-2-2009 d'aprovació del procediment simplificat d'autorització d'abocaments d'aigües i d'obertura d'estacions depuradores d'aigües residuals.
	c) Aigües superficials	L'Administració encarregada del manteniment de l'estat natural de les aigües superficials, establint un règim de protecció i de control de les aigües previst en la Llei de policia i protecció de les aigües.
7. Infraestructures digitals		<ul style="list-style-type: none"> - Proveïdors de serveis de DNS; - Registres de noms de domini de nivell superior; - Proveïdors de punts d'intercanvi d'Internet; - Proveïdors de serveis de computació al núvol; - Proveïdors de serveis de centres de dades; - Proveïdores de xarxes de distribució de continguts; - Proveïdors de serveis de confiança d'acord amb la Llei 9/2021, del 29 d'abril, de modificació de la Llei 35/2014, del 27 de novembre, de serveis de confiança electrònica; - Proveïdors de xarxes públiques de comunicacions electròniques i proveïdors de serveis de comunicacions electròniques.
8. Administració pública		<p>Entitats de les administracions públiques del govern central.</p> <p>Entitats de les administracions públiques dels comuns o altres nivells organitzatius.</p>

Annex II. Entitats importants

SECTOR	SUBSECTOR	TIPUS D'ENTITATS
1. Gestió de residus	a) Gestors	Gestors autoritzats a realitzar operacions de gestió de residus, tant si són productores de residus com si no ho són, previstos en la Llei 25/2004, del 14 de desembre de residus.
	b) Centre de transferència	Centres encarregats de condicionar i emmagatzemar transitòriament els residus abans de ser valoritzats o exportats, previstos en la Llei 25/2004, del 14 de desembre de residus.
	c) Deixalleria	Centres de deixalleria comunals o industrials, previstos en la Llei 25/2004, del 14 de desembre de residus.
	d) Centre de valorització	Centre de valorització destinat exclusivament a la recuperació total o parcial de residus per al seu aprofitament posterior, previst en la Llei 25/2004, del 14 de desembre de residus.
	e) Centre de triatge	Centre destinat a l'emmagatzematge, la classificació, la selecció i/o el condicionament de residus, hagin o no estat

SECTOR	SUBSECTOR	TIPUS D'ENTITATS
		separats prèviament en el mateix lloc on s'han generat, amb la finalitat de valorització posterior, previst en la Llei 25/2004, del 14 de desembre de residus.
	f) Centre de transferència	de Centre de transferència que condicionen i emmagatzemen transitòriament els residus abans de ser valoritzats o exportats, previst en la Llei 25/2004, del 14 de desembre de residus.
	g) Instal·lació de tractament tèrmic	de Unitats tècniques o equips, fixes o mobilitats, dedicades al tractament tèrmic de residus, amb o sense recuperació de la calor originada per la combustió; l'emplaçament i la instal·lació completa, incloses totes les línies d'incineració, les instal·lacions de recepció, emmagatzematge i pretractament in situ dels residus; els sistemes d'alimentació de residus, combustible i aire; la caldera; les instal·lacions de tractament dels gasos de combustió; les instal·lacions de tractament in situ dels residus de la incineració i de les aigües residuals; la xemeneia; així com els dispositius i sistemes de control de les operacions d'incineració, de registre i de seguiment de les condicions d'incineració, previstos en la Llei 25/2004, del 14 de desembre de residus.
	h) Abocador	Entitat gestora de les instal·lacions d'eliminació dels residus mitjançant el seu dipòsit controlat en la superfície o sota terra, prevista en la Llei 25/2004, del 14 de desembre de residus.
2. Correus i missatgeria		Proveïdors de serveis postals i de missatgeria.
3. Fabricació, producció, distribució i comercialització de productes químics		Entitats encarregades de la fabricació de productes químics bàsics, compostos nitrogenats, fertilitzants, plàstics i cautxú sintètic en formes primàries
		Entitats encarregades de la fabricació de plaguicides i altres productes agroquímics.
		Entitats encarregades de la fabricació d'altres productes químics com els explosius, coles, olis essencials.
		Intermediaris del comerç de combustibles, minerals, metalls i productes químics industrials.
		Comerç a l'engròs de productes químics.
4. Producció d'aliments, processament i distribució		Empresa pública o privada que, amb o sense ànim de lucre, dugui a terme qualsevol activitat relacionada en qualsevol de les etapes de la producció, la transformació i la distribució d'aliments.
5. Fabricació	a) Fabricació de productes sanitaris, diagnòstic i de diagnòstic in vitro	de Entitats dedicades a la fabricació de productes sanitaris, entenent com a tals tots aquells instruments, dispositius, equips, programes informàtics, implants, reactius, materials o altres articles destinats pel fabricant a ser utilitzats en

SECTOR	SUBSECTOR	TIPUS D'ENTITATS
		<p>persones, per separat o en combinació, amb algun dels següents fins mèdics:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Diagnòstic, prevenció, seguiment, predicció, pronòstic, tractament o alleujament d'una malaltia. — Diagnòstic, seguiment, tractament, alleujament o compensació d'una lesió o d'una discapacitat. — Recerca, substitució o modificació de l'anatomia o d'un procés o estat fisiològic o patològic. — Obtenció d'informació mitjançant l'examen in vitro de mostres procedents del cos humà, incloent donacions d'òrgans, sang i teixits, i que no exerceix la seva acció principal prevista a l'interior o en la superfície del cos humà per mecanismes farmacològics, immunològics ni metabòlics, però a la funció dels quals puguin contribuir tals mecanismes. <p>També s'inclouen les entitats dedicades a la fabricació de productes sanitaris per a diagnòstic in vitro, entenent com a tals aquells productes que, sense ser en si mateix un producte sanitari, estan destinats pel seu fabricant a ser usats de manera conjunta amb un o diversos d'aquests productes, per a permetre específicament que el producte o productes sanitaris pugui utilitzar-se conformement a la seva finalitat prevista o per a contribuir específica i directament a la funcionalitat mèdica dels productes sanitaris a l'efecte de la seva finalitat prevista.</p> <p>S'exclouen les entitats essencials dedicades a la prestació de serveis de salut en el sentit exposat en el Decret legislatiu del 30-5-2018 de publicació del text refós de la Llei 6/2014, del 24 d'abril, de serveis socials i sociosanitaris assenyalades en l'Annex I.</p>
	b) Fabricació de productes informàtics, electrònics i dispositius òptics	<p>Entitats dedicades a la fabricació d'ordinadors, perifèrics d'ordinador, equips de comunicació i productes electrònics, així com la fabricació de components per a aquests productes.</p> <p>S'entenen també incloses les entitats dedicades a la fabricació de productes electrònics de consum, equips de mesurament, prova i navegació, equips d'irradiació, electromèdics i electroterapèutics instruments i equips òptics, i la fabricació de mitjans magnètics i òptics.</p>
	c) Fabricació d'equipament elèctric	<p>Entitats dedicades a la fabricació de productes que generen, distribueixen i utilitzen energia elèctrica així com les dedicades a l'enllumenat elèctric, a la fabricació d'equips de senyalització o d'electrodomèstics.</p>

SECTOR	SUBSECTOR	TIPUS D'ENTITATS
		S'exclouen les entitats dedicades a la fabricació de productes informàtics, electrònics i dispositius òptics contingudes en l'Annex II b.
	d) Fabricació de maquinària i equipament que actua de manera independent sobre materials	<p>Entitats dedicades a la fabricació de màquines i equips que actuen de manera independent sobre els materials, ja sigui mecànica o tèrmicament, o que realitzen operacions sobre els materials (com la manipulació, la polvorització, el pesatge o l'envasament), inclosos els components mecànics que produeixen i apliquen força, així com qualsevol peça primària fabricada especialment per a aquests fins.</p> <p>Així mateix, s'inclouen les entitats dedicades a la fabricació de dispositius fixos i mòbils o de mà, independentment que estiguin dissenyats per a un ús industrial, de construcció i d'enginyeria civil, agrícola o domèstic. i l'enginyeria civil, l'agricultura o la llar i les entitats dedicades a la fabricació d'equips especials per al transport de persones o mercaderies.</p> <p>També s'inclouen les entitats dedicades a la fabricació d'altres màquines d'ús especial, utilitzades o no en un procés de fabricació, com els equips d'atraccions de fira, els equips automàtics de pista de bitlles de bitlles, etc.</p> <p>S'exclouen les entitats dedicades a la fabricació de productes metàl·lics d'ús general, de dispositius de control associats, d'equips informàtics, d'equips de mesurament i assaig, dels aparells de distribució i control d'electricitat i de vehicles de motor d'ús general.</p>
	e) Fabricació de vehicles de motor, tràilers y semi-tràilers	<p>Entitats dedicades a la fabricació de vehicles de motor per al transport de passatgers o de mercaderies, incloent la fabricació de les seves peces i accessoris, així com la fabricació de remolcs i semiremolcs.</p> <p>S'exclouen el manteniment i la reparació d'aquests vehicles.</p>
	f) Fabricació d'altres materials de transport	Entitats dedicades a la fabricació d'equips de transport, com la construcció de vaixells i la fabricació de material rodant ferroviari i locomotores, naus aèries i espacials, així com la fabricació de les seves peces.
6. Proveïdors de serveis digitals		<ul style="list-style-type: none"> - Proveïdors de mercats en línia - Proveïdors de motors de cerca en línia - Proveïdors de plataformes de serveis de xarxes socials

Edicte

La síndica general, vist l'acord de la Junta de Presidents de Grup Parlamentari del dia 1 de desembre del 2021, determinant la comissió competent per a conèixer del **Projecte de llei de modificació de la Llei de declaració del dia de la Constitució, del 8-10-1998,**

Disposa

D'acord amb el que preveu l'article 45 del Reglament del Consell General, trametre l'esmentat Projecte de llei, així com l'esmena a l'articulat que ha estat presentada a la Comissió Legislativa d'Educació, Recerca, Cultura, Joventut i Esports.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 15 de desembre del 2021

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

3. PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.6 Tractats internacionals

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 15 de desembre del 2021, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 6 de desembre del 2021, sota el títol **Intercanvi de cartes que modifica l'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General, ha acordat d'acord amb l'article 64.2 de la Constitució i 90 del Reglament del Consell General, ordenar la seva publicació al Butlletí del Consell General, als efectes previstos en l'article 25.2 de la Llei qualificada reguladora de l'activitat de l'Estat en matèria de tractats.

Els escrits d'oposició que eventualment puguin presentar-se, dins el termini de quinze dies d'aquesta publicació, tindran la consideració d'esmenes a la totalitat de devolució.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 15 de desembre del 2021

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

Intercanvi de cartes que modifica l'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera

L'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera es va signar el 17 de març del 2014 i va entrar en vigor el dia 1 d'abril del 2018.

La finalitat d'aquest acord bilateral és permetre el desplegament de les disposicions del Tractat de bon veïnatge, d'amistat i de cooperació entre el Principat d'Andorra, la República Francesa i el Regne d'Espanya, del 3 de juny de 1993, específicament en els camps de cooperació policial i duanera.

Dit acord, permet, també, el desenvolupament d'un procés de cooperació iniciat amb la República Francesa l'any 2001 mitjançant el Conveni relatiu als despatxos de controls nacionals juxtaposats del dia 11 de desembre de 2001.

D'ençà de l'entrada en vigor de l'Acord de cooperació transfronterera en matèria policial i duanera (1 d'abril del 2018) i, després de gairebé tres anys d'aplicació d'aquest instrument, les parts han constatat el seu bon funcionament i, al mateix temps, han identificat la importància d'incorporar la Duana Andorrana a l'Acord, fet que fa necessària la seva modificació.

Vista la carta del 15 de setembre del 2021 de la ministra d'Afers Exteriors del Principat d'Andorra, Maria Ubach, adreçada al seu homòleg francès, per la qual demana acordar la inclusió de la duana andorrana en l'article 1 de l'Acord referit; i

Vista la carta de resposta del 16 de novembre del 2021 del ministre d'Europa i dels Afers Exteriors de la República Francesa, Jean-Yves Le Drian, en què accepta la proposta andorrana i confirma l'acord del Govern francès perquè l'intercanvi de les dos cartes constitueixi un acord entre el Govern de la República Francesa i el Govern del Principat d'Andorra, per a la modificació de l'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera;

Es fa públic l'intercanvi de cartes que modifica l'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera.

El Ministeri d'Afers Exteriors donarà a conèixer la data d'entrada en vigor d'aquest Acord.

“Intercanvi de cartes que modifica l'Acord entre el Govern del Principat d'Andorra i el Govern de la República Francesa relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera”

Senyor Jean-Yves Le Drian
Ministre d'Europa i dels Afers Exteriors
París

Andorra la Vella, 15 de setembre del 2021

Molt Il·lustre Senyor,

L'Acord relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera signat a París el 17 de març del 2014 i que va entrar en vigor l'1 d'abril del 2018 ha permès la cooperació entre els nostres dos països amb l'objectiu de lluitar millor contra el tràfic il·lícit, prevenir amenaces a la seguretat i a l'ordre públic, i millorar la nostra cooperació en operacions de socors. Actualment esdevé necessari modificar la versió inicial per reforçar el procés de cooperació iniciat entre tots dos Estats i incloure en l'Acord inicial la duana andorrana com a servei competent per part d'Andorra.

A aquest efecte, sotmeto a la vostra aprovació la modificació del preàmbul i alhora la modificació de l'article 1 de l'Acord relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera:

Modificació del preàmbul:

Actualment, la redacció del preàmbul estableix el següent:

“Animats per la intenció d'ampliar la cooperació duta a terme aquests darrers anys en la seva zona fronterera entre els serveis encarregats de les missions de policia i de duana;

Amb el desig de desenvolupar la cooperació entre ambdós parts en els àmbits de la seguretat i la lluita contra la delinqüència organitzada transnacional;

Tenint presents les disposicions del Conveni entre el Govern de la República Francesa i el Govern del Principat d'Andorra relatiu als despatxos de controls nacionals juxtaposats, signat a Andorra la Vella l'11 de desembre del 2001;

Convenen les disposicions següents [...]”

Aquesta modificació consisteix a afegir, al segon paràgraf del preàmbul, una referència explícita a les decisions número 6/91 (del 12 de juliol de 1991) i número 1/95 (del 6 de novembre de 1995) del Comitè Mixt Andorra-CEE, tal com es mostra tot seguit:

“Tenint presents les decisions número 6/91 (del 12 de juliol de 1991) i número 1/95 (del 6 de novembre de 1995) del Comitè Mixt Andorra-CEE relatives a l'establiment d'una assistència administrativa mútua, i les disposicions del Conveni relatiu als despatxos de controls nacionals juxtaposats, signat a Andorra la Vella l'11 de desembre del 2001; [...]”

Modificació de l'article 1:

Actualment, la redacció de l'article 1 estableix el següent:

“Els serveis competents als efectes de l'Acord són, pel que fa a cada una de les parts:

Per part francesa:

- la policia nacional;
- la gendarmeria nacional;
- la duana francesa.

Per part andorrana:

- la policia andorrana.”

Aquesta modificació consisteix a afegir, per a la part andorrana, una referència explícita a la duana andorrana, tal com es mostra tot seguit:

“–la duana andorrana.”

Us agrairia que em féssiu saber si les propostes tenen l'aprovació del vostre Govern. En aquest cas, aquesta carta, juntament amb la resposta que hi doneu, constituirà un acord entre els nostres dos Governos. D'acord amb el que estableix l'article 48 de l'Acord, cadascuna de les Parts notificarà a l'altra l'acompliment dels procediments constitucionals necessaris en allò que l'afecta per a l'entrada en vigor d'aquesta modificació, que serà aplicable el primer dia del mes següent al dia en què es rebi la segona notificació.

Vulgueu acceptar, senyor ministre, les meves salutacions respectuoses.

Maria Ubach Font
Ministra d'Afers Exteriors

París, 16 de novembre del 2021

Senyora ministra,

Tinc l'honor d'acusar recepció de la vostra carta del dia 15 de setembre del 2021 quin contingut es llegeix com segueix:

“L'Acord relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera signat a París el 17 de març del 2014 i que va entrar en vigor l'1 d'abril del 2018 ha permès la cooperació entre els nostres dos països amb l'objectiu de lluitar millor contra el tràfic il·lícit, prevenir amenaces a la seguretat i a l'ordre públic, i millorar la nostra cooperació en operacions de socors. Actualment esdevé necessari modificar la versió inicial per reforçar el procés de cooperació iniciat entre tots dos Estats i incloure en l'Acord inicial la duana andorrana com a servei competent per part d'Andorra.

A aquest efecte, sotmeto a la vostra aprovació la modificació del preàmbul i alhora la modificació de l'article 1 de l'Acord relatiu a la cooperació transfronterera en matèria policial i duanera:

Modificació del preàmbul:

Actualment, la redacció del preàmbul estableix el següent:

“Animats per la intenció d'ampliar la cooperació duta a terme aquests darrers anys en la seva zona fronterera entre els serveis encarregats de les missions de policia i de duana;

Amb el desig de desenvolupar la cooperació entre ambdós parts en els àmbits de la seguretat i la lluita contra la delinqüència organitzada transnacional;

Tenint presents les disposicions del Conveni entre el Govern de la República Francesa i el Govern del Principat d'Andorra relatiu als despatxos de controls nacionals juxtaposats, signat a Andorra la Vella l'11 de desembre del 2001;

Convenen les disposicions següents [...]”

Aquesta modificació consisteix a afegir, al segon paràgraf del preàmbul, una referència explícita a les decisions número 6/91 (del 12 de juliol de 1991) i número 1/95 (del 6 de novembre de 1995) del Comitè Mixt Andorra-CEE, tal com es mostra tot seguit:

“Tenint presents les decisions número 6/91 (del 12 de juliol de 1991) i número 1/95 (del 6 de novembre de 1995) del Comitè Mixt Andorra-CEE relatives a l'establiment d'una assistència administrativa mútua, i les disposicions del Conveni relatiu als despatxos de controls nacionals juxtaposats, signat a Andorra la Vella l'11 de desembre del 2001; [...]”

Modificació de l'article 1:

Actualment, la redacció de l'article 1 estableix el següent:

“Els serveis competents als efectes de l'Acord són, pel que fa a cada una de les parts:

Per part francesa:

- la policia nacional;
- la gendarmeria nacional;
- la duana francesa.

Per part andorrana:

- la policia andorrana.”

Aquesta modificació consisteix a afegir, per a la part andorrana, una referència explícita a la duana andorrana, tal com es mostra tot seguit:

“–la duana andorrana.”

Us agrairia que em féssiu saber si les propostes tenen l'aprovació del vostre Govern. En aquest cas, aquesta carta, juntament amb la resposta que hi doneu, constituirà un acord entre els nostres dos Governos. D'acord amb el que estableix l'article 48 de l'Acord, cadascuna de les Parts notificarà a l'altra l'acompliment dels procediments constitucionals necessaris en allò que l'afecta per a l'entrada en vigor d'aquesta modificació, que serà aplicable el primer dia del mes següent al dia en què es rebi la segona notificació.”

Tinc l'honor de confirmar l'acord del meu Govern pel que fa a les disposicions precedents. En aquest sentit, aquesta modificació entrarà en vigor el primer dia del mes següent a la recepció de la segona notificació.

Vulgueu acceptar, senyora ministra, les meves salutacions respectuoses.

Cosa que es fa pública per a coneixement general.

Andorra la Vella, 2 de desembre del 2021

Maria Ubach Font
Ministra d'Afers Exteriors

4. IMPULS I CONTROL DE L'ACCIÓ POLÍTICA DEL GOVERN

4.4.1 Preguntes

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 15 de desembre del 2021, ha examinat les preguntes amb resposta escrita del Govern presentades pel M. I. Sr. Roger Padreny Carmona, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, per escrit de data 14 de desembre del 2021 relatives a la mobilitat a Andorra, i d'acord amb els articles 18 i 130 del Reglament del Consell General ha acordat admetre-les a tràmit i ordenar la seva publicació, (Reg. Núm. 1161).

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 15 de desembre del 2021

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

Molt Il·lustre Senyora,

El sotasignat, Roger Padreny Carmona, conseller general del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, d'acord amb el que disposa l'article 129 del Reglament del Consell General, formulo les preguntes següents perquè, en el millor termini, el Govern presenti, per escrit, les respostes corresponents.

Preguntes amb relació a la mobilitat a Andorra

Vistes les "retencions en diferents punts de la xarxa viària a causa dels punts de cadenatge i controls policials", comunicades aquest passat 10 de desembre del 2021 pel Departament de Mobilitat del Govern d'Andorra.

Es demana:

1. Quin és el protocol d'actuació previst, entre els diferents actors implicats, per aquest tipus de controls policials?
2. Quin tipus de dispositiu policial de control es va preveure pel dia 10 de desembre del 2021? Quants recursos es van preveure per aquest dispositiu?
3. Quins criteris es van seguir per seleccionar les ubicacions dels controls policials?
4. La comunicació pública del Departament de Mobilitat sobre les retencions citades es va produir passades les 21 hores del 10 de desembre del 2021. A quina hora té constància el Govern d'Andorra que es van començar a produir les retencions?
5. Un cop es van comprovar les "retencions en diferents punts de la xarxa viària a causa dels punts de cadenatge i controls policials", quines decisions es van prendre per millorar la fluïdesa de la xarxa viària?

6. Preveu el Govern d'Andorra revisar els protocols d'actuació, fruit de la situació de retencions que es va produir el passat 10 de desembre?

Consell General, 14 de desembre del 2021

Roger Padreny Carmona
Conseller General
Grup Parlamentari Socialdemòcrata

5. ALTRA INFORMACIÓ

5.3 Altres

Edicte

1- Objecte: Adjudicació del subministrament de carburant de calefacció per als edificis del Consell General

2- Òrgan contractant:

- Sindicatura
- Data de l'acord: 15 de desembre de 2021

3- Dades de l'adjudicació:

- Identitat adjudicatari: ESTACIÓ ENCLAR CARBURANTS ANDORRANS
- Import adjudicat: Descompte de 0,073 / litre
- Imputació pressupostària: 22130
- Termini: 2022, renovable 1 any
- Forma d'adjudicació: Concurs
- Procediment: Obert
- Modalitat de la contractació: Ordinària
- Edicte de licitació: BOPA núm. 114 Any 2021, de data 3 de novembre de 2021

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 15 de desembre del 2021

Roser Suñé Pascuet
Síndica General

Edicte

1. Objecte: Adjudicació del subministrament i configuració del nou sistema de còpies de seguretat
2. Òrgan contractant:
 - Sindicatura
 - Data de l'acord: 15 de desembre de 2021
3. Dades de l'adjudicació:
 - Identitat adjudicatari: SOLUCIONS, S.A.U
 - Import adjudicat: 19.224,60 euros IGI Inclòs.
 - Imputació pressupostària:
 - 60610, 16.438,25 euros IGI Inclòs
 - 22730, 2.786,35 euros IGI Inclòs
 - Termini: 2021
 - Forma d'adjudicació: Contractació directa
 - Modalitat de la contractació: Ordinària

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 15 de desembre del 2021

Roser Suñé Pascuet
Síndica General